

BERNADOT O. P.

**A SZÜZANYA
LELKIÉLETEMBEN**

SZALÉZI MŰVEK

P. M. V. BERNADOT / A SZÜZANYA LELKIÉLETEMBEN

P. M. O. Bernadot O. P.

*A Szűzanya
lelkiéletében*

Franciából fordította: P. Verebélyi Jácint O. P.

Szalézi Művek.

Nihil obstat, quominus traductio operis „Notre-Dame dans ma vie” P. M. V. Bernadot O.P. in linguam hungaricam per P. Hyacinthum Verebélyi O.P. facta typis edatur. — Budapestini, die 8. sept. anni 1945. — fr. Dominicus M. Ratnik O. P. S. Theol. Lector, fr. Thomas M. Mehrle O. P. S. Theol. Lecor, censores.

Imprimatur. No. 205/1945. Budapestini, die 1. oct. anni 1945. — fr. Bartholomaeus M. Badalik O. P., Prior Provincialis.

Imprimatur. No. 4128/1945. Vaci, die 17-a Novembris 1945

† Josephus Episcopus

Bevezető

Újra csak Bernadot. A német fordító azt mondja e könyvről, hogy az utolsó ötven esztendő alatt nem jelent meg hasonló mű, amely az Istenanya jelentőségét Krisztus misztikus testével kapcsolatban ilyen világosan, meggyőző erővel és melegséggel írta volna meg.

Bernadot célja itt is ugyanaz, mint az „Eucharisziától a Szentháromságig” című könyvecskéjében. Elsősorban tanít, de a mariológia alapelveit és igazságait legbelsőbb kapcsolatba hozza a lelkiélettel.

A könyv fejezetei itt is rövidek és tömörök. Ezért valószínű kincsesbányája lesz az olvasónak. A májusi és októberi beszédekben csak fel kell oldani a mondottakat, és a gondolatok egész világát találjuk meg. Az elmélkedő lélek is örömmel találja benne a Szűzanyát lelkiéletében.

Az eredeti szövegből csak néhány idézetet hagyunk el, mert úgy gondoltuk, hogy így a szerző meglátásai világosabban kiemelkednek.

Egyébként P. Bernadot általában elég merész kifejezéseiben. Azért iparkodtunk azokat tompítani. Hogy a mondottakat félre ne értsük, — gondoltunk itt elsősorban a Szűzanya papságára, — a megfelelő helyen jegyzet-magyarázattal iparkodtunk az olvasónak segítségére sietni.

Fordításunknak ugyanaz a célja, mint „Az Eucharisziától a Szentháromságig” című könyvecskénkben volt: segítse elő e könyv az igazi Mária-tiszteletet, miként amaz az eucharisztikus egyesülés elmélyülését volt hivatva előmozdítani.

Budapest, 1945 szeptember 12.

P. Verebélyi Jácint O. P.

A Szűzanya nekünk adja Jézust

Mária a kegyelmek forrásánál van. Isten nekünk adott ajándéka, Jézus Krisztus, aki életüknek a forrása, Mária ajándéka is. Az Evangélium több ízben tudunkra adja egyes események elbeszélésével a lelkiélet ezen szeretettel teljes törvényét: Jézus Mária által adja magát. Mária alig hogy méhében foganta Jézust, máris sietve viszi Őt Szent Erzsébethez és Keresztelő Szent Jánoshoz. Ő mutatja meg Fiát a királyoknak és Ő nyilvánítja ki Kánában. Mindenütt Jézust mutatja. Ez a kegyelemnek egyik legállandóbb törvénye: „A Gyermeket Anyjával találták.” (Mt. II. 11.)

Az Egyház ezt azonnal megértette. Szent Bonaventura csak összefoglalja a keresztény hagyományt, amikor így ír: „Krisztust csak Máriával és Mária révén találhatjuk meg.” És hozzáteszi: „Aki Krisztust Márián kívül keresi, hiába keresi.”¹

Máriának az a hivatása, hogy Jézust nekünk adja. S mindig ezt is teszi. „A Mária iránti tiszteletnek Jézus Krisztus a gyümölcse,” — mondja boldog Montfort Lajos. Biztos, hogy Jézus Krisztus külön-külön minden egyes ember számára, akinek Benne része van, époly igazán Mária munkájának a gyümölcse, mint mindenki számára általában. Ha tehát egy hívő szívében hordja Jézus Krisztust, bátran mondhatja: Hálas köszönet Máriának! Mert akit most magaménak mondhatok, az az Ő műve és gyümölcse, és Őnéküle nem lenne Jézus az enyém.

E könyvecskében egyszerűen csak azt akarjuk megmutatni, hogy Jézust a mi Boldogasszony Anyánk szüli és élteti bennünk; hogy Ő az, aki megadja nekünk Jézus lelkiületét és megismerteti velünk életének titkait és megváltó áldozatát és követésre ösztönöz. Mária segítségével megvalósítjuk keresztény hivatásunkat: „Isten fogadott fiai leszünk Jézus Krisztus által.” (Efez. I. 5.)

¹ Szent Bonaventura: Spect. mor., lib. VI.

I.

A Szűzanya szül bennünket a kegyelmi életre

1. A Szűzanya és a mi kiválasztottságunk.
2. A Szűzanya kiérdemelte számunkra a kegyelmet.
 - A Megtestesülés.
 - Jézus bemutatása a templomban.
 - A Kálvária.
3. A Szűzanya az én anyám.
4. A Szűzanya az Egyház anyja.
5. „Mária szíve alatt.”

1. *A Szűzanya és a mi kiválasztottságunk*

„Áldott legyen Urunknak, Jézus Krisztusnak Istene és Atyja, aki kiválasztott minket általa a világ teremtése előtt, hogy szentek és szeplőtelenek legyünk előtte a szeretetben.” (Ef. I. 3—4.)

Isten tehát öröktől fogva gondolt reánk. Szeretett, kiválasztott és meghívott bennünket.

És mire hívott meg? — Hogy gyermekeivé legyünk. „Szeretetében eleve arra rendelt minket, hogy fiainak fogadtassunk Jézus Krisztus által... és magasztaltassék kegyelmének dicsősége.” (Ef. I. 5.) A megtestesült Igét kaptuk példaképül, hogy szemlélésében elmerüljünk és utánzására törekedjünk. Akiket Isten „eleve ismert, azokat eleve arra is rendelte, hogy hasonlók legyenek Fia formájához.” (Róm. VIII. 29.) Ez a mi természetfölötti hivatásunk: hasonlóvá lenni Jézushoz.

Azonban Isten elgondolásában Jézus és Mária elválaszthatatlanok. Nem lehetünk hasonlók az egyikhez, hogy a másikhoz is ne lennénk hasonlók. Ugyanazon örök isteni határozat, amely Jézust Megváltónkká és Példaképünkké rendeli, Máriát is arra rendeli, hogy Jézussal együtt Ő is életesszénnyünk legyen. Amikor az Úr Isten az ő kiválasztottjain dolgozik, nemcsak a megtestesült Igében szemléli őket, hanem abban is, akit méltán nevezünk az „Igazság Tükrének”, mert Mária az isteni szentségnek tiszta visszfénye, s Isten azt akarja, hogy Őhöz is hasonlók legyünk.

Egyébként a Szent Szűz maga is arra törekszik, hogy ezt a képet lelkünkbe vésse. Ő a mi megváltásunk legfőbb hivatálnoka, — mondja Velencei György. Amint a királyi főhivatalnok szokta beírni a tisztviselőket a fejedelem lajstromába és lepecsételni annak legfőbb határozatait, épen úgy írja be Mária az élet könyvébe azokat, akiket az örök Szeretet előre kiválasztott, és megjelöli őket Isten pecsétjével. Sőt maga a Szent Szűz „az élet könyve” — mondja Boldog Hugó, — amelybe Isten a kiválasztottak neveit bejegyezte és akiben a Szentlélek Krisztust és az Ő tagjait megalkotta.

2. *A Szűzanya kiérdemelte számunkra a kegyelmet*

Kiválasztottságunk a keresztséggel kezd megvalósulni. Ez a szentség közli velünk első ízben a kegyelmet és ezáltal Isten benső életének részeseivé tesz bennünket. A keresztség az a szentség, amelyben az isteni életre születünk.

Ezt a kegyelmet Mária érdemelte ki számunkra.

Igaz, az életet Jézus Krisztustól nyerjük, aki a mi egyedüli Megváltónk. Üdvünknek a keresztaidozat az egyetlen teljes, szükséges és elegendő oka. Még a legszentebb teremtmény sem lett volna képes megváltani bennünket. Jézusnak pedig egyetlen csepp vére elegendő lett volna, hogy túláradó engesztelést nyújtson bűneinkért. Ha az isteni Gondviselés úgy akarta volna, a megtestesült Ige minden teremtmény közreműködése nélkül mutatta volna be áldozatát és mi épúgy megigazultunk és megszentelődünk volna. A kegyelem ugyanolyan bőséggel szállott volna le Isten gyermekévé lett lelkünkre és az élet forrása époly kifogyhatatlanul folyna.

Azonban Istennek úgy tetszett, hogy a Megváltó mellé Megváltótársat állítson. „Mert ha mind meghaltak Ádámban, — mondja Szent Pál, — mind megtalálják az életet Jézus Krisztusban.” (Róm. V. 17.) Éva az első embernek adott tanácsával közreműködött vesztünkben: Mária beleegyezésével közreműködik Krisztussal üdvünkben. Mily csodálatos egység jellemzi Isten üdvözítő tervét! Asszonynak volt része elestünkben, asszonynak volt része felemeltetésünkben is.

Jól tudjuk, hogy az új Éva hozzájárulása semmit sem ad hozzá az új Ádám áldozatának végtelen gazdagságához. Mégis a keresztyén szent hagyománnyal összhangban azt tartjuk, hogy az Úr Jézus üdvösségünknek első és fő oka, a Szűzanya pedig a másodlagos oka és hogy az Anya a méltányosság és a barátság címén kiérdemelte nekünk azt, amit a Fiú a szorosán vett igazságosság címén kiérdemelt ki. Kettőjük érdeme két különböző rendbe tartozik, hiszen Mária érdeme teljesen Jézusétól függ. De azért az egyiké is és a másiké is gyetemes és határnélküli, a Társmegváltóé épúgy, mint a Megváltóé.

Ez a tan nem hogy megbántana Téged, Úr Jézus, hanem inkább magasztalja megváltásod túláradó bőségét, mert hiszen szent Anyád érdeme egyedül ebből meríti minden erejét. Mi hisszük, hogy a Te áldozatod oly tökéletes és oly gazdag a kegyelemben, hogy nemcsak a mi megváltásunkra

volt elegendő, hanem arra is, hogy melléd Megváltótársat is támasszon, aki Veled kiérdemelt minden ember számára minden kegyelmet. Szent Vérednek nem a legszebb gyümölcse ez?

a) A Megtestesülés

Bölcsességének szabad végzéséből Isten öröktől fogva úgy határozott, hogy Krisztus titka annak a beleegyezésével valósuljon meg, akinek az új Ádám segítőtársának kellett lennie. Azzal, hogy szabadon megadta beleegyezését, Mária közreműködött a nagy titokban és valóban kiérdemelte számkra a kegyelmet. A felelet, amelyet Isten hirnökének ad: „Ime, az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint”, az engedelmesség szava, — ebben semmi kétség, — azonban még inkább a szabad és öntudatos elhatározásé. Mindaddig, amíg Mária bele nem egyezik, minden függőben marad. Az örök végzések csak arra az „igen”-re teljesedhetnek be, amelyet Máriának szabadságában áll kimondani vagy megtagadni. Ezen „igen” kiejtésével kezdetét veszi az új természetfölötti rend. Mily egyszerű ez a szócska: „legyen” és mégis milyen mérhetetlen a kihatása! Legjobban ahhoz a „legyen”-hez hasonlíthatjuk, amely a teremtéskor hangzott el Isten ajkáról. Ennek köszönhetjük, hogy emberek lettünk, amannak pedig, hogy a megtestesült Ige titokteljes testének tagjai és Istennek fogadott gyermekei vagyunk.

Mária ezen „legyen” szava a legnagyobb tett, amit valaha véghez vitt. Általa jutott rész neki az isteni titkok véghezvitelében. A megtestesülés titka most már nem mehet végbe nélküle. Isten Őáltala valósítja meg nagy titkát, „amely a kegyelem dicsőségét megmutatja”; Krisztusnak a titkát, vagyis azt, hogy Krisztus bennünk van. Amikor Isten a teremtményeknek akarja adni magát, Mária által teszi, aki az isteni élet közvetítője. Az egyesülés és a szeretet művét és a kegyelem kiárasztását Isten mind Szűz Mária által végzi.

Mária ezt tudta. A prófétai megvilágosítás fényében meglátta Szent Fiának minden titkát és fenntartás nélkül átadta magát neki. „Tudja, érzi és látja, hogy Isten hova vonzza, hívja és emeli fel. Behatol ezen isteni állapotba, telve kegyelemmel, világossággal és azzal a vággyal, hogy Istennek szolgáljon ebben a magasztos hivatásában.”¹

¹ Bérulle (oratoriánus): Jézus élete. XV. fejt.

Kétségkívül még nem ismeri ettől az órától fogva Szent Fia életének részletes eseményeit és másodlagos körülményeit, de tisztán látja a lényegét, a kezdetet és a végcélt. Az angyal szavaiból nemcsak azt tudja meg, hogy akit szülni fog „a Magasságbelinek a Fia” lesz, Ő pedig Isten Anyja, hanem azt is, hogy Fiát „Jézusnak”, vagyis Megváltónak fogja nevezni és hogy oda kell Őt adnia az emberek üdvéért. Feltárul előtte Isten nagy szándéka: az isteni élet kiáradása Szent Fia által.

Lehet-e kételkednünk ebben? — Az egész Szentmagyomány mellette szól. Szűz Mária szorgalmasan olvasta a Szentírást, amelynek mélységeit a Szentlélek feltárta előtte. Nem kerülhette ki figyelmét a prófétáktól oly gyakran hirdetett isteni terv arról a titokteljes menyegzőről, amelyet Isten az emberi nemmel akart kötni. „Örök szeretettel szeretlek téged, — mondja az Úr Jeremiás által, — azért könyörületességemben magamhoz vonlak.” (XXXI. 3.) És Ozeás által: „Eljegyezzek magamnak örökre, eljegyezzek magamnak... jósággal és szeretettel, eljegyezzek magamnak hűséggel.” (Oz. II. 19—20.)

A Szent Szűz mélyen behatolt ezeknek és számos más szövegnek az értelmébe és jól tudta, hogy a Messiás, az Ő Fia lesz az Énekek Énekében előre jelzett titkos menyegző Jegyese és szívében máris egyazon szeretettel szerette Fiát és azokat, akik egykor majd oly szorosan egyesülnek Vele. Ha Szent Pálnak, kevéssel később, oly világos ismerete volt Krisztusnak az Ő tagjaival való egyesüléséről, akkor mily fényben ragyoghatott ez a titok a Szűzanya előtt, akinek oly döntő szerep jutott benne! Összehasonlíthatatlanul tökéletesebb világosságban látta, hogy Fia egy mérhetetlenül nagy testnek lesz a feje és megértette, hogy a Megtestesülés titka nem egy rövidke pillanat alatt megy végbe méhében, hanem Krisztus titokzatos tagjainak formálása egész az idők végéig fog tartani.

Világosan meglátta, hogy miután a megtestesült Ige Anyjául lett hivatva, a maga teljes egészében kell Őt fogadnia, vagyis ahogy később Szent Ágoston mondotta, a főben és a tagokban és hogy anyasága csak akkor lesz tökéletes, ha megszülte a főből és a tagokból álló egész Krisztust.

Gábor arkangyal ehhez az „egész” titokhoz kérte az Úr nevében a beleegyezését és Szűz Mária ehhez az „egész” titokhoz adta hozzájárulását. Amikor elfogadta, hogy Jézus-

nak legyen az Anyja, ugyanakkor arra is vállalkozott, hogy Jézus tagjainak is Anyja legyen. Ettől a naptól fogva lett a mi anyánk. „Az én édes Jézusom nem ‚unigenitus‘, nem ‚egyszülött‘ Fiam nekem, — mondta Mária Szent Gertrudnak, — hanem ‚primogenitus‘ vagyis ‚elsőszülöttem‘, merfő Őt fogantam először méhemben. Azonban Őutána, vagy jobban mondva Ővele mindnyájatokat fogantalak, anyai szeretetem méhébe fogadva titeket, hogy az Ő testvérei legyetek és egyúttal az én gyermekeim is.”¹

„Jézus Krisztus az Ő legtisztaságosabb Anyjának méhében nemcsak hanlandó testet vett fel, hanem lelki testet is, amelyet mindazok alkotnak, akik Őbenne hisznek. Ezért joggal mondhatjuk, hogy midőn Mária méhében hordozta a Megváltót, azokat is hordozta, akiknek az élete a Megváltó életébe volt zárva. Amennyiben tehát Krisztus testéhez tartozunk, mindnyájan Mária méhéből születünk, miként a test, mely a fővel elválaszthatatlan egységet alkot... Lelki és titokteljes, de nem kevésbé való értelemben Mária gyermekeinek hivatunk és Ő mindnyájunk Anyja.”²

b) Jézus bemutatása a templomban

A mennyei Atya Jézust Máriának adta. „Minden gyermek édeanyjához tartozik, azonban egyik sem annyira, mint Jézus az övéhez. Mária ugyanis egyedül áll abban, hogy teljesen egyedül és bármiféle emberi közreműködés nélkül foganta és szülte Fiát.”³ Jézus az Ő kincse, és neki teljes anyai joga van felette.

És, íme, az Úr belső megvilágosítással értésére adja, hogy kincsétől el kell szakadnia; hogy ennek a Jézusnak, aki az Ő méhének gyümölcse és életének legfőbb Java, mindenki kincsévé, mindenki közös Javává kell lennie és a világ üdvözítésére szenteltetnie.

Ezt a lemondást viszi végbe az istenanya, amikor Fiát a templomban bemutatja. Mi más volt eddig napról-napra az élete, mint a törvény iránti alázatos engedelmesség és önfeláldozás? Most azonban sokkal nagyobb követelésnek kellett eleget tennie: Fiát kellett feláldoznia. Megjelenik Simeon, hogy a megváltás nagy titkára emlékeztesse: Fia Megváltó

¹ Szent Gertrud: Az isteni szeretet hirnöke. IV. k. 3. feje.

² X. Pius: Ad diem illum, 1904. febr. 2.

³ Gay: XXXV. konferencia.

és Udvözítő, tehát meg kell halnia testvéreiért. És a Szent Szűznek kell Őt felajánlania áldozatul a halálra! Ő ezt is megteszi: habozás nélkül, fenntartás nélkül és visszavonhatatlanul. Átengedi Fiát az isteni igazságosság teljes jogainak és áldozatul hozza Ő az emberek üdvösségéért. Ugyanakkor önmagát is felajánlja, hogy mindenüvé elkísérje, ahová szólítani fogja.

„Amint az oltárhoz érnek, — mondja Villanovai Szent Tamás, — a Szent Szűz térdrehull és lelke a buzgalomtól jobban lángba borul, mint a szeráfok az Úr színe előtt. Karjai között tartja gyermekét, akit jóillatú áldozatul mutat be Istennek és így imádkozik: „Ő mindenható Atya, fogadd el az áldozatot, amelyet én, a Te szolgálóleányod az egész világért Neked bemutatok. Fogadd el ezt a gyermeket, aki mindketőnké közösen: az enyém a véges idő folyamán, a Tied öröktől fogva. Végtelen hálát adok Neked, hogy felmagasztaltál Annak anyjává, Akinek Te vagy az Atyja. Fogadd el szolgálóleányod kezéből ezt a legszentebb áldozatot. Ez a reggeli áldozat, amely később a kereszt karjai közt az esti áldozat lesz. Jóságos Atya, tekints le kegyesen áldozatomra, és emlékezzél meg azokról, akikért felajánlom.”

Igaz, Mária visszaviszi magával gyermekét Názáretbe, és a családi élet meghitt örömeiben él Vele. Azonban Simeon jövendölése ott él emlékezetében, és szüntelenül Jézus keresztáldozatának gondolatában s a távolból feltűnő Kálváriának szemléletében él. A szent aggastyán elébe állította a keresztet, és Ő nem veszi le róla többé szemét. Mint szerető anya gondozza az isteni gyermeket és serdülő ifjút, de úgy teszi, mint a pap, aki előkészíti az áldozatot a bemutatásra. Miként Ábrahám ment fel a hegyre, ahol fiát fel kellett áldoznia, Mária is mindennap egy lépést tett a Kálvária felé.

Tehát a templomban való bemutatás napján újból beleegyezését adta a nagy titokhoz, és vállalta Fia feláldozását a mi üdvösségünkre. Ezért szenvedése is miérettünk volt.

c) A Kálvária

Keresztelő Szent János a prófétai megismerés fényében felismerte Jézusban a Megváltót, akinek az emberiség bűneiért meg kellett halnia. „Ime, az Isten Báránya, — mondotta, — ime, aki elveszi a világ bűneit.” (Ján. I. 29.) Menynyivel világosabban ragyogott ez az igazság a Boldogságos Szent Szűz szemében! A Szentírás tökéletes ismerete eléggé

feltárta előtte a szörnyű szenvedést, amely felé Fia egyre közeledett. Nem olvasta-e Izaiásnak ezt a világos jövendölését: „Nem volt sem szépsége, sem ékessége, hogy megnézzük rajta; és külseje sem volt kívánatos. Megvetett volt, az utolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője: aki elől az ember elrejtí arcát.” (Iz. LIII. 2—3.)

Mária olvasta és szívében fogadta ezen s más jövendöléseket. Tudta, hogy Szent Fián fognak beteljesedni. Bizonyára maga Jézus is gyakran beszélt róluk Vele, mint arról a nagy műről, amelyet közösen kell végbevinniök. Ha tanítványainak többször előremondotta szenvedését és halálát Jeruzsálemben, mikép hallgathatott volna róla anyja előtt, akire oly fontos szerep várt ebben? Beszélt tehát róla és főképen azért, hogy Mária Vele éljen az áldozat gondolatvilágában, és hogy Vele együtt Ő is elmondhassa: „Keresztséggel kell megkereszteltetnem...” (Luk. XII. 50.)

Elképzelhető, milyen lehetett Szűz Mária számára e borzasztó szenvedés gondolata, és a lelki szemei elé állított kereszt előérzete. Gondoljunk egy édesanya fájdalmára, aki előre ismeri azokat a kínokat, amelyek fiára várnak, — és akkór sejtelmünk támadhat arról a belső vértanuságról, amelyet Mária szenvedett, midőn a Szentírás ilyen verseit olvasta: „Ő a mi gonoszágainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; feláldoztatott... és nem nyitja meg száját; viszik, mint a juhot leölésre... És az Úr akarta Őt összetörni betegséggel... s a gonoszok közé számíttatott.” (Iz. LIII.)

Foligno Szent Angela mondotta az Úr Jézusról, hogy a „fájdalomban lakozott”. Ugyanezt mondhatnók el Szűz Máriáról is, aki minden évben, minden nap érezte annak a borzasztó órának a közeledését, amelyben Szent Fia az emberi gonoszság zsákmánya lesz.

Mária miérettünk fogadta el már előre ezt a vértanuságot. Ugyanazon jövendölés, amely Fia szenvedésének titkát feltárta előtte, megmondotta annak célját is: az emberek üdvét.

„Valóban a mi betegségünket hordozta s a mi fájdalmainkat viselte. A mi békeségünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Ha életét bűnért való áldozatul adta, hosszú életű ivadékot lát majd.” (Iz. ib.)

A Szűzanya vállalkozott Isten terveire és előre elfogadta ezt az áldozatot, amely az élet forrásait volt hivatva meg-

nyitni. Ámbár szívét tör döfte át, Jézussal együtt mégis várva-várta ezt az órát, amely Fiának és Neki „sarjadékat” ad, és Istennek visszaadja elveszett fiait.

Amikor ez a fájdalmas óra elérkezett, Mária már kézen volt és állott Fia oldalán: „A kereszt tövében állott Jézus anyja.” (Ján. XIX. 25.)

„Állott, miként az áldozatot bemutató pap és szabadon és teljes beleegyezéssel ajánlotta fel az áldozatot. Nincs teremtmény, aki kellő fogalmat alkothatna fájdalomról ezekben a rettenetes órákban. Fájdalmát a végsőig fokozta szívének mérhetetlen szeretete, szervezetének tökéletes finomsága, világos látása, és főképen az a körülmény, hogy anya volt, és egészen kiváltságos tökéletesség és szentség fűzte Fiához. Azonban ne képzeljük Őt roskadozva és ájuldozva, mint akit a szent asszonyoknak kellett volna támogatniok. Nem, a Szentírás azt mondja, hogy „stabat”, azaz „állott”, mint a pap az oltárnál, gondolatainak, érzelmeinek és akaratának teljes hatalmában. Nemcsak egyszerűen beletörődött az isteni Igazságosság követeléseibe, hanem egész lelkével hozzásimult az örök Atya megváltó terveihez, és feláldozta egyetlen Fiát a világ üdvéért. Teljessé tette beleegyezését, amelyet egykor az angyali üdvözlés alkalmával adott, és amelyet a templomban való bemutatáskor megerősített és egész életén át megújított. Odaadta érettünk Fiát.

Lelkét akkor megváltásunk gondolata töltötte el. „Amikor anyai tekintetét Szent Fia sebeire sezezte, — mondja Szent Ambrus, — nem szeretett Fia halála foglalkoztatta, hanem a világ üdvözítése.”¹ Ha levehette volna Jézust a keresztről és megmenthette volna a gyötrelmes haláltól, nem tette volna meg, amint maga Jézus sem akarta magát kivonni hóhérjainak kezei közül. Ő is elmondotta szívében: „A poharat, amelyet nekem Atyám adott ne igyam-e ki”? (Ján. XVIII. 11.) Ha egész életében a legbensőbbben egyesült Szent Fiával, hogy azt akarja, amit Ő akart, ez az egyesülés abban az órában volt a legteljesebb, amikor Krisztus küldetését beteljesítette. „Krisztus és Mária akarata csak egy akarat, áldozatuk csak egy áldozat volt. Jézus és Mária egymáshoz hasonló módon ajánlották fel áldozatukat Istennek: Jézus testének vérében, Mária szívének vérében.”²

¹ Szent Ambrus: P. L. XV. 183.

² Arnold Bonaeval.

Ezért „állott” Mária a keresztt tövében. Papi tartásban áldozta fel Fiát, hogy nekünk életet adjon.

Ugyanakkor önmagát is felajánlotta megtört szívével, halálosan szomorú lelkével és fájdalmával, amely „végtelen, mint a tenger.” (Jer. sir. II. 13.)

3. A Szűzanya az én anyám

Szűz Máriánál tehát két szülést találunk. Az első által Betlehemben a legnagyobb öröm kifejezhetetlen boldogságában a megtestesült Ige jön e világra. A második által a Kálvárián kimondhatatlan gyötrelmek között egész sokaság születik az isteni életre. Anya az, akitől mi az életet kaptuk: márpedig én Mária által születtem a kegyelmi életre. Tehát Mária valóban az én anyám. És ezt az elnevezést nem képtelenesen kell vennem, hanem nagyon is sajátos és valós értelemben. Asszony adta nekem a testi életet; Mária adta nekem a lelkiéletet, amely a lelket Istennel egyesíti. Szeretett engem és azért szenvedett érettem. Jósága kiárad reám szívből, ebből az életet árasztó szívből, női szívből, anyai szívből. Mária tökéletes anya, mert azt az isteni életet, amelyből élnem kell, a maga teljességében bírja és közölni is tudja velem. Anyasága Isten atyaságának a képére lett alkotva. Ő ad nekem mindent. És mily odaadással és szeretettel! Isten nemcsak azzal bízta meg, hogy kiossa nekünk minden ajándékát, hanem azzal is, hogy ezt az Ő szeretetével tegye. Ez Mária küldetése. Ő nem azért van, hogy tanítson, vagy ítéljen, hanem hogy szeressen, mert anya.

Olyannyira anya Ő, hogy mindenütt, ahol istenanyaságát Jézussal szemben gyakorolja, ugyanakkor velünk szemben is gyakorolja kegyelmi anyaságát. A jászolnál Jézus fölött örökdi és bemutatja Őt a pásztoroknak és a királyoknak. A templomban felajánlja Őt, azonban miérettünk. A Kálvárián Fia mellett áll és feláldozza Őt a mi üdvösségünkre. Jézus akkor jelenti ki Őt a lelkek anyjának, amikor Mária utolsó anyai kötelességét teljesíti iránta.

4. A Szűzanya az Egyház anyja

Szűz Mária anyai hatalma az egész Egyházra kiterjed. Amikor Krisztusnak anyagi testet adott, küldetésének ez még csak kezdete volt. Most már szellemi testét adja neki.

Véréből és tejéből Krisztus személyes testét alakította; — szívéből és tevékeny szeretetéből pedig Krisztus titokteljes testét alakítja. Fiai közül Jézus csak első. Miként Éva, Ő is „az élők anyja”. Keresi a választottakat, hogy Krisztusba nővessze őket. A kiválasztott a kegyelemre, arra is kiválasztott, hogy az Ő gyermeke legyen.

Mária a lelkek egységén dolgozik a misztikus testen. Ime az anyaság műve: az anya alakítja a tagokat méhében és Ő egyesíti őket egy testté. Így alakítja a Szűzanya is Jézus minden misztikus tagját és szervesen egyesíti őket az isteni Fővel.

Krisztus Urunk mennybemenetele után Mária csak az Egyházért marad a földön. Azt teszi érte, amit Jézusért tett: bölcsője fölött őrködik. A Szentírás megőrizte számunkra az Egyház első képét: Jézus testvérei — a keresztények — egy lélekben, az imádságban az anya körül gyűltek össze. Szükségük volt rá, hogy Jézus lelkületét megőrizzék és a kezdődő üldözésben meg ne inogjanak. A veszélyek, amelyek egykor a betlehemi Újszülöttet körülvették, most titokzatos testére leselkedtek. Az anyának, aki a gyermek Jézust megmentette, itt kellene lennie, hogy a születő Egyház fölött is őrködjék! Mennyire megkapó, hogy Krisztusnak ez a titka, amely a megtestesüléskor Máriával kezdődött, Pünkösdkor újból Mária közbenjárásával éri el teljességét!

A lorettói litániában „Frigyszekrénynek” szólítjuk Máriát. Az Oszövetség frigyszekrénye a Szentek-Szentjének csendjében őrizte a választott nép legfőbb kincsét és a nép védője és reménysége volt. A Szűzanya, akinek tevékenysége mindig rejtekben marad, ott van az Egyház életének a forrásánál. Mint az anyák, Ő is elrejtőzik a családi tűzhely csendjében, de onnan életet osztogat. Ő az Egyház frigyszekrénye, láthatatlan ereje, szentségének a szíve.

5. „Mária szíve alatt”

Szent Pál gyakran kifejtette az első keresztényeknek, hogy Krisztusban élünk: „in Christo Jesu.” Hozzá nőttünk Krisztushoz, belemerítettünk Krisztusba, Krisztust öltöttük magunkra. Krisztus az a légkör, amely körülvesz és ahol a titokteljes test tagjai élnek.

Ugyanígy mondhatjuk azt is, hogy Mária szíve alatt élünk. Hiszen Szűz Mária anyai hatalma szintén olyasféle

légkör, amelyben a kereszténység életét éli. A választottak mind az Ő méhében születnek. A kegyelmi élet nem mindjárt kezdettől fogva cselekvő élet. Előbb még növekednie kell, mint ami még gyermekkorát éli. Olyan élet ez, amely még alakulóban van. Gyengeségének idején tehát anyára van szüksége. És ez a gyermekkor egész földi életünk idején tart. Amíg a kegyelmi életben vagyunk, addig a születés és a kialakulás korát éljük. Hiszen a kegyelem csíra, amelyből a mennyei dicsőségnek kell megszületnie. S míg ez meg nem történik, addig még a szentek is gyermekek. Ime, mily bensőséges kapcsolatot jelent ez a Szűzanyával, mert hiszen az Ő szíve alatt fejlődünk Isten gyermekeivé. Amíg a gyermek anyja méhében él, egyet alkot vele és mindaz, ami benne él, anyjától származik. Addig a napig, amikor majd az örök életre születünk, Szűzanyánk hordoz minket szeretetének melegségében. Ő táplál bennünket azzal a kegyelemmel, amelynek teljességét bírja. Jézus véréből készíti magában a kegyelem tejét, amely zsenge korunknak megfelel.

Van-e keresztény ember, aki ne érezné, mily jó az anyai szeretet melegében élni és növekedni? „A kegyelem és az irgalmasság Királynéja lehajolt fiai és leányai fölé, — beszéli folignói Szent Angela. Lehajolt és megáldotta őket mérhetetlen áldással és szívére vonva különbözőképen megölelte őket a szeretetnek kitért karjaival. Mikor ezt tette, egészen fénybe borult és úgy látszott, hogy magába ragadja őket véghetetlen fényességében. Ne képzeljétek, hogy testi karokat láttam: minden fényesség volt, csodálatos fényesség. A Szentszűz szívére szorította gyermekeit, és szeretetének erejével, amely keble mélyéből fakadt, magába olvasztotta őket.”¹

¹ Fol. Szent Angela: Látomások és kinyilatkoztatások.

II.

A Szűzanya és lelkiéletünk növekedése

1. Lelkiéletünknek növekednie kell.
2. A Szűzanya a kegyelem első kiszolgáltatója.
3. Hogyan?
 - A) A Szűzanya közbenjár értünk.
 - a) Teljes ismeretből fakadó ima.
 - b) Anyai ima.
 - c) Mindenható ima.
 - B) A Szűzanya hat reánk.
4. A Szűzanya jelenléte lelkiéletünkben.

1. *Lelkiéletünknek növekednie kell*

Az élet növekedésre és kibontakozásra törekszik. A gyermek törvénye, hogy férfivá legyen. Így van ez a természetfölötti étellel is: annak is fejlődnie kell. Igaz, Isten úgy is határozhatott volna, hogy az angyalokhoz hasonlóan, mi is akaratumk egyetlen elhatározásával döntöttünk volna örök sorsunk felől. Azonban úgy akarta, hogy lehetséges legyen számunkra a növekedés. Ezért rendelkezésünkre bocsátotta az időt és a megfelelő eszközöket. A kegyelem, amelyet a keresztség szentségében kapunk, csak kiinduló pont. „Az igazak ösvénye, — mondja a Szentírás, — olyan mint a derengő fény, mely mindinkább erősödik, míg a nappal teljes lesz.” (Péld. IV. 18.) Szent Pál gyakran visszatér erre az igazságra és több oldalról megvilágítja, hogy mikép kell növekednünk a kegyelemben és „Krisztus tökéletes korára eljutnunk.” (Ef. IV. 13.)

A Szűzanya segít bennünket, hogy Krisztusban növekedjünk. Hiszen Ő anya és egy anya nem elégszik meg azzal, hogy életet ad gyermekének, hanem örködik növekedésén, és igyekszik őt a teljes kifejlődésre elősegíteni. A természetfölötti növekedés minden pillanatban új erőt, mindig újabb segítő kegyelmet igényel, ami nélkül azonnal megrekednénk. Szűz Mária nekünk adja e kegyelmeket: minden kegyelmet életünk minden szakában, helyzetében, nehézségében és minden lehetséges előmenetelünkhöz.

Az első pünkösöd előképe annak, ami a világ végéig történni fog. Ezen a napon a Szentlélek Mária imájára szállott a hívőkre, és ez mindig így lesz. „Szűz Mária, — mondja Sziénai Szent Bernardin, — azt mondhatnók, bizonyos sajátos hatalmat kapott a Szentlélek minden kiáradása fölött.”

Kétségkívül. A kegyelem kiosztása az egyedüli közbenjárónak, Krisztusnak sajátos joga. Egyedül Isten képes létrehozni a kegyelmet a lélek mélyén. Egyedül az Istenség tud isteníteni, — mondja Szent Tamás.¹ De Isten úgy akar-

¹ Summa Theol. II. II. 112. a. 1.

ta, hogy Krisztus és Anyja, mivel oly szoros egységet alkotak a megváltás művében, a kegyelem kiosztásában is egyesüljenek. Isten egyedül is kioszthatná a kegyelmet. Azonban úgy tetszik neki, hogy Mária által ossza ki.

2. *A Szűzanya a kegyelem első kiszolgáltatója*

Amit Krisztus kinszenvedése a szigorú igazságosság alapján érdemelt ki számunkra, mindazt Mária együtt szenvedése a barátság és méltányosság címén érdemelte ki nekünk. Mária manapság osztja ki nekünk azokat a kegyelmeket, amelyeket egykor nagy fájdmával kiérdemelt. „Amint szolgálatát nyújtotta az emberek megváltásának művéhez, épúgy közreműködik annak a kegyelemnek a kiosztásában is, amely nem szűnik meg a keresztről ömleni — és evégből szinte végtelen hatalmat kapott.”¹

Krisztus szorosan hozzáfűzte Őt minden titkához. A megtestesülés csak úgy történhetett meg, hogy Mária szabad beleegyezését adta hozzá, „annyira szükséges volt az embereknek, hogy Mária üdvüket kívánja.” (Bossuet.) A Kálvárián Fiával együtt szenvedett a mi üdvösségünkért. Igazságos lenne-e, ha most nem osztthatná ki e titkok gyümölcsseit, megszentelésünk kegyelmeit? „Isten Mária által akarta nekünk adni Krisztust és ezen nem változtat többé. Isten nem bánja meg ajándékait. (Róm. XI. 19.) Igaz volt és mindig is igaz lesz, hogy amint általa kaptuk egykor a kegyelem egyetemes forrását, most is az Ő közvetítésével kapjuk ennek gyümölcsseit keresztény életünk különféle helyzetekben. Ha az anyai szeretetnek oly nagy része volt üdvösségünkben a megtestesülés alkalmával, azóta is örökké része lesz minden jó cselekedetünkben, amelyek mind e titoktól függenek.”²

Krisztus az égben szenvedéseinek érdemeit alkalmazza reánk. — Ő a mi szószólónk és szüntelenül közbenjár értünk, amint Szent Pál mondja. Hasonlóképpen Mária is. A földön része volt a megváltás művében, és Ő is Krisztussal együtt megváltott minket. Az égben pedig szószólónk és szüntelenül közbenjár értünk. Azért imádkozik, hogy részünk legyen mindazon kegyelmekben, amelyeket Mária

¹ XIII. Leó: Adjutricem populi 1893. szept. 5.

² Bossuet: Szeplőtelen Fogantatás ünnepére 3. beszéd.

Fia és Ő kiérdemelt nekünk. Ugyanolyan jelentős szerepe van megszentelésünkben, mint amilyent a megtestesülés és a megváltás titkában töltött be.

Szent Pál írja Krisztusról: „Ő mindenkor él, hogy értünk közbenjárjon. Mert illő volt, hogy ilyen főpapunk legyen... Olyan Főpapunk van, aki a Fölség trónjának jobbján ül az egekben... és annyiival kiválóbb szolgálatot nyert, amennyivel kiválóbb szövetségnek a közvetítője.” (Zsid. VII.) A szükséges arány szemeltartásával alkalmazzuk ezt a jelentős szöveget a Szűzanyára. Ő is Isten jobbján ül, hogy érettünk közbenjárjon, és a közvetítő szerepét gyakorolja, amely sajátágosan papi ténykedés. Ő a kegyelem kiszolgáltatója.¹ Istenanyaságával olyan papságot kapott, mely magasabbrendű a szentségi papságnál, és amelynek a gyakorlása Jézus papságának a gyakorlásával történik, és ennek mintegy a kiegészítése. Mint papi Szűz, az örök Pap segítőtársa és egyetemes közvetítő mindörökké. Ő fogja kiosztani az isteni életet a megváltottaknak mindvégig.²

Anyá lenne-e enélkül? — Márpedig Mária anya, igazi anya. Mérhetetlen fájdalmak árán szült bennünket. Ez nem azért történt, hogy elhagyjon minket. Minden anyai kötelességnek eleget akar tenni: táplálni, fejleszteni, növelni, Jézus tagjaivá akarja tenni gyermekeit. Rajta keresztül kapjuk üdvösségünk minden kegyelmét. „Amikor Jézus a kereszten azt mondja Jánosnak és az ő személyében az egész Egyháznak: „Ime a te anyád“, Máriát az egész Egyház sáfárjává teszi. Mintha azt mondotta volna: amint senki sem üdvözülhet keresztem és halálom érdemei nélkül, épúgy senki sem lehet része véremben anyám közbenjárása nélkül. Csak az lehet fájdalmainak gyermeke, akinek Mária az anyja. Sebhelyeim a kegyelemnek örökké nyitott forrásai, azonban csak Mária csatornáján keresztül folynak. Hiába hívja segítségül az Atyát, aki nem szereti anyjaként Máriát... (Contenson).³

¹ X. Pius: „Princeps gratiarum largiendarum ministra.”

² Szűz Mária nem ugyanazon értelemben pap, mint az újszövetség felszentelt papjai. Az ő papsága nem bír szentségi jelleggel. Mária azért mondható papnak, mert Krisztussal együtt szenvedett, és készséges lelkiülettel társult Krisztus kereszttáldozatához. Így Krisztussal, de Krisztustól függően, Ő is kiérdemelte a kegyelmeket és, — Krisztus akaratából, — a kiérdemelt kegyelmeket osztogatja most az embereknek. Tehát a Szűzanya, mint társmegváltó és mint kegyelemközvetítő mondható papnak. V. ö. Szt. Tamás: Summa, III. q. 26. a. 1.

³ Contenson: Dominikánus tudós.

3. *Hogyan?*

A) A Szűzanya közbenjár érettünk

Gyermeki szeretetünk jogos kielégítést nyer, amikor számot adhat magának arról, hogy anyánk miként osztja ki az isteni életet. Mária közbenjár érettünk és hat mireánk.

a) Teljes ismeretből fakadó ima

Az égben a boldogok az Ige színe-látásában megismerik mindazt, ami a földön történekből egykori hivatásukkal kapcsolatban érdekli őket. Boldogságuk enélkül nem lenne tökéletes. Egy apa, anya megismeri gyermekei hivatását, szükségleteit és veszélyeit, és segítségükre lehet. Megismerésük tökéletessége mennyei boldogságuk fokától függ.

A Szűzanyának tökéletes ismerete van mindarról, ami a megváltottakat, az Ő gyermekeit érinti. Hogyan gyakorolhatná anyai hatalmát, ha nem ismerné pontosan hivatásunkat és szükségleteinket? Pedig mindenestül mindnyájunknak és mindegyikünkének kell lennie. Csodálatos anyai látásával belénk hatol. Az Isten Igéjében lát minket. Úgy ismer minket, mint Isten. Külön-külön ismer minket miként a jó pásztor, aki névről ismeri juhait. Ne csodálkozzunk ezen: megismerése az örökkévalósághoz van mérve. Ismeri személyes hivatásomat, Istennek rólam való elgondolását, a tökéletességet, amelyet meg kell valósítanom, a dicsőséget, amelyet el kell érnem.

Ismeri élettörténetemet, botlásaimat, jelenlegi veszélyeimet és a kegyelmeket, melyekre szükségem van ma, sőt ebben a pillanatban, hogy kitarthassak. Mivel hivatásánál fogva bekapcsolódott a megszentelés művébe, Isten közli vele gondolatát mindazokról, akiket megváltott. Udvösségüket szívén hordja, mint egy anya, hiszen fájdalmainak gyermekeiről van szó. Boldogságából sok hiányozna, ha nem öröködhetne gyermekeinek természetfölötti élete fölött. Istennel való egyesülésének tökéletességénél fogva a lehető legtökéletesebb ismerete van szeretetünkről, vágyainkról, gyengeségeinkről, sőt azon szükségleteinkről is, amelyek előttünk is rejtve vannak. Még a földi anyák is sok mindent megéreznek és megsejtenek gyermekeikről. Egyéni hivatásom titkát, melyet én magam sem ismerek, Mária teljesen ismeri, hogy megvalósításában segítségemre legyen.

Mily boldogító gondolat, hogy a Szűzanya gyakran imádkozik értünk azon szükségünkben is, amelyeket magunk sem ismerünk. Sok nyomorúságunk egyike, hogy magunkkal szemben is vakok vagyunk. De az anyai szem mindenüvé behatol. Mária mindent lát Isten színe-látásában. Nem egyszer anélkül, hogy kértük volna, közbenjár értünk, mert megindítja szívét valamilyen nyomorúságunk, amelyről mi magunk sem tudunk.

„Irgalmasság anyja, nyomorúságban sínylődők anyja, hozzád kiáltanak Évának számkivetett fiai. Nyomorúságunk maga is kiált Feléd, mert neki is van hangja és kiáltása. Földi zarándokságunk völgye sírástól visszhangzik, és ha az emberek nem is kiáltanak, nyomorúságunk sírva kiált Feléd. Nem hallgat előtted és Te sem hagyhatod meghallgatás nélkül, mert az irgalmasság anyja vagy.”¹

b) Anyai ima

A Szűzanya azonban főként szeret minket.

Isten szeretet. Krisztus is szeretetből váltott meg bennünket. „Szeretett engem és önmagát adta értem.” (Gal. II. 20.) Mária is. A végtelen szeretet indulata magával ragadta és anyai jóságában feláldozta érettünk isteni Fiát.

Kell-e ezt külön hangsúlyozni? Ha van valami, ami a hívők szívét minden időben megragadta, akkor ez Máriának kimondhatatlan jósága az emberek iránt. Mária úgy szeret minket, mint egy anya, aki sokat szenvedett, hiszen gyermekei vagyunk, akik leírhatatlan lelki vértanuságába kerültünk.

Igaz szeretettel szeret bennünket. Ki akar szabadítani bajainkból, nyomorúságunkból és szegényünkben. Fel akar nevelni bennünket anyai módon, és Istenhez vezetni és élettel eltölteni. Főképpen ahhoz siet övéi közül, aki kicsiny. Az ilyennel szemben irgalomra gerjed és szeretete különösképpen tevékeny.

Jézust szereti bennünk. Fiának a tagjai vagyunk. Szereti az igazakat, akik Jézussal egyesültek. Szereti a bűnösöket, hogy Jézussal egyesüljenek. Mindig a titokzatos test fogadásáról és kiépítéséről van szó. A szeretetet, mellyel Jézus iránt viseltetett tovább árasztja Krisztus tagjaira. Ki látott valaha ilyen szeretetet, ehhez fogható anyaságot?!

¹ Szent-Viktori Richard: P. L. CXVI. 475.

Mennyei boldogsága nem hűti le szeretetét, hanem ellenkezőleg még hűségesebbé teszi. Mennyre vágyódik, hogy megmenthesse azokat, akikért Jézus meghalt, és hogy Isten házanépét a kegyelemben fejlődni és növekedni lássa! Szeretete tüzei imáját. A felebarátért végzett ima, — mondja Szent Tamás, — a szeretetből származik. Az égben azok a szentek, akiknek a szeretete tökéletesebb, többet imádkoznak a földön maradottakért és segítik őket imáikkal. Minél jobban egyesültek Istennel, annál eredményesebb az imájuk. Az Isten akarta rend úgy kívánja, hogy a felsőbbrendűek kiválósága kihasson az alsóbbrendűekre. Ezért mondja Szent Pál Krisztusról: „Istennél van, hogy közbenjárjon értünk.” Szűz Mária pedig Krisztus mellett van, és vele egyesül, mint egykor a jászolnál és a keresztnél, ahol szeretettel gyakorolta anyaságát.

c) Mindenható ima

Ebből megsejthető, hogy Mária közbenjárásának mekkora ereje van. Szűz Máriát a keresztény szent hagyomány már régóta „omnipotentia supplex”, „mindenható könyörgőnek” nevezte. Mindazt, amit Isten megtehet akaratanál fogva, Mária is megteheti könyörgésével. Anyai és közbenjárói mivolta mérhetetlen hatalmat ad neki Isten előtt. „Az Úr sohasem veti meg közbenjárásodat, — mondja Damaszkuszi Szent János, — és mit sem tagad meg kéréseidből, oly közel állasz az imádandó Szentháromsághoz.”¹

Szent Tamás megmondja, hogy miben áll az Úr Jézus imája Atyja előtt: „Közbenjár érettünk, amennyiben Atyja elé tárja emberi természetét, amelyet érettünk felvett és kifejezi vágyát, amely szentséges lelkét üdvünkért eltölti.”² Hasonlót mondhatunk a Szűzanyáról is. Mint Istenanya és a Megváltó segítőtársa, Ő is hivatkozik szenvedésére és szeretetére, amely oly szorosan egybeforrott Szent Fia szenvedésével és szeretetével.

Ennek az imának hatékonysága megfelel a Szűzanya érdemeinek és szentségének és épen azért messze felülmúlja a többi szent imáját. „Amit a többi csak Veled együtt tud elérni, azt Te egymagad is meg tudod tenni nélkülük, —

¹ Dam. Szent János: Hom. in Annut, B. M. V. P. G. 96. col. 647.

² Com. ad Rom. c. VIII. lect. 4.

mondja Szent Anzelm. — Ha Te hallgatsz, senki sem imádkozik értünk, senki sem segít meg engem. De mihelyt Te imádkozol, a többi is imádkozik és segít engem.”¹

Szent Gertrúdnak egyszer elragadóan szép látomásban volt része, amelyben láthatta, hogy milyen hatalmas Mária imája. „Mialatt az 'ora pro populo' versszakot énekelték, a szüzek Királynője Isten trónusa felé közeledett, tisztelettel térdet hajtott és közbenjárónak ajánlkozva Isten és a szerzetesi közösség között, igen buzgón imádozott mindenegyes tagért... De Szent Fia, a királyok királya nagy tisztelettel felemelte, a dicsőség trónusán maga mellé ültette és korlátlan hatalmat adott neki, hogy tetszése szerint parancsoljon.”²

Mindent ennek az imának köszönhetünk. Mindazt, ami szükséges az isteni élethez: a megszentelő kegyelmet, amely a megkezdéshez, a segítő kegyelmet, amely megőrzéséhez és a benne való előmenetelhez szükséges; továbbá a belénk öntött erényeket, a Szentlélek ajándékait, a legkülönfélébb segítségeket, hogy a kísértéseknek ellenállhassunk, minden isteni adományt, amelyet üdvösségünk előmozdítására kapunk, — mindent-mindent Mária által kapunk. Egyetlen lépést sem tehetünk az Ő segítségével nélkül. Tőle függ természetfölötti előmenetelünk, mert a kegyelem segítségével haladunk előre, amelyet Ő osztogat. Ő irányítja a titokteljes Krisztus kiépítését és növekedését, az Egyház és a szentek kialakulását. Mert Jézus a mustármag, amely az Egyházban növekszik és Mária örökös növekedésén, amint egykor földi testének növekedésén örködött Betlehemben és Názáretben.

Akár gondolunk rá, akár nem, mindig Mária befolyása alatt állunk. Jog szerint egyedül csak a Megváltó közvetítése szükséges feltétlenül. Mivel azonban a Gondviselés jónak látta Máriát közvetítő társként Fiához fűzni, és minden kegyelmet a kezére bízni, Mária közbenjárása ezzel gyakorlatilag szükségessé vált. „Mindenkinek Ő oszt minden kegyelmet”, — mondja Nagy Szent Albert. „Ime, ilyen rendben ered számunkra a kegyelem”, — mondja Sziénai Szent Bernardin. „Isten az egyetemes forrás, Krisztus az egyetemes közbenjáró, Mária az egyetemes kiosztó. A Szent Szűz

¹ Szent Anzelm: Orat. ad B. M. V. — P. L. 158. col. 9.

² Az isteni szeretet hirnöke: lib. 4. cap. 9.

isteni Főnknek titokzatos nyaka és a menyei adományok ezen a szerven keresztül jutnak a test többi részébe.”¹

„A Szentlélek átadta Máriának, hűséges Jegyesének, kimondhatatlan adományait, és Őt választotta minden kincse kiosztójává. Úgy hogy Mária ezeket az ajándékokat és kegyelmeket annak adja, akinek akarja, és annyit és úgy ad, ahogyan akarja. Nincs mennyei adomány, mely nem az Ő szüzi kezén menne keresztül. Mert Isten azt akarja, hogy mindenben Mária által részesüljünk.” (Sz. Grignon L.)

Ezen örökös függésünk a Szűzanyától és az Ő anyai szeretetétől nagy bizalomra és öröme gerjeszt. „Amikor a legkevesébbé sem gondoltam rá, — beszéli folignói Szent Angela, — lélekben elragadtattam és láttam a Szent Szűzet dicsőségében. Hogyan lehetséges, hogy egy asszony ilyen trónusra juthatott és ilyen méltóságra emelkedhetett! Kimondhatatlan öröm árasztotta el lelkemet... A Szűzanya ott állott és imádkozott az emberi nemért. Jósága és hatalma ellenállhatatlan erőt adott imájának. Ennek az imának láttára egész lényem ujjongott a boldogságtól.”²

„Az örök Szeretet segítőtársa vagyok, — mondotta a Szűzanya Szent Veronikának, — lelkednek öre és úrnője vagyok. Én tanítalak meg, hogy kell szeretni.”

B) A Szűzanya hat reánk

Mit akarunk mondani, amikor azt állítjuk, hogy minden kegyelmet Mária által kapunk? Nem mintha a kegyelem drága ajándékként az Ő kezén keresztül jutna hozzánk Istentől. Ne képzeljük el a kegyelmet anyagiasan, mintha például víz lenne, amely az isteni Oceánból Márián, mint vízvezető csatornán át áradna belénk. A kegyelem természetfeletti minőség, amely a lélekben jön létre. És Mária hatalmat kapott Istentől, hogy a Szentlélek erejével létre hozza bennünk a kegyelmet.

Valójában még mindig Mária közbenjárásáról van szó. Ez a közbenjárás korlátlan hatalom, amelyet Isten ad neki, hogy anyai pártfogását gyakorolja felettünk. „Ő királynő, — mondja Dante, — neked hatalmadban áll minden, amit csak akarsz.” Isten azt akarta, hogy Mária imája parancs legyen.

² Sziennai Szent Bernardin: Sermo X. in Qadr.

¹ Fol. Szent Angela: Látomások könyve: 44. fej.

A Szentháromság színe előtt ez az ima olyan könyörgés, amely kifejezi függőségét és akaratának egyesülését az isteni akarral. Velünk szemben pedig anyai hatalmának és a kegyelemnek hatékony jele. A Szűzanya úgy fakasztja bennünk a kegyelmet, hogy közbenjár érettünk. Imája életet adó cselekedet. Amikor imádkozik, szenteket alakít.

Látható, hogy a Szűzanya eme közbenjárása egészen sajátos jellegű. Ima, de mindig eredményes, fönséges ima; nagyhatalmú ima, amely Isten országának a terjedését szolgálja. Papi ima, amely mindig Isten akaratát keresi. Mária Krisztus segítője: úgy mint Ő és Vele együtt folytonosan hat a szentekre.

Benne és az Ő gyümölcsöző tevékenysége által jött létre Jézus embersége. Hasonlóképen benne és az Ő cselekvő közreműködésével hozta létre a Szentlélek ennek az emberségnek a tagjait. „A Szentlélek, aki Istenben meddő, amennyiben nem származik Tőle más isteni Személy, termékenyvé lett Mária által, akit eljegyzett magának. Ővele, Őbenne és Belőle alkotta mesterművét az Isten-Emberről, és hozza létre minden nap a világ végéig a választottakat, és ezen imádandó Fő testének a tagjait. Ezért minél jobban rátalál Máriára az Ő kedves és elválaszthatatlan jegyesére egy lélekben, annál hatalmasabb működésbe kezd, hogy létrehozza Jézus Krisztust ebben a lélekben, és ezt a lelket Jézus Krisztusban.” (Sz. Grignon L.)

Miben áll a Szűzanya tevékenysége? — Gondoljunk arra, hogy mit tett Jézusért földi életében. Méhében foganta, örködött növekedésén, felajánlotta Istennek, bemutatta az embereknek és mellette volt, amikor feláldozta magát. Ugyanezt teszi a titokteljes testért is. Minden titka megújul a mi érdemünkben. A megtestesülés, a látogatás Szent Erzsébetnél, a templomban való bemutatás és együttszenvédeése minden nap folytatódik Krisztus tagjainak kialakulására.

Ha tudni akarjuk, hogy milyen mély és bensőséges a működése, gondoljunk arra, hogy anya: az isteni életre fogan és szül bennünket. De mi a gyermek az anyja méhében? Életét nem anyjától kapja-e? Mindent tőle kap és belőle él. Ez adja meg ennek a tevékenységnek a jelleget: anyai tevékenység ez. Tapintatos, a lélek mélyén végbenemő tevékenység! Amilyent az Eucharisztia fejt ki az Egyházban. Milyen igénytelen a kis Ostya és mégis belőle él az egész kereszténység. Miként Szent Fia, a Szűzanya is

csendbe burkolózik és onnan fejt ki mélyreható befolyását. A lelkiélet egyik törvénye, hogy minél magasabbrendű és mélyrehatóbb egy tevékenység, annál zajtalanabb. Mária csendes befolyása a kovász, amely bűneink fölé emel, az élesztő, amely megindítja tevékenységünket.

4. A Szűzanya jelenléte lelkiéletünkben

Amint látjuk, a Szűzanya szüntelenül jelen van az Egyházban, és befolyását érezteti a titokzatos test életében. A liturgia reá alkalmazza a Példabeszédek szavait: „Színe előtt játszadoztam mindenkor, játszadoztam a föld kerekességén és gyönyörűséggel voltam az emberek fiai között.” (VII. 30.) Milyen szerepet tölt be Isten gondviselésében? Kormányozza az embereket, vezeti a kereszténységet, amelynek mindenegyes és sokszor oly zaklatott korszaka fölött őröködik. Gondoskodik szükségleteiről és felel hívó szavára. Mindent céljához vezet, ami nem más, mint a titokzatos test kialakítása. És ez „játék” számára, amint a Szentlélek mondja. Ez az egyetemes hatás az egész teremtségre, amelynek a gondolata is elkábít, nem múlja felül Isten Anyjának páratlan hatalmát. Mérhetetlen hatalmát mindig tökéletes, a legkülönbözőbb és sokféle cselekedetekkel, erős és gyengéd tettekkel gyakorolja, hogy elérjen minden lelket és az egész Krisztust, akit szeretettel vesz körül. Okos, gyengéd és tapintatos működését szüntelenül érezteti a teremtsében. Az Egyház kezdettől fogva megérezte, hogy a Szűzanya láthatatlan vezetése és anyai befolyása alatt áll.

Igen vigasztaló valóság, hogy a Szűzanya mindenegyes lélekben is jelen van lelki jelenléttel. Velünk van, mert lát és szeret minket, és foglalkozik velünk. Közel van hozzánk, közelebb mint őrangyalunk és bizonyos értelemben közelebb, mint saját magunk. Tökéletesen ismeri minden gyermekét, ismeri hivatásukat és legrejtettebb titkaikat. Tekintete ráakad arra is, amit mindenki elől elrejtünk és ami néha magunk előtt is ismeretlen. Hatalmában van minden eszköz, hogy mindennapi életünkbe belenyuljon és irányítsa azt. És mi milyen könnyen hozzá férhetünk! Közötte és közöttünk valóságos gondolat és szeretet-csere folyik.

Van, akinek talán nehézséget okoz, hogy a távolságra gondol, mely megdicsőült testétől elválaszt minket. De mit határoz a távolság? Isten egyetemes jelenléte áthidal minden

távolságot és hatalma elér mindenhová. Hányszor előfordul, hogy két ember testileg közel van egymáshoz és mégis idegenül áll egymással szemben. A jelenlét a megismeréssel veszi kezdetét. A bensőséges együttlétet az értelem és a szív teremti meg. Így vagyunk egyesülve szüntelenül Máriával is gondolatban és szeretetben! Szólunk hozzá és Ő meghallgat minket. Segítségül hívjuk és Ő kegyelemmel felel. Szakadatlan érintkezésben van gyermekeivel. Mindegyiket látja és mindegyikről gondoskodik. Jelen van számunkra, miként az anya gyermeke számára, akit fogan és szíve alatt hord.

Némely szolgája említést tesz a Szűzanyának különleges jelenlétéről a lélekben. Szent Grignon Lajos így beszél erről a „Mária titkában”: „Ne gyötörd magad, ha nem érzed azonnal a Szent Szűz boldogító jelenlétét lelkedben. Nem mindenki nyeri el ezt a kegyelmet, és aki Isten nagy irgalmából mégis részesült benne, könnyen elveszítheti, ha nem vigyáz szorgosan lelke összeszedettségére.” Másutt a szent ezt a jelenlétet világosabb szóval „Mária szép bensejében való lakozásnak” nevezi. Néri Szent Fülöp, Szent Ignác, Olier és mások folytonosan élvezték ezt a jelenlétet.

Szokja meg a lélek, hogy Máriával éljen, az Ő szándékai szerint és az Ő szeretetével cselekedjen; hogy Istenhez anyja által közeledjen és maga is Máriánál legyen hitével. Kétségkívül Mária ezen jelenléte értékes kegyelem, azonban nem rendkívüli jelenség a keresztény életben. Olyan jelenlét az, amelyet szeretetének ránhagyása tart fenn. Aki él belőle, annak boldogító valóság lesz életében és egyre újabb lelki emelkedések kiinduló pontja.

Máriának e lelki jelenléte a lelkekben és a titokzatos testben az Egyház életének egyik legnagyobb és legvígasztalóbb valósága.

III.

A Szűzanya a szentségek által növeli lelkiéletünket

1. A Szűzanya a szentségek forrásánál.
2. A Szűzanya előkészít bennünket a szentségek vételére.
 - a) Az alázatosság és a szegénység szelleme.
 - b) A szeretet.
 - c) Az Isten utáni vágy.
3. A Szűzanyával járulni az oltárhoz.

A szentségek is növelik életünket.

A szentségek a megszentelődésnek csodálatos eszközei. Isten rendszerint általuk vezeti az embereket az életszentségre. Az életnek fő forrásai, amelyeket Iziás előre hirdetett: „Örömmel meríték majd vizet az Udvözítő forrásaiból”: (XII. 3.) a Kálvária forrásaiból, Krisztus sebeiből. Minden élet az Ő véréből fakad.

A szentségek által Krisztus embersége szentel meg mink * „Krisztus kifürkészhetetlen gazdagsága”, — amint Szt. Pál mondja, rajtuk keresztül árad. „Erő ment ki belőle és meggyógyította mindnyájukat”, — mondja az Evangélium. Krisztusnál ugyanígy van ez ma is. Ugyanazon üdvös eredményt érezzük. „Valaki megérintett engem, mert érzem, hogy erő ment ki belőlem.” (Luk. VIII. 46.)

A keresztény élet, szentségi élet. Szentség által születünk ujja, szentség táplál bennünket, szentség gyógyít meg, szentség erősíti meg életünket. Három közülük belénk nyomja Krisztus pecsétjét. A szentségek hatása, ha Krisztussal egyek vagyunk. Minden szentség egyetlen célja, hogy Krisztussal egyesítsen és szorosabbra vonja az egység kötelékét.

Nem győzzük csodálni a kegyelmi élet ezen kifejlődését a szentségek erejében. Krisztus növekedése ez a lelkekben. „Mert az Isten, aki azt mondotta, hogy a sötétségből világosság ragyogjon, maga támasztott világosságot szívünkben.” (II. Kor. IV. 6.) A lélek növekszik, Krisztusra mintázódik, mígnem eljut „olyan életkorra, melynek mértéke Krisztus teljessége.” (Ef. IV. 13.)

1. A Szűzanya a szentségek forrásánál

A szentségek által való kegyelmi növekedést is a Szűzanya közvetítésével kapjuk. Nem mintha a szentségek nem lennének önmagukban elégségesek, hogy létrehozzák gyümölcseiket azokban, akik kellőképpen veszik magukhoz. Nincs tehát szükség semmi közvetítő közegre a szentségi jel és a létrehozott eredmény között. Nem is ebben az értelemben gondolunk a Szűzanya közvetítésére.

De kérdezhetjük: honnét erednek a szentségek és az élet, amelyet a lélekben létrehoznak? — Abból a kimeríthetetlen forrásból, amelyet Jézus fakasztott Máriával együtt a Kálvárián. A szentségek Krisztus szenvedésének a jelei, amelyek a Kálvária kegyelmét hozzák nekünk. Mária is szenvedett, hogy kiérdemelje ezt a kegyelmet.

Azt kérdezhetjük továbbá: honnét van a jó előkészület, amely a szentségek üdvös vételéhez szükséges? — Mária közbenjárásából. A teljes kegyelmi üdvrend magába zárja a szentségi kegyelmet is. És mivel Mária közreműködött ezen üdvrend megvalósításában, közreműködik a kegyelem szétesztésénél is.

Ő anya. Krisztus tagjainak anyja. Az Egyház anyja. Az anyának az a hivatása, hogy életet árasszon. De az ő anyasága nem mutatkozik külső jelek által. Sohasem látjuk, hogy Mária szentségeket szolgáltatna ki, sem pedig hogy azokat az eszközöket alkalmazná, amelyeket az Egyház lelkipásztori működésében használ. Máriának nincs papi hatalma, de a papság, amelyet Jézus alapított és fenntart, az ő anyaságára támaszkodik hatalma gyakorlásában.

Az Egyház is anya és a szentségek által árasztja szét az életet. De Mária anyasága sokkal magasabbrendű, mint az Egyházé. Az Egyház Istennel egyesült, hogy az isteni életre szülje a választottakat. Szent Pál ezt „nagy titoknak” nevezi. De Mária még az Egyháznál is nagyobb egyesülésre hivatott Istennel, hogy életet adjon Isten gyermekeinek. Anyaságának nincsen határa és Isten atyaságához hasonló. Isten magához hasonló segítőtársat alkotott magának, aki megvalósítja akarátát: a fogadott gyermeknek, Jézus testvéreinek világrahozatalát. Olyan anyaságot teremtett, amely nem kisebbíti atyaságának működését.

Végeredménykép mire valók a szentségek? — Hogy közöljék az életet a titokzatos test tagjaival. A keresztség Krisztushoz növeszt bennünket, az Eucharisztia pedig nekünk adja életét, és megteremti a titokzatos Krisztus egységét. De nem ezen dolgozik-e a Szűzanya is? Az anyaság feladata, hogy életet adjon és egyesítse a tagokat, amelyek a testet alkotják. Mária alakítja egységgé Krisztus tagjait. Az Ő méhében egyesült az istenség és az emberség Jézus személyében és a titokzatos Krisztus is az ő befolyása alatt éri el egységét. Ha életalakításról van szó, Mária működik: a sajátos anyai működések hozzá tartoznak.

Szent Leó a megtestesüléssel kapcsolatban, a keresztségről és a szentségekről szólva azt állítja, hogy a Szentlélek működése, amely hatékonyságuk forrása, a Szűzanya méhében megkezdett működésének kiterjedése. „A Magaságbelinek ugyanazon ereje és a Szentléleknek ugyanazon működése, amellyel Mária a Megváltót szülte, szüli a hívőt is az ujjászületés vizében.”¹ Ennyire igaz, hogy minden Mária méhében kezdődött, és az Ő közreműködésével.

Mi más egy szentség, mint Krisztus embersége, amennyiben megszentel minket? Ez az emberség Istennek nagy szentsége, „az élet folyama”, amelyről a Jelenések könyve beszél. Márpedig ezt az emberséget Mária adta nekünk. „Ahonnét Jézus vére ered, — mondja Bossuet, — onnét árad a kegyelemnek szépséges folyama, amely a szentségek által folyik ereinkbe és az élet lelkét árasztja az Egyház egész testébe.” Mária a szentségek forrásánál van. A szentségek közlik velünk azon vér erejét, amelyet Jézus tőle kapott.

Az egész különösképen áll az Eucharisziáról. A test, amely ebben a szentségben rejlik, a Szűz Máriától született test, amint a liturgia szüntelenül hangoztatja. Az Eucharisztia Mária nagy adománya. „Kedves Testvéreim, — mondja Damiáni Szent Péter, — mérlegeljétek, kérlek titeket, mennyire le vagyunk kötelezve Isten Szent Anyjának, és milyen hálával tartozunk Neki Isten után ily nagy jótéményért. Krisztusnak teste, melyet fogant és méhében hordott, amelyet pólyába takart, amelyet tejével táplált anyai szeretetében, ugyanaz a test, amelyet az olárnál veszünk magunkhoz és az ő vérét isszuk megváltásunknak szentségében... Nem, nincs emberi szó, mely méltón dicsérhetné azt, akitől az Isten és ember közötti Közvetítő testét vette. Minden tisztelet, amellyel neki hódolunk, alatta marad érdemeinek, mert Ő készítette nekünk tiszta méhéből azt a szeplőtelen testet, amely minket táplál.”²

Ezt a táplálékot Mária akarja nekünk adni. Az anya táplálja gyermekeit. Ennek a titoknak a megvalósításában akarata szorosan egyesül az Atya és a Fiú akaratával, amint egyesülve volt velük a Megtestesülés és a Megváltás titkában. Az Eucharisztia, — mondja Szent Tamás, — az is-

¹ Szent Leó: In Nat. Dom. P. L. 54. col. 211.

² Dam. Szent Péter: Sermo 45.

teni adományozás betetőzése: „divinae donationis complementum.” Ezen adományozás kezdeténél, amikor Isten anyyra szerette a világot, hogy odaadta egyetlen Fiát és amikor ez a Fiú is odaadta és kiszolgáltatta magát, Mária is odaadta nekünk szeretetből Fiát, legnagyobb kincsét, Betlehemben, a Templomban és a Kálvárián. Most, mikor teljessé válik ez a nagy adomány és a Fiú táplálékkul adja magát, nem méltányos-e, hogy Mária is jelen legyen hatékony szerepével és hogy Ő is adja nekünk az isteni adománynak ezt a betetőzését, az eucharisztikus táplálékot?

Voltak szentek, akik azt állították, hogy Jézus Mária imájára alapította az Eucharisziát. Arra gondoltak, hogy midőn Mária a megtestesülés napján hozzájárulását adta Isten minden tervéhez, egyúttal elfogadta a megtestesülés minden következményét is. Mindenestre Jézus nyilvános élete folyamán tudomása volt az Eucharisziáról, amióta Jézus ünnepélyesen megígérte azt. Ha egyszer oly bensőn egyesült a kereszt titkával, annak folytonos megújulásával, az oltár áldozatával is természetszerűen egyesült, ahonnan gyermekei a legszentebb Vér gyümölcsében részesednek. Mária is akarta tehát, hogy részesedjünk az élet kenyérében.

Ismeretes P. Hermann megtérése. Szűz Mária megjelent neki és többek között ezt mondotta: „Jöjj és egyél a kenyérből, amelyet szűzi vérem szűzi tejével gyúrtam; igyál a borból, melyet legtisztább véremből készítettem. Ha meg akarod ismerni azt az anyát, akit előszeretettel kell követned, tekints a gyümölcsre, arra a táplálékra, amelyet neked ad: nézd méhemnek gyümölcsét.” És a szentségtartóra mutatva így szólt: „Íme az én gyümölcsöm, az Eucharisztia.”

2. A Szűzanya előkészít bennünket a szentségek vételére

A szentségekhez a szükséges előkészülettel kell járulnunk. A kegyelem akkor hozza meg gyümölcsét, ha nem ütközik akadályokba és annál többet hoz, minél tökéletesebb az előkészületünk. Mindenki teljes egészében kapja Krisztust a szentáldozásban, de egyesek kevés eredménnyel, míg másokat, akik jobban felkészültek fogadására, szinte elárasztja az isteni élet.

A Szűzanya közbelépésének itt van igen nagy hatása. A szentségek üdvös vételéhez szükséges felkészültséget Mária imája esdi ki számunkra és Ő is osztja szét, mint egyébként minden más kegyelmet.

Mária felékesít bennünket azokkal az erényekkel, amelyeket Isten elvárna tőlünk. Az anyák jól értik, hogyan kell előkészíteniök és szeretetreméltókká tenni gyermekeiket. Szent Gertrúd kinyilatkoztatásaiban találunk egy kedves elbeszélést, hogy hogyan készíti elő a Szűzanya gyermekeit a szentségekre.

„A mise alatt, amelyen áldoznia kellett, Gertrúd látta az Úr Jézus anyját ragyogó pompában és méltóságban, amelyet erényei kölcsönöztek neki. Erre alázatosan lábaihoz borult és kérte, hogy készítse elő Fia teste szentségének a vételére. Ekkor a Szent Szűz remek nyakéket adott neki, amelynek hét láncra volt és mindegyiken egy értékes drágakő függött. Ezek a kövek azokat a kiváló erényeket jelképezik, amelyek az Úr Jézusnak annyira tetszettek a Szűzanyában... Amikor Szent Gertrúd ezzel a nyakékkal megjelent Isten előtt, az Úr Jézust úgy elbűvölte erényeinek ragyogása, hogy szeretettől elragadtatva feléje hajolt, magához vonzotta és mintegy keblébe zárva tiszta és szűzi kedveskedésekkel tisztelte meg.”¹

A) Az alázatosság és a szegénység szelleme

Felsorolva azokat az erényeket, amelyeket a Szűzanya kiemelt számára, Szent Gertrúd elsősorban az alázatosságról szól.

Mindannyiszor a megtestesülésre kell visszatérnünk. Mint Krisztus titkának kiinduló pontja, ez a titok főhelyet foglal el lelki életünkben. „A megtestesülés, — mondja Bérulle, — titok, amely Istent az emberhez és az embert Istenhez köti. Nekünk is bele kell kapcsolódnunk és el kell nyernünk gyümölcseit és hatásait.” Márpedig a megtestesülés kegyelme az elszakadás és a kereszt kegyelme, a magunktól-megváltás és a magunknak való meghalás kegyelme.

Mária lelkét át meg átjárta ez a kegyelem. Mély hite rávilágított Isten nagyságára és visszfényként saját semmi-

¹ Szent Gertrud: Elele és kinyilatkoztatásai.

ségére. „Tudod-e ki vagy te és ki vagyok én?” — mondotta az Úr Jézus Sziénai Szent Katalinnak. — „Én vagyok az, aki van és te vagy az, aki nincs.” Senkisémet értette meg és szerettem jobban ezt az igazságot, mint Szűz Mária. Isten volt minden. Ő semmi sem. Mária nemcsak látta ezt, hanem szerettem is. Tisztán látta, hogy Ő csak az, akinek Isten akarta, hogy legyen. Szerettem ezt a teljes és gyökeres függőséget. Ez a világosság lehetetlenné tett számára minden öntetszelgést. Távol állott tőle, hogy bármit is magának tulajdonítson. Amint csodálatos tisztasága megóvta minden érzéki örömtől, épúgy alázatossága megóvta minden lelki tetszelgéstől. Ő a sajátmagától egészen elszakadt, magáról lemondott és magából kiemelkedett szegény asszony. Egészen Istennek adva magát és teljesen Isten felé fordulva, Istent várja. Ezért árnyékozza meg a Magasságbelinek ereje, hogy az Igét fogathassa. „Virginitate placuit, humilitate concepit”, — mondja Szent Bernát. — „Szűzességével tetszett Istennek és alázatosságával foganta Őt.”

A miséről szólva P. de Condren¹ ezeket mondja: „Meg kell semmisülnünk ennél a cselekménynél, és Jézus Krisztus tiszta tagjaiként kell résztvennünk benne.” Ez a magunktól való elszakadás, a magunktól való megválás szelleme, ez a megtestesülés szelleme. A szentségekben, különösen a szentáldozásban Krisztusba öltözünk, — amint Szent Pál mondja, — feltéve, ha kivetkőzünk önmagunkból. Istenre vársz? Hozzá akarsz hasonlítani? Szakadj el önmagadtól. A mindentől elszakadt lélek Jézushoz megy. Jézus a szentségekben isteni szegénységben van. Teljesen elrejtőzik, nemcsak istensége, hanem embersége is. Az Ige mély csendbe merül. Ez itt Krisztus legnagyobb szegénysége. Kövessük a Szűzanyát szegénységében és alázatosságában. Az alázatosság a nekünk kijáró helyet adja Isten színe előtt. Ez az alapja minden Istennel való kapcsolatunknak. *Locus gratiae*, — mondják a szentek, — az a hely, ahol Isten az Ő kegyelmét osztogatja. Mit használnának a szentségek egy öntelt léleknek, amely nincs meggyőződve saját nyomorúságáról? Majdnem semmit. „Mert az alázatosság olyan erény, — mondja Szent Tamás, — amely megkönnyíti a lé-

¹P. de Condren oratoriánus. Berulle kardinális mellett az ő nevéhez fűződik a francia oratoriánusok fellendülése.

lek szabad felemelkedését a lelki és az égi javak felé.”¹ És kik egyesülnek Istennel a szentségekben? A szegények és az alázatosak. Egyedül ők. Az isteni adományok mértéke az alázatosság.

Ragadjon magával a Szűzanya példája, hogy elszakadjunk önmagunktól és szert tegyünk arra az alázatosságra, amely magával ragadja szívünket, megszeretteti velünk függőségünket és lelki szükségletünké teszi, hogy Istennek szolgáljunk, Őt szeressük és dicsőítsük. Az ilyen alázatosság végeredményben nem más, mint szeretet.

B) Szeretet

Az Eucharisztia, amely minden szentség végcélja, az egységnek és a szeretetnek a szentsége. Szent Pál írja a Korintusiakhoz: „Egy kenyér, egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik egy kenyérben részesülünk.” (I. Kor. X. 17.) „Értsétek meg és örvendjete, — teszi hozzá Szent Ágoston, — egység, jámborság, szeretet. Egyetlen kenyér. És mi ez az egy kenyér? Egy test sokból. Gondoljátok meg, hogy a kenyér nem egy magból lesz, hanem sokból. Az ördögűzés szertartása alatt mintegy malomkövek közé kerültek. A keresztségben vízzel lettetek mintegy itatva. A Szentlélek eljött hozzátok, mint a tűz, amely megsüti a tésztát. Legyetek azzá, ami szemetek előtt végbement és vegyétek magatokhoz azt, amik vagytok... Ami a kelyhet illeti, sok szem függ egy fűtőn, de a nedv, amely belőlük folyik, egyé vegyül össze.”²

Amint látjuk, a szeretet Krisztus titokzatos testének lényegéhez tartozik. Gondoljunk erre, ha az oltárhoz közeledünk. Az áldozatban való részvételünknek a testvériség szellemében kell végbemennie. Tévedés lenne azt gondolni, hogy a szentáldozás egyedül csak minket illet és merőben csak egyéni jámborsági cselekedet. Ne szigeteljük el magunkat Jézussal egyedül. Gondoljunk tagjaira is. A szentáldozás legyen elsősorban a titokzatos test cselekedete. A titokzatos test fejével egyesülni annyi, mint a tagokkal is egyesülni, mert egyet képeznek. „Aki élni akar, — mondja Szent Ágoston, — tudja, hol élvezheti az életet és tudja, hol merítheti. Jöjjön tehát és higgyen és nőljön hozzá Krisz-

¹ II. II. q. 161. a. 5. ad 4.

² Szent Ágoston: Sermo 172.

tushoz és életet talál. De nehogy vonakodjék a többi taggal is egyesülni.”¹

Ebből látni, hogy mennyire elengedhetetlenül szükséges az egység és a testvéri szeretet. Ne járuljunk addig a szentségekhez, amíg szívünk nem testvéries. „Ha ajándékokat az oltárra viszed és ott eszedbe jut, hogy atyádfiának van elened valamije: hagyd ott ajándékokat az oltár előtt és eredj előbb megbékülni atyádfiával és akkor menj és ajánld fel ajándékokat.” (Mt. V. 23—24.) „De ha megvan bennetek az irgalom indulata, — mint az Apostol mondja (Kor. III. 12.), — ha szívetek tele van bocsánattal és szeretettel, jöjjetek és nyissátok meg lelketeket: és Isten beléje tölti életét és meghalljátok, amint Jézus megismétli csodálatos szavait: „Szent Atyám, hogy mindnyájan egyek legyenek, amint Te Atyám énbennem és én Tebenned, úgy ők is egyek legyenek bennünk és így elhiggye a világ, hogy Te küldöttél engem.” (Ján. XVII. 21.)

C) Az Isten utáni vágy

Istennek lényege, hogy magát közölje. Az Atya és a Fiú boldogsága az a személyes szeretet, a Szentlélek, aki kölcsönös szeretetükből ered, mint egymásnak adott kölcsönös ajándékuk. Csodálatos titok, Isten a teremtményeknek is odaajándékozta magát. Az Atya nekünk ajándékozta Fiát. Mind a ketten nekünk adják a Szentlelket, aki a liturgia szavai szerint, a Magasságbeli Ajándéka a világnak.

Az élet tehát egyesülés. Egyesülés Istenben. Az Atya öröktől fogva adja magát az Igének, aki vele egyesülve elnyeri az isteni természet egész teljességét. Az Atya és az Ige közösen lehelik a végtelen szeretet Lelkét.

Az élet egyesülés a megtestesülés titkában is. Kirsztus emberségét létezésének első pillanatától kezdve, tehát még Mária méhében, magához emelte az Ige személye. Az istenség birtokba vette és maga is teljesen átadta magát. Örök egyesülés kezdődött az istenség és emberség között.

Ilyen volt a Szűzanya egyesülése is. Amikor Isten megárnnyékozta, magába fogadja Jézust istenségében és emberségében. És mily lelkesedéssel adja magát mindenestül, hogy kellőképen fogadja Istent! Teljes igennel felel: „ecce

¹ In Joan. XXVI. 13.

ancilla", „íme az Úr szolgáló leánya". Megtanít, hogyan kell Istent fogadnunk.

Isten tehát közölni akarja magát. De a megtestesülés Isteni terve szerint nem találhatjuk meg Istent és nem részesülhetünk életében más úton, mint a Szűzanya révén. Ő bocsátja a pásztorokat és a királyokat az Istengyermekhez, hogy testi szemükkel szemlélhessék. Még inkább így van ez, amikor lelki szemünkkel akarjuk Őt szemlélni és vele egyesülni. Isten Mária által adja magát. Isten ajándéka az embereknek: Jézus Krisztus, aki életünk forrása, Mária ajándéka is. Az apostoli hitvallás azt mondja, hogy Jézus a Szentlélektől fogantatott és Szűz Máriától született. Ami igaz volt kezdetben, igaz marad egész a világ végéig: mindenütt, ahol Jézus a kegyelem által születik, a Szentlélektől és Szűz Máriától születik. A megtestesülés hatalmat adott a Szűzanyának, hogy Krisztust nekünk adja. Valahányszor egy lélekhez közeledik, azért teszi, hogy Fiát neki adja.

Jézus akaratának, hogy közölje életét mindazokkal, akik tagjai lettek, feleljen meg bennünk a vágy, hogy Őt magunkhoz vegyük. Tudjuk, hogy az Isten utáni vágyódás kegyelmét attól kapjuk, aki Jézus fogantatása után sietve felkelt, hogy Őt Keresztelő Szent Jánoshoz vigye. Ő gyűjti fel szívünkben az éhséget Isten után és különösen az Eucharisztia után, amely Szent Fiát nyújtja nekünk. Nem érezhető éhséget, amilyent némely szent érzett, hanem lelki sóvárgást, az akarat fellángolását a lelki táplálék után, amely szorosabbra fűzi egyesülésünket Istennel, megújítja erőinket és csillapítja szenvedélyeinket.

Semmi sem áldásosabb, mint ez az Isten utáni vágyódás. Ez a legjobb előkészület a szentségekre. Isten mindenkinek odaadja magát, aki érte kiált. „Ha valaki szomjazik, — mondja Jézus, — jöjjön énhozzám és igyék." (Ján. VII. 37.) És azt mondotta Szent Mechtildnek: „A méhecskék nem vetik magukat oly mohósággal a virágokra, hogy kiszívják minden mézét, mint amilyenel én vonzódom lelked felé, amikor magadhoz óhajtasz engem venni."

A szentségek vételekor, a lélek vágyainak mértéke szerint részesül a kegyelemben. Minél többet várunk, annál többet kapunk. Mert az alázatosságból született vágy elhárítja az akadályokat és megnyitja a lélek kapuját, hogy megvalósuljanak a Jelenések könyvének elragadó szavai:

„Ime az ajtónál állok és kopogok; ha valaki meghallja szavamát és megnyitja nekem az ajtót, bemegyek hozzá és velem étkezem és ő énvelem.” (III. 20.)

Éljünk a vágyódás és a sóvárgás állapotában. Nysszai Szent Gergely mondotta: „Isten szomjunk után szomjúhozik.”

3. A Szűzanyával járulni az oltárhoz

Ezt tanácsolja az Anyaszentegyház mindennap a mise kánonjában: „communicantes et memoriam venerantes in primis Beatae Mariae Virginis...” „A szentek egységében mindenek előtt tisztelettel megemlékezünk a dicsőséges mindekoron Szűz Máriáról...”

Miért járulunk az oltárhoz? — Keressük az Emmánuel, aki „Isten velünk” és akinek valós jelenléte életünk ereje, „az élő vizek forrása”, — amint a Szentírás mondja. (Jer. II. 13.) De kinek köszönhetjük az Emmánuelnek ezt a valós jelenlétét, ha nem Máriának, az Ő anyjának, akinek alázatossága és tisztasága levonzotta Őt? És ki vezet hozzá, ha nem az, akinek az a küldetése, hogy a Krisztust a világnak bemutassa, amint Keresztelő Szent Jánosnak, a pásztoroknak, a királyoknak és Simeonnak bemutatta. Ő az, aki Jézust nekünk adja.

De még inkább azért megyünk az oltárhoz, hogy résztvegyünk az áldozatban. „Megszenteltetünk Jézus Krisztus testének egyszer való feláldozása által.” (Zsid. X. 10.) Minden kegyelem, minden életszentség a keresztből fakad, tehát a szentmiséből, amely megörökíti a keresztet. Az oltár a Kálvária. Ugyanazt az áldozatot mutatja be, ugyanazt az áldozatot áldozza fel itt ugyanaz a Főpap. Ki vezet el minket ehhez az áldozathoz, amely Krisztust titkainak teljességében adja nekünk?

A Szűzanya. Tőle való a pap és az áldozat.

Krisztus Embersége Mária méhében kapta a Szentlélek felkenését, azt a papi felkenést, „amely az öröm olajaként” áradt el Jézuson, hogy „mindörökre főpapunkká” tegye Őt. „A Szentlélek száll reád”, — mondotta az angyal Máriának „és aki tőled születik, az Szent lesz.” „Legyen nekem a te igéd szerint”, — mondja Mária. „Fiat” és ezzel jelt adott az örök főpap felkenetéséhez és felszenteléséhez. (Luk. I. 35., 38.)

Ő adja az áldozatot. A Megváltót hozta a világra, azt, akinek meg kellett váltania minket bűneinktől. Ez az áldozat már az Ő méhében kezdte magát feláldozni. Szent Pál szerint ez volt az első szó, amelyet kimondott mindjárt a megtestesülés után. „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem; égő- és bűnáldozatok nem tetszettek neked. Akkor mondtam, íme eljövök: ecce venio.” (Zsid. X. 5—7.) A kereszt „Consummatum est”-je csak a befejezése ennek az „ecce venio”-nak, amely Mária méhében hangzott el. A Szűzanya tudta, hogy ő az áldozat anyja.

És ezt az áldozatot nem szűnt meg egész életében feláldozni. Különösen a Kálvárián, ahol az Egyházat képviselte. Mivel a szentmise a Kálvária folytatása, Máriát ott találjuk az isteni áldozattól elválaszthatatlanul. Itt is a Főpapot és az Áldozatot adja nekünk. Amikor magunkhoz vesszük azt a testet, amely feláldozza magát az oltáron és azt a vért, amely megvált minket, lehet-e nem gondolni Máriára? Ez a test benne jött létre, ezt a vért Ő adta Fiának. Az Ige Óálta'a lett a mi táplálékunk.

Szent Ágoston kifejtette ez híveinek. Az Ige, aki Isten gondolata, élet és világosság, Isten gyermekeinek lett a tápláléka. Ezt jelenti az égben az angyaloknak és a választottaknak és ez akar lenni a földön is. De ez a kenyér igen nehéz számunkra, hiszen még gyermekek vagyunk. A választottak ételéből ki fog táplálékot készíteni a kicsinyeknek? — A Szűzanya Ez az anya sajátos feladata. Ennek az isteni tápláléknak alkalmassá kellett lennie a kis gyermekek táplálására is és ennek az ededelnek tejjé kellett lennie a kis gyermekek számára, amilyenek mi vagyunk. Ezt tette a mi anyánk. Az Ige leszállott beléje és az anya ette az élet kenyerét és tejjé alakította át és ez a tej a gyermekek tápláléka lett. És Ő az Eucharisztia szentségében adja ezt nekünk, amint a liturgia éneklí: „Az ember az angyalok kenyerét eszi.” Ezért alkalmazza az Egyház a Szűzanyára a Bölcsesség könyvének eme szavait: „Jöjjetek, egyétek a kenyeret és igyátok a bort, amelyet nektek készítettem.” (Példab. IX. 5.)

Damaszkuszi Szent János „papi szűznek” nevezi Máriát. Most már megértjük, hogy miért. Nem mintha megkapta volna a papi rend szentségi jegyét, hanem mert istenanyasága szent jeggyel jelölte meg. Megváltó Fia szellemét bírta, amely kiváltságosan papi lelkület. Nem mondhatja ugyan

ki a kenyér felett az átváltoztatás szavait, azonban saját nevében kimondotta azt a mérhetetlen kihatású „legyen” szót, amely Jézust e világnak adta. Isten nevében Ő osztja ki az isteni életet. Mint közbenjárónk több, mint pap: Ő a Főpapnak és az Áldozatnak anyja.

A szentmise az Egyház nagy cselekménye, Krisztus testének legfőbb cselekedete. A Szűzanya is jelen van ott, hogy egyesüljön az Egyházzal és hogy kiossza Krisztus Vérének gyümölcsét.

IV.

A Szűzanya növeli leki- életünket az érdem által

1. Az érdem gyarapítja lelkiéletünket.
2. A Szűzanya megvalósítja a keresztény hivatást.
3. A kegyelem teljessége Móriában.
4. A Szűzanya kiosztja ezt az életet.
5. A Szűzanya segít megvalósítani keresztény hivatásunkat.
6. A Szűzanya megtanít bennünket dolgozni.
7. A Szűzanya megtanít arra, hogy hogyan szeressük és szolgáljunk felebarátunknak.
8. Egyesülés a Szűzanyával a mindennapi életben az engedelmisség szelleme által.

1. *A érdem gyarapítja lelkiéletünket*

Életünk gyorsan növekedhet az érdem által. Ennek a növekedésnek éltető elve mibennünk az Isten kegyelme. Amint az Úr Jézus földön jártában növekedett személyes emberségében, most is növekedni akar bennünk, tagjaiban és el akar jutni a kifejlett férfikorra. „Járjunk az igazság útján szeretetben és mindenképen növekedjünk Óhozzá, Krisztushoz, aki fej.” (Ef. IV. 15.)

Lelkiéletünk a szeretet által növekedik. A szeretet mindent átalakít, még a legközönségesebb cselekedeteket is. A keresztény embernek nem kell mást tennie, mint Krisztussal egyesülni és az Ő akarátát teljesíteni. Élete máris nagy fontosságra emelkedik és cselekedetei felmérhetetlenül értékesek lesznek. Akármilyen hétköznapiak, könnyűek és egyszerűek is cselekedeteink, ha szeretetből történnek, mind természetfeletti, tehát megdicsőítik Istent, — sőt magukkal vonják Isten kegyelmi jelenlétét is. Nem gondolunk eléggé arra, hogy milyen könnyen gyarapíthatjuk magunkban a kegyelmet és vonzhatjuk lelkünkbe a Szentháromságot. Az érdemszerző tettek által a kegyelem mindig növekedik. Ha szeretetből olyan cselekedetet végzünk, amelynek buzgósági foka felülmúlja erényes hajlamunkat, érdemünk tüstént megnövekszik, megsokszorozódik, felülmúlva összes előbbi érdemeinket. A Szentháromság újra belénk önti isteni életét. Éz mindehhez — ha igazán a szeretet élteti — elegendő bármilyen igénytelen kis cselekedet, vagy a szív egyszerű felemelkedése is.

Megrendülünk, ha elgondoljuk, milyen tökéletességet érhet el mindegyikünk. A kegyelem oly nagy, oly hatalmas valami! A kegyelemmel való hűséges közreműködés megnyitja számunkra Isten nagylelkűségét. Ha hűségesek vagyunk az egyik kegyelemhez, ez maga után vonz egy másikat, hatalmasabb és eredményesebb kegyelmet. Isten újra belénk árad. A szeretet magával ragad bennünket.

2. A Szűzanya megvalósítja a keresztény hivatást

Nézzük Szűz Máriát: Ő a mi életünket élte és mérhetetlen kegyelmeket érdemelt ki ezzel az élettel. És ezeket a kegyelmeket azért kapta, hogy velünk közölje őket.

Ő megtett előttünk minden utat, amelyet végig kell járunk. Megtapasztalt minden örömet és minden fájdalmat. Átment Jézus valamennyi lelki állapotán. Átélté Jézus minden titkát és közreműködött bennük. Ezért benne van gyümölcsök egész teljessége. Szűz Máriában megvan Jézus életének minden kegyelme, amelyet nekünk is meg kell valósítanunk. És ez a kegyelem kiárad belőle, hogy belénk szálljon és lelkünket Jézus életébe kapcsolja.

Szűz Mária Jézus képére teremtett. Egyetlen teremtmény sem utánozza olyan megközelítően Krisztus tökéletességeit, mint Mária. A Szűzanya minden kegyelme, adománya, minden erénye Tőle van. Ő tökéletesen utánozza életében Jézus életét és cselekvésmódját.

Ezt a hasonlatosságot Jézussal, amelyet nekünk is el kell sajátítanunk, Ő tökéletesen megvalósította. Ha tudni akarjuk, hogyan könyörgött és imádkozott Jézus, hogyan viselkedett felebarátaival szemben és mit tett a bűnösökkel, ha meg akarjuk ismerni, milyen volt jósága, irgalma, bensőséges kapcsolata barátaival és szeretetének nagylelkűsége: nézzünk Máriára. Mindez megvan benne. Ő Krisztus tökéletes megnyilatkozása és képmása. Ehhez járul még Mária tökéletes anyai szeretete.

3. A kegyelem teljessége Máriában

„Malasztal vagy teljes”, — mondotta a megtestesülést hírülhozó angyal. A Szűzanya életszentsége már akkor is mérhetetlen volt. Isten elhalmozta Őt életének első pillanatától kezdve. Mindent megkapott, az isteni élet minden adományát. Telve van, amennyire teremtményi léte, befogadóképessége megbírja. Ez a képesség már felülmúlta mindazt, amit csak el tudunk képzelni. Istennek ugyanis az volt a szándéka, hogy anyjában egybefoglalja mindazt, amit majd tagjaiban fog véghezvinni. Ezért az Egyház életének szívévé teszi Őt. Mária kegyelme mérhetetlen volt. És ez a kegyelem egyre nagyobbodott.

Sajnos! Nagyon is jól tudjuk, hogy még a szentek is megbotlanak, sőt olykor el is esnek. Egyéni törekvéseiket

belekeverik az isteni működésbe. Isten még a szentekben sem éri el mindazt, amit szeretne.

Mária azonban teljesen átadta magát a kegyelemnek. Soha semmiféle hiba, vagy tökéletlenség nem akadályozta előmenetelét. Akarata, mely az isteni akarattal egyesült, ellenállhatatlan erővel haladt előre. Fogantatásától kezdve eltökélt szeretettel haladt Isten felé. Teljesen Isten felé fordult. Életének minden cselekedetét igen nagy szeretet irányította, s ez a szeretet minden újabb kegyelemmel egyre növekedett. Sohasem szünt meg emelkedni az életszentségben, mert szüntelenül növekedett a szeretetben. Az emberi képzelet nagyon gyenge, hogy kövesse Mária előmenetelét. Minden óra újabb és újabb növekedést jelentett számára. Semmi sem ment benne veszendőbe Isten sugallataiból. A kegyelem elárasztotta, mint az eget. Odaadó szeretete percről-percre levonzotta a Szentháromságot, amely újabb kiömlésben áradt ki belőle. Az isteni életnek szüntelen kiáradása volt ez.

Ezeket az új érdemeket különösen akkor szerezte, amikor Krisztus titkai lejátszódtak.

Hogy egy példát vegyünk, nézzük, mi ment végbe Máriában, amikor Jézust méhében hordozta. Páratlan szeretetcsere volt ez, egyesülés már testünkben is, amely közös volt. Mária Jézusnak adja legtisztább testét, s Neki adja azt a vért, amely majd megváltja a világot. Alakítja azt a szívet és azt az emberséget, amelyből majd annyi kegyelem patakzik. És ezt az ajándékot kimondhatatlan gyengésséggel adta! Jézustól megvilágított szeretettel, amelynek fényében meglátja e titok végcélját. Jézus úgy válaszolt erre az ajándékra, ahogyan egyedül csak Isten válaszolhat. Az, ami Mária méhében végbement, arra emlékeztet, amit a hittudósok a Szentháromság benső életéről tanítanak, arról az örökös világosság- és szeretetcseréről a három isteni Személy között, arról az egymásbahatolásról, amely Isten boldogságát alkotja. Így volt Jézus és anyja között is olyan csodás szeretetcsere, amelyet csak Isten foghat fel. A kegyelem milyen bőséges kiáradását jelentette Mária számára, hogy oly közvetlen és állandó érintkezésben volt a kegyelem szerzőjével. Mily páratlan és tökéletes volt ez a kötelék. Az Ige jelenléte egymagában is állandó forrása volt a kegyelemnek. Mária tökéletes jórahangoltsága pedig csak hozzájárult, hogy ez az elárasztás egyre bensőségesebb legyen.

Ez a bensőséges érintkezés Jézus emberségével egy másik, még bensőbb lelki érintkezést követel, amelyet a kegyelem hoz létre. „Udvözítőnk csak azért egyesül valakivel testileg, hogy még szorosabban egyesüljön vele lelkileg... Ha ez így van, ó isteni Szűz, akkor oly nagy dolgot gondolok felőled, amit nem tudok kimondani, sőt még csak megmagyarázni sem tudok egykönnyen magam előtt. Mert olyan bensőséges volt a Te egyesülésed Jézus testével, amikor méhedben fogantad, hogy annál szorosabbat el sem képzelhetünk. És ha ennek nem felelne meg a lelki egyesülés, akkor Jézus szeretete erőszakot szenvedne Benned és nem érné el azt, amire törekszik. Hogy tehát kielégítsd Őt, anynyira egyesülnöd kell Vele lélekben, amilyen közel vagy Hozzá a természet és a vér köteléke által. És mivel ez az egyesülés a kegyelem által történik, mit gondoljunk és mit mondjunk róla? Melyik elgondolásnál állhatunk meg, hogy ne maradjunk alatta a valóságnak? És ha összegyűjtünk minden adományt, amely a teremtményekben található, fel-érjük-e ezzel a Te teljességedet?”¹ „Jézus, — mondja Bé-rulle, — magához vonzza, magába ragadja Máriát. És szívük, amely már természettől fogva is oly közeli kapcsolatban van egymással, most még bensőbben összefűződik a kegyelem által, úgy hogy most már egészen egymásban élnek.”

A Szűzanya ily módon egész életén át résztvett Szent Fia titkaiban. Ezekben a titkokban lassanként valóra váltotta Isten a világra vonatkozó rejtett szándékait. Szűz Mária mindebbe be volt avatva, sőt, mint a Megváltó segítőtársának, része is volt bennük. Közreműködött bennük s Isten világossága vezette ebben a közreműködésben. És mindez növelte érdemét. Megvilágosultan és szeretetből cselekedett mindent. Gondoljunk csak a kereszt lábánál szerzett érdemeire. Szenvedése a szeretet műve volt: Isten és az emberek iránti szeretet műve. Szeretetből adta értünk Fiát. Mily mérhetetlen érdem?! Milyen mély kegyelmeket kaphatott azokban az órákban, amikor fájdalmas anyasága által anyja lett Isten valamennyi gyermekének!

És ez a kegyelmi élet naponta növekedett Benne. Ebbe a mérhetetlen kegyelmi kifejlődésbe soha nem esett szeplő, soha nem történt benne esés, soha nem volt benne megállás,

¹ Bossuet: Első beszéd Szűz Mária születésnapján.

csak folytonos előrehaladás. A Szűzanya minden tette növelte ezt a kegyelmi életet. Isten elárasztotta világossággal és szeretete segítségével. Az egyetlen mérték szüntelenül növekedő befogadóképessége volt. Az isteni Magvető percről-percre elveti magvát: és Ő mindent tanulékony szeretettel fogad és megőriz mindent a százszoros aratásra. „Az évek múltnak, — mondja Bérulle, — a kegyelem növekszik és abban a kegyelmi rendben, amely az ő sajátja, különleges sugallatra és tökéletes közreműködéssel napról-napra csodálatos magasságba emelkedik. Ez az a szent összhang, amely Isten és Mária lelke között van. Isten percről-percre új kegyelmeket önt Mária lelkébe és ez a lélek szüntelenül kész teljes erejéből megfelelni az Isten ajándékának. Ez a tökéletes - megfelelés és teljes összhang a kegyelem tetőfokára emeli Őt. Ezek a kegyelmek, jóllehet igen nagyok ebben a folyton Isten útján járó és folyton tökéletesedő lélekben, mégis csak fokozatok, amelyeken keresztül újabb kegyelmekre emelkedik. Ez a rendkívüli és isteni lélek úgy él itt a földön, hogy elragadtatásba ejti az eget, és elragadtatná a földet is, ha a sötétség nem akadályozná meg abban, hogy lásson.”¹

A szeretet teszi igazán széppé életét. A Szűzanya annyi fényt, annyi szeretetet vitt cselekedeteibe, hogy felülmúlja a legnagyobb szentek legcsodálatosabb teljesítményeit is. A fülemüle éneke még akkor is összehasonlíthatatlanul szebb, — mondja Szalézi Szent Ferenc, — amikor még csak kezdi az éneklés művészetét, mint a legjobban betanított tengelicéé. A Szűzanya égő szeretete minden percben újabb kegyelmet kapott és Ő ennek fenntartás nélkül adta át magát, tökéletesen felhasználta és ezzel szinte a végtelenségig növelte azt. „Múltak a napok és az évek és mint valami lát-hatatlan gyorsaságú és szédítő erejű mesés gép követték egymást Benne a kegyellemmel szemben való fogékonyság és a megszentelődés cselekedetei, rövid idő alatt úgy megsokasodva, hogy emberi számokkal ki sem fejezhető.” (Faber.)²

„Mivel az isteni szeretet akadálytalanul uralkodott szívében, az állandó gyakorlás által szüntelenül növekedett

¹ Bérulle: Jézus élete V. fej.

² Faber William: † 1863. Konvertita. Kezdetben anglikán lelkész. Mivel az angol államvallás nem elégítette ki, több hívével együtt megtért. Az újkor egyik legnagyobb aszkétikus írója.

és egyre nagyobb méreteket öltött. Végül oly tökéletességre jutott, hogy a föld nem volt többé képes visszatartani. Ezért Mária halálának sincs más oka, mint mérhetetlen szeretete.

Mária szeretetből élt és szeretetből halt meg!¹

4. A Szűzanya kiosztja ezt az életet

Mária anya. Az édesanya dicsősége a termékenység. Ha Isten olyan magasra emelte, hogy az élet minden kincsét magába foglalja, ez azért történt, hogy kioszthassa azokat. Ő az isteni kegyelmek gyűjtőmedencéje és egyúttal elosztó csatornája. Az Istentől kapott áldásnak le kell szállnia a lelkek gazdagítására. Mert Benne lett Isten az örök élet forrása Krisztus tagjai számára. Csak azért kapott oly sokat, hogy annál többet adhasson.

De szeretete is ösztönzi. A szeretet törvénye, különösen az anyai szereteté az adás. Mária túlrad az élettől és a boldogságtól, mi pedig szükségben vagyunk. El tudunk-e képzelni olyan anyát, aki, amikor boldog, nem égne a vágytól, hogy boldoggá tegye gyermekeit? Mária csakugyan kiosztja nekünk azt az életet, amely beléje áradt. A Szűzanya számunkra mindenestől a szeretet, a magát egészen átadó szeretet.

5. A Szűzanya segít megvalósítani a keresztény hivatásunkat

Boldogságunkat csak akkor érhetjük el, ha megvalósítjuk természetfölötti hivatásunkat. „Áldott legyen Urunknak Jézus Krisztusnak Istene és Atyja, mondja Szent Pál, mert kiválasztott minket általa a világ teremtése előtt, hogy szentek és szeplőtelenek legyünk előtte a szeretetben.” (Ef. I. 4.) Isen öröktől fogva gondolt reánk és szeretetében olyan tökéletességet határozott meg számunkra, amelyet el kell érnünk. Azt akarja, hogy hasonlók legyünk Szent Fiához. „Akiket eleve ismert, eleve arra is rendelt, hogy hasonlók legyenek Fia képmásához.” (Róm. VIII. 29.) Ez a keresztény hivatás: Krisztushoz hasonlóvá lenni, Krisztus képmásává lenni, úgy élni, mint Krisztus.

Hogy milyen mértékben kell magunkban megvalósítani

¹ Bossuet: Beszéd Nagyboldogasszony napjára.

ezt a hasonlatosságot, — ez Isten titka. De a Szűzanya ismeri örök kiválasztottságunk rejtélyes titkát. Ismeri mind-egyikünk személyes hivatását: tudja, hogy mivé kell lennem. Anyai szeretete nem hagyja nyugodni az én lelkem jövője miatt. Hivatásom megvalósításában valóban vezetőm, segítségem és erőm. A lelkiélet olyan élet, amely minden nap épül. Növekedések, meglepetések, megpróbáltatások, bizonytalanságok és hanyatlások váltakoznak benne. Az isteni kegyelem anyja irányítja ezt a növekedést: beleviszi minden szeretetét, gyengéd segítségét, finom gondosságát és anyai részvétét.

Elsősorban arra törekszik, hogy fellelkesítsen az isteni életre és hogy vágyat öntsön belénk Isten után. Minden növekedés alapja a vágy. Mária visszaemlékezik Fiára, amint a templom csarnokában állva a néphez kiált: „Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék.” (Ján. VII. 37.) A keresztény ember, aki keresi Istent, előbb-utóbb meg is találja Őt. Jézus mondotta Folignói Szent Angelának: „Ha valaki meg akar engem érezni lelkében, teljesítem kívánságát. Ha valaki látni akar engem, örömmel mutakozom neki. Ha valaki társalogni akar velem, igen nagy örömmel társalgok vele.”

A tapasztalat azt mutatja, hogy azokat, akik a Szűzanyával élnek, nagyobb remény lelkesíti keresztény hivatásuk betöltésében. Szent Pál azt kívánja, hogy legyünk „a szeretetben meggyökerezve és megalapozva és fel tudjuk fogni az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, a magasság és a mélység és megismerhessük Krisztus szeretetét is, amely meghaladja a megismerést és beteljük az Isten egész teljességével.” (Ef. III. 17.) Azt kívánja először, hogy vágyódjunk „Isten teljessége” után és törekedjünk mélységes egyesülésre Jézussal.

A kegyelmek anyja lelkébe fogadta ezt a teljességet és Ő képessé teszi a mi lelkünket is, hogy ezt elnyerjük. Anyaságának az a hivatása, hogy minket Krisztus tagjaivá tegyen. Ez az, amiért megmutatja nekünk Jézust életünk minden napján és megtanít, hogy Őt keressük állapotbeli kötelességeinkben, munkánkban, szenvedéseinkben és a titokteljes Krisztus minden tagjában.

6. *A Szűzanya megtanít bennünket dolgozni*

„Az ember Fia nem azért jött, mondja Jézus, hogy Őt szolgálják, hanem, hogy ő szolgáljon.” (Máté XX. 28.) Anyja is hasonlóképen gondolkozott. Élete munkában folyt le.

És milyen munkát végzett? Olyant, amilyent a názáreti asszonyok még ma is végeznek. Csak meg kell őket nézni egyszerű házikókban, azokban a földalatti szobákban, amelyek a hegy lejtőjén sziklába vájtak, amint a szegényes háztartást vezetik, főznek, búzát őrölnek, tésztát gyúrnak, kenyeret sütnek, Názáret egyetlen forrásához mennek vizet meríteni és amint galileai szokás szerint fejükön viszik a korsót. — Ez volt a mindennapi munkája annak, aki áldott az asszonyok között. Anyai kezei, amelyeken a gyermek Jézust szokta hordozni, serényen foglalatoskodtak a háztartás mindennapi és egyhangú munkájában. És ebbe beleadta szívét és lelkét, mert Isten akaratát látta benne.

Munkája istentisztelet és alázatos szolgálat volt a Legszentebb dicsőségére. Ezért szeretettel teljes alázattal végezte. Fáradtan is dolgozott, hogy az igazságosság beteljesedjék. Kitűnő alkalmat látott ebben a megalázkodásban Isten akarata előtt. Hiszen Isten azt akarta, hogy az ember arca verejtékével keresse kenyerét. Megalázta magát Isten előtt, aki Őt oly fenséges adományokkal halmozta el.

És aztán nem volt-e a Megváltó anyja? Szent Fiát utánozva, Ő is a munkának, a szegények munkájának, a keserves penitenciának szenteli magát.

Erre a munkára hív bennünket a Szűzanya: munkára, amely istentisztelet és Isten felségjogainak alázatos elismerése, de amely egyúttal felebarátunk szolgálata is. Az igazságosság is megköveteli, hogy mi bűnösök, Krisztussal egyesülve, Annak a szolgálatában töltsük életünket, aki annyira szeretett bennünket. Az is igazságos, hogy Krisztus tagjai egymásnak szenteljék magukat: a keresztény munka kölcsönös szolgálatadás.

A munka fájdalomteljes titok az emberi nem számára: az eredeti bűn következtében fáradság, keserű fáradság jár vele. De egyúttal örömteljes titok is. „Atyám munkálkodik, — mondja Jézus, — és én is munkálkodom.” (Ján. V. 17.) Gondoljunk munkánk közben erre az isteni tevékenységre. Mi főleg munkánk által működünk közre Isten világot megszentelő munkájában. Mikor Isten megteremtette az embert, a

teremtés műve befejeztetett. Reánk hárul azonban a megszerzése. Nekünk kell Isten felé fordítanunk az egész teremtést, hogy Isten dicsőségét énekelje. Igen, a teremtés nem egyszerűen látványosság, amelyben csak gyönyörködnünk kell, hanem befejezésre váró isteni mű. „Mert, — amint Szent Pál mondja, — a teremtett világ várakozása sóvárog az Isten fiainak kinyilvánítása után... Minden teremtmény együttesen sóhajtozik és vajdik mind ideig.” (Róm. VIII. 19. 22.)

Hogyan dolgozzunk? Gondoljunk csak Názáretre. Jézus és Mária lelkiélete a munka közben sem hagyott alább. Munkájuk sohasem csökkentette szemlélődésüket. „Én Atyámban vagyok”, mondhatta mindig Jézus, akár József műhelyében volt, akár Galilea ösvényeit rötta. Szűz Máriát is szüntelenül Isten szemlélete és szeretete töltötte be. Belső életének ez volt a szilárd alapja. Ezen nyugodott minden külső cselekedete és ebből virágzott ki életének minden titka. Ezt kéri tőlünk Szent Pál is, amikor azt mondja: akármit tesztek, szóban vagy cselekedetben, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek, Ő általa adván hálát Istennek, az Atyának.”

Az Istennel egyesült lelkek munkája — a szeretet által, amely őket sugallja — sokkal hasznosabb Isten dicsőségére és az emberek üdvére, mint a közönséges keresztényeké. Tevékenységük nem káros többé belső életükre, mert munkájuk szeretetté válik. Még a teljes figyelmet igénylő elfoglaltságok sem csökkenthetik egyesülésüket Istennel, ha azokat Isten akarja. „Ha az ő lelke úrrá lesz a tietek felett, — mondotta a Megtestesülésről nevezett tiszteletreméltó Mária, — és ha legbensőtöket hatalmába kerítette, hogy szeretetteljes rátekintésében állandó és bensőséges egyesülésben tartsa lelketeket isteni Fenségével, akkor semmiféle foglalkozás sem akadályozhat meg benneteket Istennel való érintkezésetekben.” És hozzátette: „Azt mondom: a legbensőtökből, — mert lehetetlen ezen a világon az anyagi ügyeket intézni anélkül, hogy értelmünkkel és ítélőképességünkkel rájuk ne figyeljünk. Az Istennel való egyesülés és érintkezés ezen állapotában a lélek legmélyén sohasem veszítjük el az Ő szent jelenlétét. (99. levél.)

Ebben a fásasztó munkában gyakran előfordulhat, hogy a szeretet már nem érezhető és csak az akaratot vezeti. Isten szolgája azonban ennek ellenére megmarad a szeretet gyakorlásában: „Aki pedig a szeretetben marad, Istenben marad és Isten öbenne.” (I. Ján. IV. 6.)

7. A Szűzanya megtanít arra, hogy hogyan szeressük és szolgáljuk felebarátunkat

A felebaráti szeretet természetfölötti, isteni erény, vagyis a legmagasabb erények egyike, amelyek közvetlenül Istenre irányulnak. „A szeretet, amellyel a felebarátot szeretjük, — mondja Szent Tamás, — ugyanabba a fajtába tartozik, mint az isteni szeretet.” Ezért nem lehet közömbös számunkra, hogy szeressük, vagy ne szeressük felebarátunkat. Az Úr Jézus feltétlen kötelességünké tette a felebaráti szeretetet. „Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket.” (Ján. XV. 12.) A felebaráti szeretet a keresztény ember sajátos tulajdonsága. „Arról ismernek meg, hogy az én tanítványaim vagytok, ha kölcsönösen szerettek egymást.” (Ján. XIII. 35.)

Az örök Atya mondta Sziénai Szent Katalinnak: „Ha a lélek engem szeret, felebarátját is szereti; ha pedig nem, akkor szeretete nem igazi, mert az irántam való szeretet és a felebaráti szeretet egy. Minél jobban szeret engem a lélek, anél jobban szereti felebarátját is.” Isten szeretete és a felebaráti szeretet oly szorosan függ össze, hogy Szent Pál egyenesen azt mondja „aki felebarátját szereti, az teljesítette a törvényt.” (Róm. XIII. 8.) Szent János pedig: „Tudjuk, hogy a halálból átvittünk az életre, mivel szeretjük testvéreinket. Aki nem szeret, a halálban marad.” (I. Ján. III. 14.)

A felebarát szolgálása az Istennel való egyesülés egyik közvetlen gyümölcse. A jót az jellemzi, hogy önmagát adja. A végtelen Jóság öröktől fogva adja magát a Fiú és a Szentlélek személyében. De kifelé is közli magát a teremtésben. Amikor tehát a teremtmény az isteni jóságban részesül, benne is azonnal vágy támad, hogy másokkal közölje magát. S minél jobban bírja ezt a jóságot, annál jobban akarja mással is közölni. Minél jobban benne van az Isten, annál jobban vágyódik, hogy közölje is az Istent. Ez a törvény irányítja az angyalok kölcsönös megvilágosítását. Minthogy nagyobb mértékben bírják Istent, a felsőbb karba tartozó angyalok iparkodnak világosságukat az alsóbb karban lévő angyalokkal is közölni. Ugyanígy a szentek is: minél inkább ismerik és szeretik Istent, annál inkább töreksenek testvéreikkel is közölni világosságukat és szeretetüket. Úgyannyira, hogy jogosan ítélnéjük meg a lélek belső

állapotát a felebarát iránt tanúsított buzgóság alapján. „Ó Feltámadásunk! Hatalmas és örök Szentháromság, tedd hát ragyogóvá lelkemet. Ó Megváltó! Feltámadásunk! Örök Szentháromság, örökké égő Tűz, aki soha ki nem alszol, aki nem kisebbedel meg akkor sem, amikor kiáradsz az egész földre... Kérlek, éleszd és tüzeld fel lelkemet a világ üdvéért.” (Sziéni Szent Katalin.) A Szűzanya égőn, mérhetetlenül szerette felebarátait. Felebaráti szeretete Isten iránti szeretetének volt a kiáradása. „Imádkozom érettük, — mondotta Atyjának Jézus, — mert ők a Tieid.” Amikor Mária elmerült a lelkek iránti kimondhatatlan isteni szeretet szemléletében, mikor látta, hogy az Atya, miután tiszta jóságból megteremtette, és olyan gazdagon felékesítette őket, az örök boldogságra hívta meg őket... amikor látta, hogy a Fiú megtestesült értük, elindult fáradságos megkeresésükre és szenvedett, hogy őket boldoggá tegye... amikor látta, hogy a Szentlélek a szeretet és igazság lelke szüntelenül dolgozik, hogy tisztákká, szentekké és dicsőségessé tegye őket,... amikor a Szűzanya látta ezt az „igen nagy szeretetet” (és ezt szüntelenül látta), határtalan szeretet ragadta el az összes lelkek iránt, akik az Atya szolgálói, a Fiú tagjai, a Szentlélek tabernákulumai és akik ezenfelül még az ő gyermekei is. Szívében Jézussal együtt mondhatta: „Életemet adom juhaimért.”

A mi szolgálatunknak élt. Egész életén át értünk imádkozott. Igaz, imádása elsősorban az Istenség imádása és a hálaadás volt, de ugyanakkor minden imájában értünk is könyörgött. Tudta, hogy ezzel az imával nagy örömet szerez Istennek. Isten az imára vár, hogy kiönthesse javait. Mária alkalmat adott az isteni Irgalmasságnak, hogy kiárássa magát. A Szent Szűz az isteni irgalom társa volt.

A Szűzanya ezt mondotta az angyalnak: „Ime, az Úr szolgáló leánya”, de azt is hozzátehetette volna, hogy ő az emberek szolgálóleánya is. Hiszen érettünk élt. Élete titkaiiban nagy helyet foglal el az emberek szolgálatában.

Ki ne tudná, hogy a Megtestesüléskor adott felelete a gyermekeivé fogadott emberek iránt való mérhetetlen szeretetének tette volt. A szeretet vonzotta Szent Erzsébethez. Szeretete sürgette Fiát Kánában, hogy ne várja meg nyilvános szereplésének idejét, hanem tegye meg első csodáját. A Kálvárián is szeretetből szenvedett.

De hol gyulladt lángra ez a nagy buzgóság? Hogy megértsük lelke nagy szeretetének, és apostoli buzgóságának

igazi eredetét, vissza kell menni oda és meg kell értenünk azt, ami a megtestesülés pillanatában Mária méhében lejátszódott. Szent Pál a zsidókhöz írt levelében így fejti ezt ki: A világba jövén, Krisztus így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem; égő és bűnáldozatok nem tetszettek Neked. Akkor mondám: íme eljövök... hogy teljesítsem, ó Isten, a Te akaratodat. És ezzel az akarral szenteltettünk meg Jézus Krisztus testének egyszer való feláldozása által." (Zsid. X. 5—9.) Később a Szűzanya hallotta, amint Szent Fia az apostoloknak ezt a meglepő szót mondotta, — amely a méhében elhangzott „íme jövök”-nek a visszhangja volt: „azért szeret engem az Atya, mert én életemet adom értetek." (Ján. X. 17.)

Isten, Fiának halála által akarta megváltani az embereket és mert Jézus ezt az akaratot elfogadta, azért szerette Őt az Atya. Az apostolkodás a felebarát szolgálata tehát elsősorban az áldozatban áll. Ez pedig az isteni életet közli. Az Ige azért az Istent dicsőítő áldozatért testesült meg: „Atyám, azért jöttem ez órára. Atyáml dicsőítsd meg nevedet." (Ján. XII. 27.)

Gondoljunk most Jézus és Szűz Mária egyesülésére és akkor megértjük buzgalmának hevét. Ő is kimondotta: „Íme, jövök." Ez pedig abban állott, hogy felajánlotta Szent Fiát érettünk. Az a mérhetetlen kegyelem, amely Neki mint a titokteljes test anyjának jár ki, az áldozat, következésképpen az apostolkodás felé ragadja Őt. Ki akarja árasztani az isteni életet és meg akarja dicsőíteni Istent azzal, hogy Krisztusnak új tagokat szerez.

Megérteti velünk, hogy a felebarát szolgálata nem a feltűnést keltő külső tevékenységben áll, hanem mindennek előtt az imában és az áldozatban. Az áldozat szelleme az igazi apostolok szelleme. Azok az igazi apostolok, akik Krisztus szeretetében adják magukat. A Szűzanya ezért az Apostolok Királynéja.

8. Egyesülés a Szűzanyával a mindennapi életben az engedelmség szelleme által

Van az Úr Jézusnak egy szava, amely összefoglalja egész életét. Az a szó, amelyet e világba lépésekor mondott: „Ecce venio, — íme jövök, ó Isten, hogy a Te akaratodat cselekedjem." Szűz Mária életét is egy szó foglalja össze. Az a szó, amelyet Gábor arkangyalnak mondott: „Íme az Úr szo-

gáló leánya." Mind a ketten ennek a szónak megfelelően éltek, melyet küldetésük kezdetén mondtak ki. Alázatosságuknak hatalmas kiáltása volt ez, amely lelkük legmélyebb mivoltát fejezte ki. Engedelmesek voltak, s a Szentírás azt mondja nekünk: „egész a halálig, a kereszthalálig.” (Filip. II. 8.) Az Atya iránt táplált gyermeki szeretetük határtalan engedelmisségben nyert kifejezést. „Az én táplálékom az, hogy annak az akaratát cselekedjem, aki küldött.” (Ján. IV. 34.) „Én mindig azt teszem, ami neki tetszik.” (Ján. VIII. 29.)

A Szűzanya az engedelmisségnek erre a szellemére hív meg bennünket. Ez a szeretet bizonyítéka, legfőbb bizonyítéka. „Aki parancsaimat ismeri és megtartja, — mondja Jézus, — az szeret engem. Aki pedig engem szeret, Atyám is szeretni fogja azt és én is szeretni fogom és kijelentem neki magamat.” (Ján. XIV. 21.) Nekünk mindannyiunknak szeretnünk kell. De ki biztos afelől, hogy tényleg szeret? Akik az érzelgősségre hajlanak, azt hiszik, hogy ha hamarosan könyveznek és könnyen tesznek ígéreteket, előrehaladnak a lelkiéletben. Jézus szavai azonban kiszabadítanak ebből a bizonytalanságból, amelybe érzelmeink sodornak. A szeretet az engedelmisségben áll.

Ez az engedelmisség az Istennel való egyesülésre vezet: „az ilyent szereti Atyám.” Az Istentől való függés eredménye az Istenhez való kapcsolódás. A szeretet gyakorlása és hűséges kimutatása pedig kölcsönös bizalmat, benső együvé tartozást szül. Az a keresztény ember, aki engedelmes, Isten akaratáért lelkesedik és az Ő jogait magáévá teszi, Szent Pál szavai szerint „egy lélek lesz Vele”, és Belőle táplálkozik. „Isten örökös szentáldozás az olyan lélek számára, amely az Ő akaratát cselekszi,” — mondja Páli Szent Vince.

Jézus ajkáról valami csodálatos szó hangzott el az engedelmisségről és épen a Szűzanyával kapcsolatban. „Aki Atyám akaratát cselekszi... az az én fivérem, nővérem és anyám.” (Máté XII. 50.) „Az az én anyám”, mert lelkileg a hit által foganja az Igét, — mondja Szent Béda, — megszűli, s a jó gyakorlása által táplálja a saját és felebarátja szívében.” Ime a keresztény ember nagy feladata: Isten szülése.

Milyen nagy érdemeket szerezhet magának az engedelmisség szellemében élő lélek! Legcsekélyebb tettei is szentek. Nincs többé hétköznapi és jelentéktelen élete, mert az engedelmisség mindent Istenhez méltóvá tesz. Ezért lett

olyan dicsőséges Isten előtt a Szűzanya mélyen alázatos élete. A keresztény ember soha sincs többé egyedül, amikor Isten akaratát cselekszi, mert Jézussal elmondhatja: „az Atya, aki engem küldött, nem hagyott engem egyedül, hanem mindig velem maradva Ő végzi minden művemet.” (Ján. VIII. 29, — XIV. 10.)

A Szűzanya élete tökéletes és állandó igenlő feleletet volt Isten akaratára: teljes igen! És ezzel egészen Istennek adta magát. A mennyei Atya ezért valósíthatta meg általa nagy titkát. Épígy bennünket is az engedelmesség által vezet a Szent Szűz hivatásunk megvalósítására. Szent Pál is azt mondja: „az az Isten akarata, hogy ti szentek legyetek.” És a Szentháromság állandóan ennek az akaratnak a megvalósításán dolgozik. Gondoljunk csak arra, mi lenne akkor, ha mi gyarló képességeink megengednék, hogy Isten egészen úrrá legyen felettünk, és hogy szándékait teljesen megvalósíthassa bennünk! Mily bőséges kegyelem áradna ki reánk azon a napon, amikor engedelmisségünk megfelelné az Ő végtelen szeretetének! És milyen öröm lenne ez a Szűzanya számára is, mert hiszen Isten nagy tervei valósulnának meg: Krisztus kiteljesedése a szentekben.

V.

A Szűzanya az ima segítségével növeli lelkiéletünket

1. A Szűzanya előkészít bennünket az imára.
 - A) Az istentisztelet erénye Krisztusban és Anyjában.
 - B) A szívtisztaság — a) A csend — b) A lemondás.
2. A Szűzanya megtanít imádkozni az örömben.
 - A) Szűz Mária örömei.
 - B) A mi örömeink.
 - C) A Szűzanya megtanít arra, hogy hogyan fogadjuk ezeket az örömöket.
 - D) A Szűzanya egyesít bennünket Jézus és önmaga örömével — a) Az imádkozásokozta öröm — b) A dicsőítés öröme — c) A hála öröme.
3. A Szűzanya megtanít minket a hitben imádkozni.
 - A) Jézus elmegy.
 - B) A hitből fakadó ima.
4. Kövessük a Szűzanyát.
5. Ima a lelki éjszakában.

1. *A Szűzanya előkészít bennünket az imára*

A) **Az istentisztelet erénye Krisztusban és Anyjában**

„Eljön az óra, — mondotta Jézus a szamariai asszony-nak, — amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát; mert az Atya is ilyen imádókat keres magának!” (Jn. IV. 26.)

Jézus azért jött a földre, hogy ilyen lélekben és igazságban imádó embereket neveljen és magához kapcsolja őket. Ezek aztán megadják Istennek azt a tökéletes tiszteletet, amelyre a mennyei Atya a világ teremtésétől fogva várt. Az első teremtmény, aki tökéletesen megfelel kívánóságának, édesanyja volt. A Szűzanya bekapcsolódva Szent Fia istenimádásába, életébe és áldozatába, s Vele együtt átadva magát az Isten országa megalapításának a földön, a tökéletes imádó megtesztítője lett.

Mit jelent Istent lélekben és igazságban imádni? — Értelmünk és akaratunk teljes odaadásával elismerni Isten végtelen jogait a teremtmény fölött; Istent úgy tisztelni, amint ő magát kinyilatkoztatta nekünk; elmerülni az aláztosságban az Ő végtelen tökéletessége előtt; csodálni, dicsérni Őt; örülni boldogságának s örvendezve teljesíteni mindenben szent akaratát; megadni Neki az engedelmisség és a szeretet teljes hódolatát.

Ilyen volt Jézus imádása. Lelkiélete szüntelen imádás volt. Hatalmas vágy űzte, hogy szinte a belső megsemmisülésig megalázkodjék Atyja előtt. Jézus emberi természete Isten bőkezűségének köszönhette tökéletességét. Mint ember Ő is teremtmény volt, tehát semmi sem volt. Csodálattól eltelve anyai jótéményért, amelyet emberi természete révén kapott, állandóan szükségét érezte, hogy elismerje az isteni fölség végtelen gazdagságát. Boldog volt, hogy dicsőíthette, s megvallhatta Isten végtelen tökéletességeit, s így gyönyörködhetett és megpihenhetett bennük. Jézus teljesen átadta magát ennek a szüntelen imádnak. Ezzel nemcsak el-

ismerte Isten végtelen jogait a szeretetben, hanem örömmel vetette alá magát Isten jogainak és égett a vágytól, hogy teljesen kiürítse magát Isten dicsőségére. Isten fensége előtt egyetlen teremtmény sem alázta meg magát annyira, mint Ő. Nálánál egyetlen teremtmény sem tanúsított több tiszteletet az Istenség iránt. Egyik sem érzett nagyobb vágyat, hogy feláldozza magát Isten dicsőítésére.

Ez az, amiért már Anyja ölében mondja: „Ime, jövök, Atyám, hogy a Te akaratodat teljesítsem.” (Zsid. X. 9.) Ez az, amiért olyan alázatos volt, még az emberek előtt is. Igazságérzete ép úgy megkövetelte ezt, mint szeretete. Ő nem úgy élt közöttünk, mint akinek mások szolgálnak, hanem mint aki másoknak szolgál. Kézművesként élt. „Kévélység jöjj és sülyyedj el ezen látványra! Jézus az ácsnak vélt-fia, aki saját maga is ács volt és akit csak ezen foglalkozásáról ismertek, anélkül, hogy más foglalkozásáról, vagy cselekedetéről szólnának!” (Bossuet.)

A Szűzanya Szent Fiával együtt bensőségesen átadta magát az istentisztelet erényének. Mint anya részese volt Fia titkainak, s hivatásánál fogva egyesült vele a megváltás művében. Már pedig mindezen titkukban első s közös dolguk, hogy Isten dicsőségét keressék, Neki engedelmeskedjenek és Őt imádják. Ugyanazon imádással és alázattal hódolnak Isten előtt.

A Szűzanya megalázza magát, hogy hálát adjon: „Mert az Úr reánézett szolgálója kicsinységére,” — amint magasztaló énekében mondja. (Luk. I. 48.) Látja az Urat, amint felkarolja természetes gyöngeségét, hogy belőle kialakítsa mesterművét: hogy istenanyává tegye és ezért kegyelemmel és szívtisztasággal halmozza el Őt. De mindez a szeretetnek ingyenes ajándéka. Amint Jézus mondja: „Ecce venio, — ime eljövök”, Mária utána mondja: „Ime az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a Te igéd szerint,” (Luk. I. 38.) s ezzel lelkének állandó készségét fejezi ki.

Jézussal együtt átadja magát Isten akaratának. Vele együtt feláldozza magát. Úgy szenved és úgy imádkozik, miként Jézus. Ő is megsemmisült az alázatosság mélységében Az előtt, aki jóllehet elhalmozta kegyelmével, — mégis a legfőbb Úr!

Ezért az engedelmességet keresi, különösen a megalázó engedelmességet, hogy megaláztatásával állandó tiszteletet tanúsítson Isten szent Fölsége iránt. Fiának az istentisztele-

tébe akart bekapcsolódni. Ezt kívánja anyai szerette. Tudja, hogy Szent Fia áldozat, Aki Atyja dicsőítésére áldozza föl magát és követi Őt megalázkodásaiban. Jézus nem mint Isten dicsőséges Fia jött a világra, hanem mint az emberek bűneinek áldozata. Szűz Mária követi Jézust megaláztatásaiban. „Magára veszi, hogy alázatos Fiának hasonlóképp alázatos anyja legyen.” (Bérulle.)

Szűz Mária egyesít bennünket Szent Fia istentiszteletével. Annak a léleknek, aki aláveti magát az Ő befolyásának, alázatosságot sugall, amelyből az igazi imádás és szeretet fakad. Ezen alapvető alázatosság nélkül mi más lenne a jámborság, mint merő képzelődés? Isten végtelenül szeret minket és minden alkalmat megragad, hogy irántunk kimutassa szeretetét. De Ő Isten, a Végtelenség, az aki előtt az egész teremtmény semmi. Alapvető kötelességünk tehát, hogy Őt imádjuk. Ha a keresztény ember csak szükségét érzi, hogy imádjá Istent, leboruljon előtte és Jézussal mondja: „Szent Atyám!” Ez az alázatos és szerető imádás a keresztény istentiszteletnek legszebb virágzása. Az istentisztelet legszebben az égben nyilvánul, ahol a szentek leborulnak és leteszik koronájukat Isten trónusa előtt. Ez az imádás a szeretet örvendezése a Végtelen előtt. Az isteni fénynek a gyümölcse ez: „az alázatosságnak a fénye, amely a szeretetet szüli. Amikor a lélek saját semmiségét látja, Isten rátekint e semmiségre, magához öleti őt, s így a lélek lángra lobban, átalakul és imádkozik.” (Fol. Szt. Angela.)

B) A szív tisztaság

a) A csend

Azért értenek oly kevesen a szemlélődéshez, — mondja Krisztus Követése — mivel kevesen tudnak a mulandó teremtményektől teljesen elválni... Az is nagy akadály, hogy külső és érzéki dolgokkal bajlódunk s az igazi önmegtagadással keveset törődünk.” (III. k. 31. feje.)

A csend szükséges. A Szűzanya élete csendes volt. Názáretben nem sokat beszéltek. Ha keresztény életet akarunk élni, kerülnünk kell a világi szórakozásokat, a hiábavaló olvasmányokat, a henye és hosszú társalgásokat, s mindazt, amit nem fogad el a szeretet és a jómodor. „Többet társalogni a felebaráttal, mint ami valóban szükséges és amit az ész kíván, — mondja Keresztes Szent János, — még senkinek sem tett jót, bármilyen szent volt is.”

De a külső csend nem elég. A belső összeszedettség sokkal szükségesebb. Mit használ a hallgatás, ha a belső hangok lármát csapnak? Isten szüntelenül közli magát. A Szentlélek nem szűnik meg természetfölöttileg sugalmazni, mintegy részleges kinyilatkoztatásokat adni, amelyek mindennap megvilágítják hivatásunkat. Világosságot adnak értelmünknek, erőt akaratunknak. Az összeszedett lélek érzi ezeket a sugallatokat. Közel van az éltszentséghez, amikor az összeszedettség elég gyöngéd lelkiismeretet adott neki arra, hogy megragadja és elég készséget, hogy kövesse ezeket a sugallatokat. Belső szórakozottságuk miatt bizonyos lelkek még egyéni hivatásuk megismerésére sem jutnak el és még kevésbé annak megvalósítására. „Lelkemet kezemben hordom szüntelen, — mondja a Zsoltáros, — de törvényedet el nem felejttem.” (118. zs. 109.)

A Szűzanya csendes volt kifelé és összeszedett belsőleg. Élete hosszú csend volt. Figyelemmel és csodálattal szemlélte Szent Fiát. Hallgatta és elmélkedett azon titkok felett, amelyeknek tanúja volt. Szent Lukács azokról az igékről beszél, amelyeket Szűz Mária „szívében forgatott”: Fiának titkairól. Ezekben az Istennel való társalgásokban, Szűz Mária egyre jobban felismerte mind Fiának, mind saját magának hivatását, valamint Isten gondolatát és akaratát a világ üdve felett.

b) A lemondás

A Szűzanya előkészít bennünket az imára, hogy megkedveltesse velünk a szív tisztaságot. Így azután előkészít bennünket arra, hogy hasonlók legyünk hozzá a tökéletes tisztaságban. Erre a lemondás erénye képesít bennünket. „Aki követni akar engem, mondjon le magáról”, — mondotta Jézus. (Mt. XVI. 24.) Minél inkább iparkodunk Istenhez jutni, annál inkább megértjük az Úr eme szavának végtelen fontosságát. Mondjunk le tehát magunkról, — vagy hogy egyszerűbben beszéljünk, — feledkezzünk meg magunkról s csak Istent keressük. Így mi is azt mondhatjuk, amit Szent Pál „Már nem én élek, hanem Krisztus él bennem.” (Gal. II. 20.)

Mit tegyünk már most, hogy ide jussunk? — Legyünk egyszerűekké! Értelmünkben: az eseményeket és a felebarátot csak Isten világosságában érezzük. Akaratunk-

ban csak egy cél legyen: hogy Isten akaratát teljesítsük. Szívünkben: „ugyanazon érzelmeket tápláljuk, ami Krisztus Jézusban is megvolt.” (Filip II. 5.) Ami pedig belső indulatainkat illeti: mondjunk le a hiú ábrándozásokról, mert ez szétszórja belső irónket; a jövőről való aggodásokról; a mult haszontalan emlékeiről. Mindennapi életünkben: mondjunk le ferde hajlamainkról, a henyélés szeretetéről, győzzük le magunkat a nemtetsző dolgokról, sanyargassuk testünket a táplálékban, ne ragaszkodjunk a földi dolgokhoz, ne keressük soha e világra vonatkozó vágyaink kielégítését, mert: „akik Krisztusé, azok megfeszítették testüket.” (Gal. V. 24.) A külső magatartásban pedig azt tegyük, amire a kegyelem ösztönöz, mellékutak keresése és hamisság nélkül; azt amit az állapotbeli kötelesség és a szeretet kíván tőlünk; végezzük minden munkánkat odaadóan és adjuk magunkat Isten gondviselő kezébe.

Az ilyen lélek törekszik Krisztus szavainak a megvalósítására: „Keressétek először Isten országát és az ő igazságát.” (Mt. VI. 33.) Legfőbb törekvése az, hogy hódolattal kövesse Isten irányítását és hogy megőrizze a kapcsolatot Istennel. Szent Pállal szeretné mondani: „Mindent kárnak tartok az én Uram, Jézus Krisztus, fölséges ismeretéért, akiért mindent elhagytam, és szemétnek tekintek, hogy Krisztust megnyerjem.” (Fil. III. 8.)

Isten valóban nem késlekedik Önmagát adni annak a léleknek, aki a Szűzanya követéséért lemondott önmagáról. „Gondolj reám, — mondotta Jézus Sziénai Szent Katalinnak, — és én is gondolni fogok reád.” Bár elfeledné magát minden lélek és egyszerűen átadná magát Isten akaratának: Isten majd elvégez benne mindent; megtisztítja és az isteni élet elárasztja őt.

2. A Szűzanya megtanít imádkozni az örömben

A) Mária örömei

Jézus gyermekkorá sok öröme adott Máriának alkalmat, ámbár fájdalomban is volt része. Lehetetlen szóval kifejezni azt az örömet, amely a Szűzanyát eltöltötte, amikor Betlehem barlangjában először látta Jézust. Amíg méhében hordozta, addig magabazárkózzottan imádkozta. Most már látta

Őt, Gyermekét és Istenét. Máriának ezt az első tekintetét Szent Fiára, mily szeretet és imádás járhatta át! Egész lényét beleadta ebbe az alázatos, gyengéd, ragyogó tekintetbe, amelyről tudta, hogy Fiában Istenét szemléli.

Milyennek látta Őt?! — Tehetetlennek, mint minden más gyermeket. Nagyobb szükségben, mint minden más gyermeket. De áldotta ezt a tehetetlenséget és nélkülöző szükségét, amely majd lehetővé teszi számára, hogy szüntelenül szolgálatára legyen és hogy minden módon kimutassa szeretetét iránta, mint ahogy minden anya tenni szokta kisdévével. Boldog volt, hogy anyai teendőit végezhetette. Karjára vette, pólyába takarta, reá mosolygott, szeretetével halmozta el: imádás volt minden cselekedete. Mily öröme volt abban az alázatos, gyöngéd égő szeretetben, ami egész lényét eltöltötte. Istene volt: imáda. Gyermeke volt: szerette.

Jézus isteni nagylelkűséggel felelt mindenre. Kölcsönös ragaszkodás, szeretet és életégység volt közöttük. Mindazt, amit Jézus anyjának akart adni, a Szűzanya képes volt elfogadni és megfelelni annak. Ő teljesen magába fogadta Jézust. Jézus volt mindene. Igazi anya volt, Szent Fiával hozott kapcsolatba mindent. Máriát kizárólag Jézus számára teremtette Isten, hogy csak Neki legyen szolgálatára. „Szívük egymásért dobogott. Ez a két egymáshoz oly közel álló és oly mennyei szív, oly bensőséges életet élő szív mennyire egymásért élt és mennyire egymásban élt!... Ez az ő szívük titka, — mondja Bérulle, — és ezt a gyengédséget és mélységet nyelv nem képes kifejezni.”

Ez a bensőséges bizalmasság Mária számára végtelen öröme volt a forrása. Boldog volt, hogy az lehetett Jézusnak, akije volt: hogy teljesen hozzá tartozott; hogy oly bőséges kegyelmet kapott, amely megengedte Jézusnak, hogy mint csodálatos ajándékot ajánlja őt fel Atyjának, olyan ajándékot, amelyért majd vérét adja; hogy megváltó művéhez a legbensőségesebben társulhatott, és hogy ugyanazon közös életben és áldozatban dicsőítették Istent.

Igy volt ez küldetésének egész ideje alatt. Nem szűnt meg szeretettel és gondossággal körülvenni s a mennyei Atyjának felajánlani Szent Fiát. A betlehemi szülés után ez volt az első cselekedete, amit oly gyakran megújított életében, különösen a templomban, a bemutatás napján. Názá-

retben együtt éltek, együtt imádkoztak, együtt dolgoztak. Ha a nyilvános apostoli élet olykor-olykor el is válaszottta őket, ez csak külső elválás volt, mert Mária mindig egyesülve maradt szívében Szent Fiával; követte működésében és imádta Őt. Fiának minden tette szeretetre gyullasztotta anyai szívét.

És aztán nem volt-e Ő munkatárs a megváltás művében? Megváltói működésében alárendelt munkatársa volt Szent Fiának. Anyasága mindent közössé tett Vele.

B) A mi örömeink

A Szűzanya örömei megtermékenyítik a mi lelki életünket. Rendes körülmények között az Úr Jézus örömmel halmozta el a kezdőket a lelki életben. Vajjon megtérésüknek a jutalma ez? Vagy előkészítés a jövő megpróbáltatásokra? Kétségkívül mind a kettő. „Meggyőződésem szerint ezek a kegyelmek arra valók, hogy gyengeségünket megerősítsék és hogy képessé tegyenek bennünket a nagy szenvedések elviselésére is, az Úr Jézus példáját követve,“ — mondja Szent Teréz. Mindenesetre ezek a kegyelmek az isteni jósból fakadnak és ha jól felhasználjuk, bő gyümölcsöt teremnek.

Rendszerint megszabadítanak az anyagiakra vonatkozó rendetlen vágyódástól, bátorságot öntenek belénk, hogy Istennek szolgáljunk, mert Hozzá vonzanak, mint az igazi boldogság forrásához. Néha érezhető öröm tölti el a szívet a tabernákulum előtt, az evangélium olvasására, elmélkedés után; vagy amint Szent Tamás is mondja: „Bizonyos lelki öröm együtt jár az erények gyakorlásával“; öröm tölt el, ha jót cselekszünk, vagy ha ellenállunk a kísértésnek; máskor meg Istennek nagy szeretete, s az Isten barátságából származó lelki béke adja az örömet. Akármilyen különfélék is ezek az érezhető örömök, mint a szív vígasztalására vannak és nagyon segítenek arra, hogy egészen Krisztushoz ragaszkodjunk. Világosság forrásai számunkra. Hányan értették meg azokban az áldott pillanatokban Isten nagyságát, jóságát, a bűn rosszását és hányan ontottak bőszéges könyveket mult bűneik fölött. Akaratunk új erőre kap. A keresztény lélek megízleli Isten jóságát és irgalmát. Az örök javak reménye kitérít és felvidíti szívét. A nyugodt és csen-

des Szent Brunó néha ujjongó örömtől kiáltozva futkározta be Chartreuse hegyeit: „Ó jóság, ó isteni jóság!”

C) A Szűzanya megtanít arra, hogy hogyan fogadjuk ezeket az örömeket

Igen fontos, hogy ezeket a kegyelmeket megfelelő előkészülettel fogadjuk. „Ha valaki azt képzelné, — mondja Szent Teréz, — hogy Istennek egyedül a cirógatás a szándéka, tévedne.” A Szűzanya megmutatja, hogy mikép kell fogadni Isten jótéteményeit: hálával és alázattal. „Örvendez a lelkem megváltó Istenemben, mert ránézett szolgálója kicsinységére.” (Luk. I. 47.)

Semmi sem siralmasabb, mint a kevélység gondolata. Ezek az örömeik ne akadályozzanak meg abban, hogy hibáinkat meglássuk. Isten jóságos irántunk, de szeret kereszteket adni. Amikor boldogok vagyunk, jobbaknak tudjuk magunkat. Ha Isten kinyilatkoztatja magát, — sajnos, — azt hisszük, hogy ezúttal kedvesebbek leszünk Istennél, holott csak alamizsnát kaptunk. Nem az érzelmek élénksége adja a lélek értékét, hanem az az elhatározás, hogy bármibe kerüljön is, Istennek szolgáljunk. Amikor Isten ezeket a vigasztalásokat adja, igen gyakran azért teszi, mert látja gyarlóságunkat és mint a gyermekekkel, úgy bánik velünk. Lelkiéletünk kezdetén ott ragad meg bennünket, ahol vagyunk: földhözragadt állapotunkban, tökéletlen hajlamaikkal és úgy iparkodik megnyerni bennünket, hogy feltárja előttünk a lelkiélet boldogságát és útálatot kelt bennünk az érzéki vágyak iránt. „Ne a földieket keressétek, — mondja Szent Pál, — hanem a mennyieiket.” (Kol. III. 2.) Ontsunk lelket ájtatosságainkba és ne vágyódjunk imáinkban érzelmes sóhajokra, hanem akaraterőre, belső erényekre.

Egyébként mindenkor hallgassunk ezekről az isteni kegyelmekről. Micsoda meggondolatlanlanság azokat elbeszélni! Nézzük, Mária hogyan őrizi Isten titkát. Gábor arkangyal hírül adja neki, hogy a Messiás anyja lesz: Ő semmit sem szól erről, még Szent Józsefnek sem. Várja, hogy Isten maga nyilvánítsa ki e hallatlan kegyelmet! A Szűzanya szerette azt a csendet, amibe egyedül Isten hatol be: „Megőrizve szívében mindazt, amit látott és hallott,” (Luk. II. 19.) mert „jó a király titkát őrizni.”

D) A Szűzanya egyesít bennünket Jézus és önmaga örömével

a) Az imádás okozta öröm

Isten öröme teremtette gyermekeit. Jézus azt akarja, hogy örömben éljünk. Ezt kérte Atyjától halála előestéjén: „Szent Atyám... azért imádkozom, hogy örömöm bennük teljes legyen.” (Ján. XVII. 13.)

Jézus öröme, amely minden örömnél nagyobb volt, Atyjának a szemlélése volt, azaz az istenség látása. Isten létezik! Az önmagában létező Lény, a Jóság, a Szeretet, a Szépség, a legfőbb Tisztaság létezik! És Jézus emberi lelke, lényegileg, fátyol nélkül szemléli Őt. Ennek a szemlélésnek az öröme volt belső életének a csúcspontja. „Az örömök teljessége” volt ez, olyan öröm, amelyet semmi, még a legrettentőbb szenvedés sem tudott elhomályosítani. A megsemmisíthetetlen öröm volt ez.

Szűz Mária öröme is ilyen volt. Ilyennek kell lennie a mi örömünknek is. Az Egyház minduntalan erre hív bennünket; a misében azt kéri, hogy dicsérjük az Urat, imádjuk, dicsőítsük Őt, s adjunk Neki hálát. Miért? Az ő nagy dicsőségéért, mert végtelenül boldog Szent Fiában. Dicsérjük Isten végtelen tökéletességét, dicsérjük boldogságát. Dicsérjük Őt szeretetében, abban a szeretetben, amely ömagába ragadja: a Szentlélekben; és abban, aki Őt a teremtményeknek adja. Egyszóval: dicsérjük az Atyát a Szentlélekben, dicsérjük Őt Szent Fiában.

b) A dicsőítés öröme

Örömünket leljük mi is Jézus szemlélésében, miként a Szűzanya. Dicsőítésünk köszönet legyen az Ige megtestesüléséért, aki testvérünk lett, és ejtsen bámulatba ez az isteni nagyság, amely enyire leereszkedik hozzánk. „Megsemmisítette magát... szeretett engem és értem adta magát.” (Filip II. 7.)

De főképp azért legyünk boldogok, mert az Ige megtestesülése végtelenül dicsőíti Istent. Jézus az Atya tökéletes imádója, aki lélekben és igazságban imád. Ő a jóvátévő, a vezeklő, aki a megaláztatások mélységébe veti magát, hogy Istennek visszaadja teremtményét. Szenvedése megteremti Isten országát a földön.

Mily öröm volt Mária számára, amikor gyermeke mellett élt, az a tudat, hogy Jézusnak minden legkisebb cselekedete végtelenül dicsőíti Istent. Mily örömteli szívvel járult hozzá ehhez a dicsőítéshez!

Egyesülünk mi is Velük lélekben. Semmi nem tökéletesít bennünket annyira, mint az Ő követésük. A szeretetnek ez a legkiválóbb és legüdvösebb formája. Ha nem törődünk mással, mint Isten dicsőségével, akkor valójában Isten családjához tartozunk. „Jézus boldog: nekem tehát semmi nem hiányzik,” — mondotta P. de Foucault a pusztában.

c) A hála öröme

Tegyen bennünket boldoggá az a tudat, hogy Istené vagyunk, és hogy Vele egyesülünk a kegyelemben. A Szűzanya öröme a legnagyobb fájdalmakban is változatlan maradt. Hiszen Ő Istenhez tartozott, mert sohasem ismerte a bűnt, s mert szeretettel teljes volt. Ahol szeretet van, ott van az öröm is. „Ő örök Isten, — mondotta Sziénai Szent Katalin, — Te a mélységes Óceán vagy, amelyből a lelkek élnek és táplálkoznak. Tebenned találják nyugalmaikat a szeretet egységében.”

Mekkora örömet kelt bennünk az a tudat is, hogy Isten mindenütt jelen van. Valahányszor nagyobbodik bennünk a kegyelem, mindig bensőbbben egyesülünk Istennel, mindig újabb kapcsolatba jutunk Vele. Emellett eltörpül minden földi szenvedés. Isten kegyelme volt mind a hét tördőfés, amely Mária szívét érte. Az abból származó végtelen kegyelem gondolatára ugyanis, a fájdalom örömet fakasztott lelkében és növelte szeretetét, mintahogy Istent is megdicsőítette.

Krisztus Urunkat végtelen örömmel töltötte el az a gondolat, hogy kimondhatatlan szenvedéséből Istenre hárul minden dicsőség. „Keresztséggel kell megereszteltetnem, és igen vágyódom beteljesedése után.” (Luk. XII. 50.) Szenvedésével mutatta ki szeretetét és háláját Atyja iránt. Emberi természete a megtestesülésben mindent megkapott az Atyától. Nos, és hogyan mutathatta ki háláját ezért? — Átadta magát a szenvedésnek és ebben a végsőkiig ment. Az Atya iránt való szeretetből tette ezt: „Hogy tudja meg a világ, hogy szeretem Atyámat, menjünk!” (Ján. XIV. 31.) A szenvedés bizonyos tekintetben megkönnyebbülésére szolgált, mert megengedte neki, hogy lerójjá saját szeretetének adóját és ugyanakkor az embereket is.

Isten látogatásainak ezt a lelkületet kell ránk nézve is meghozniok. Krisztus Urunkat szeretete áldozattá tette. Azzá teszi a keresztyén embert is. „Szenvedni és megvettetni,” — ez volt a jelgége Keresztes Szent Jánosnak.

Néha könnyű a dicsőítés, a hálaadás s a csodat. Máskor nem. A dicsőítő imát nem kíséri mindig érezhető vigasztalás. Vannak órák, amikor az érzelmek, melyek a szívben vannak, nem tudnak az ajakra jönni. Emlékezzünk ilyenkor arra, hogy a hűség a szeretetnek az igazi bizonyítéka. Csapongó érzelmek helyett munkánkat, szenvedéseinket ajánljuk fel.

Főképen ajánljuk fel mi is az Úr Jézust, miként a Szűzanya olyan gyakran tette. A templomban páratlan szeretettel és önzetlenséggel ajánlotta fel, s ugyanakkor saját magát is felajánlotta áldozatul. Máriával mi is ajánljuk fel Jézus dicsőítő imáját, munkáját, szenvedéseit, egyedülálló szeretetét. Ajánljuk fel szent Véréét. Egyesüljünk Jézus jelenlegi érzelmeivel, amelyekkel a mennyben az egyedülálló égi liturgiát irányítja Isten trónusa előtt. „Általa mutassunk be tehát mi is hálaáldozatot Istennek.” (Zsolt.)

Mi semmik sem vagyunk, munkánk sem ér semmit; de Jézus megengedi, hogy az övével egyesüljünk. Vérének végtelen értéke és Ő Isten dicsőségére ontotta azt ki.

Ime, bemutatom neked Szent Fiadat, ó Istenem, aki a Te örök boldogságod. Felajánlom Őt Neked, hogy kifejezzem imádásunkat, dicsőítésünket, s hálánkat. „Általa, Vele és Benne legyen neked, mindenható Atya tisztelet és dicséret és hódolat a Szentlélekkel egyetemben most és mindörökké.”¹

Nehéz volna e dicsőítő és hálaadó imának a gyümölcsét felsorolni. Az abban talált öröm növeli a lélek szeretetét. Ez a szeretet azután csakhamar Istenhez tesz hasonlót. „Uram, taníts meg engem arra, amit akarsz, hogy Neked mondjak”, — kiáltott fel Szent Margit Mária. — „Nem adok más tanítást, — válaszolta Jézus, — csak ezt: Istenem, egyetlen mindenem, Te vagy számomra minden, és én egészen a Tied vagyok.”

Nagy kegyelem, ha Istent mindig így imádkozhatjuk. Így imádkoznak a szentek is. Mi igen gyakran önzők vagyunk. A szentek imájukat Isten dicséretével kezdik. Imájuk lel-

¹ A szentmise liturgiájából.

küknek éneke s szívüknek az isteni fenséghez való fellángolása.

Ez a dicsőítő ima megtart bennünket a szeretetben. Indítsuk fel gyakran a szeretet indulatát. „Szeretetben lakozunk.” Gyakran mondjuk Istennek, hogy szeretjük. Mondjuk ezt mindenkor: a kapott kegyelmekért, a mult vagy elkövetkező megpróbáltatásokért, örömekért és szenvedésekért. Szeressük őt önmagunk és mindenki nevében. Szeressük Őt dicsérve, imádva és engedelmeskedve, szeressük Őt fenntartás nélkül és adjuk át magunkat teljesen az Ő akarátának.

3. A Szűzanya megtanít minket a hitben imádkozni

A) Jézus elmegy

Az örvendetes titkok Jézus és Mária életének csak egy részét foglalják magukba. A lelkiélet erős küzdelem e siralom völgyében. A szenvedést mindig várhatjuk. Örömteli elmélkedés után, melyben Isten érezhetően adta magát, nehéz időszak következik, amikor úgy látjuk, hogy Isten eltávozott: Jézus hallgat és elmegy. Nehéz időszak ez!

A Szűzanya élete példa nekünk ebben. Szünettel teljes napokat élt át, amikor Jézus a templomban maradt anélkül, hogy neki szólt volna. Jézus elmaradt! Csendben! Semmit sem mondott és elhagyta őt. Úgy tűnt fel neki, hogy nem érti meg többé Jézust. Ez volt az ő szívettépő szenvedése, belső nyugtalansága. Miért is hagyta el Fia? Az Atyaisten visszaveszi Őt tőle és ez lenne az agg Simeontól megjövendölt tör?

És amikor megtalálja, Jézus felelete keménynek látszik: „Miért kerestek engem? Nem tudátok-e, hogy Atyám dolgaiban kell lennem?” (Luk. II. 49.) Igen, Mária jól tudja ezt. De azt hitte, hogy Fia nélküle még az Isten dicsőségével sem foglalkozik. Semmit sem szól, nem érti meg, de szörnyű a szenvedése. Titokzatos megpróbáltatásnak találja. El lenne taszítva az Atyától és Fiától?

Nekünk is szükségünk van hasonló megpróbáltatásokra. Mert a hitben közeledünk Istenhez. Ne reméljük, hogy minden jámbor cselekedetünkben érezzük Jézus jelenlétét, pl. a szentáldozásban, — és hogy a kegyelem majdnem látható módon tart fenn bennünket. Jézus néha tőlünk is eltávozik. Életünkben ekkor minden megváltozik. Isten a lelkünkben

homályba burkolózik. Az ima fáraszt. A szentáldozásból mintha semmi vigaszt nem nyernénk. A tabernákulum üresnek tűnik fel. A bűnbánat elkedvetlenít. Máskor vonzódtam az isteni dolgokhoz: most mintha Isten után sem vágnám. Minden lefelé húz. Az elmúlt napokban milyen hévvel és égő szívvel futottam Isten felé: ma hideg szívvel késlekedem; egyetlen szeretetindulat sem fakad érzéktelen szívemből. Ezek a pillanatok sorsdöntőek lelkiéletünkben. A lélek fontos fordulópontjánál van. Ilyenkor kell teljes szívből egyesülnünk a Szűzanyával.

Elsősorban is jegyezzük meg, hogy mikor Jézus Máriától elmaradt, a Szentlélek folytatta benne a megszentelés művét, és hogy ez a három napi gyötrelem nagy lelki előmenetelt hozott számára. Néha így van ez velünk is. De emlékezzünk arra, hogy amit lelkiszárazásznak neveznek, Isten irgalmának lehet a keze. Saját hibánkból is elveszítjük Jézust. Jézus elvesztése az igazaknál gyakran lelki előmenetelükre szolgál. A bűnösök pedig azért veszítik el, mert elűzték Őt. Mások azért veszítik el, mert szeretetük, anélkül, hogy kihalt volna, ellanyhult. Előbb meg kell alázkodnunk és azt keresnünk, hogy Jézus mi miatt hagyott el bennünket. Talán kevélységünk, öntetszelgésünk, a bűnbánatban való alábbhagyásunk miatt? Vagy talán szórakozottságból, emberi vigasztalások, érezhető barátságok keresése és a kegyelmek megvetése volna ennek az oka? Nehéz eldönteni, hogy Jézus miért távozott: majdnem mindig a saját hibánkból. Isten egész szívünket akarja. Az ilyen büntetés, amellyel az isteni irgalom lanyhaságunkat sújtja, az Őr igen nagy szeretetének a jele, s az életszentségre való elhivatottságunké.

Tanuljuk meg Máriától, hogyan keressük Jézust. — Ebben az állapotban ne legyünk tétlenek és ne essünk kétségbe Istennek vélt távolléte miatt. A Szűzanya égett a vágytól, hogy megtalálja Jézust: addig kereste, míg meg nem találta.

Nekünk is Őt kell megkeresnünk. Mily szomorú dolog, ha abban a pillanatban azt a ballépést követjük el, hogy a teremtményekben keresünk vigasztalást. Csak akkor vigasztalódjunk meg, ha Őt megtaláltuk. Ott keressük, ahol van: a bűnbánatban, a szeretet műveiben, az evangéliumban, az imában, az Eucharishtiában. Sohasem találjuk meg Őt az élvezetekben, mégha ártatlanok is azok; sem pedig az u. n. barátok között.

Legyünk elkészülve, hogy esetleg hosszú ideig kell keresnünk, ha Ő így látja jónak; és arra is, hogy nem találjuk meg vele együtt azokat a vigasztalásokat, amelyeket lelkiéletünk kezdetén adott. A vigasztalások, még ha Istentől vannak is, nem maga az Isten. Vágyódjunk ezért mindennek előtt az istenes életre.

B) Hitből fakadó ima

Megtörténik az is, hogy a lelkiszárazság kemény próbára tesz. Úgy látszik, mintha Isten azért húzódott volna vissza, hogy a földiektől jobban elszakadjunk, alázatunk mélyebb legyen és nagyobb bizalommal forduljunk Hozzá. Mindentől el akar bennünket választani, ami érzéki és ami táplálja az önszeretetet. A kegyelmek is, amelyeket Isten lelkiéletünk kezdetén ad, szívünk megtisztítására valók, mert gyarló természetünk belevegyül és mindazt, amit Isten szentül adott, mi többé-kevésbé tisztátalanul fogadjuk.

Míndez kikerülhetetlen próba. Föltétlenül szükséges, hogy a buzgó lelkek átessenek ezen a tisztuláson, mert az Istennel való érintkezésünkben a természetes tevékenységünket természetfölötti tevékenységgel kell felváltani, vagyis fejleszteni kell az isteni erényeket.

A sötétség ezen pillanatában szokjuk meg Jézust a hitben látni: semmitse halljunk, semmitse érezzünk és semmi-féle feleletet ne várjunk. Ilyenkor csak a hit serkent imára, ami által tudjuk, hogy Isten, ez a hallgatag Isten jelen van, akit imádnunk és szeretnünk kell.

Lisieuxi Szent Teréznek sokáig volt része ebben a megpróbáltatásban. Akkor Máriára gondolt. „Sohasem értettem meg annyira a Boldogságos Szűznek és Szent Józsefnek keserű fájalmát, — mondja, — amikor Jeruzsálem utcáin keresték az isteni Gyermecket, Jézust. Rettenetes sivatagban éreztem magamat.“¹

Az elmélkedés ilyen körülmények között fájdalmas. A lélek tehetetlen, mintegy szélütött. Az ima előtt lelkileg összeszedettek voltunk, a jámbor olvasmányok meghatottak, Istenhez ragadtak. Ime, itt az ima ideje, — gondoljuk. Megpróbálunk imádkozni és minden eltűnik. Az előző olvasmá-

¹ Lisieuxi Szent Teréz önéletrajza: V. fejt.

nyok minden gyümölcse kárba vész. Ez arra vall, hogy a szemlélődés nem az értelem működéséből fakad, hanem a szív tisztaságból, az érzéki képek eltávolításából, a szeretetből.

Olykor még nagyobb a megpróbáltatás. Az annyi örömmel átélmélkedett igazságokat nem értjük meg többé. Úgy tűnik fel, mintha már a hitünket is elveszítettük volna. „Akkor a hit mintegy álomba merülve elgyöngül, — mondja Szent Teréz — és hasonlóképen a többi erény is. De hitünk azért nem halt ki, mert továbbra is hisszük, amit az Egyház tanít. De ez is úgy tűnik fel, mintha csak szájjal vallanánk meg hitünket. Más részről szívszorongás és szokatlan hidegség kerít hatalmába. Ebben az állapotban olyan az istenismeretünk, mint valami távolból jövő hang. Amikor beszélni hallunk Róla, elfogadjuk a mondottakat, mert az Egyház tanítja, de egyáltalán nem emlékszünk arra, amiket egykor az elmélkedésnél önmagunkon tapasztaltunk.”

A lélek száraz. „Beléptem szentélyedbe, Uram, hogy csodáljam hatalmadat és dicsőségedet; de úgy találtam magamat, mint a pusztában: út és víz nélkül.” A szív lángja kialudt. Az ima fáraszt és untat. De azért a lélek imádkozik. Imája száraz; gyakran néhány forma körül forog: Uram, Te szent vagy, imádlak!... Uram, Te a végtelen szeretet vagy, szeretni akarlak Téged, segíts szeretni!... Uram, hiszem jelenlétedet, szolgálni, dicsőíteni akarlak Téged, de nem vagyok képes megtenni! Fogadj szolgálatodba, tisztíts meg bűneimtől, tégy velem, amit akarsz.

Ennek a léleknek az akarata mégis Istené. Nem érzi a ragaszkodást, mint máskor, de anélkül, hogy gondolna rá, oly nyugodt szeretettel szeret, amely Istenért mindent képes elviselni.

4. Kövessük a Szűzanyát

Itt a Szűzanya álláspontjára kell helyezkednünk: különösen a lemondást illetőleg. Jézusnak gyakran magára kellett őt hagynia, a templomban történt három napi eltűnést nem is számítva. Elhagyta, hogy megkezdje apostoli életét. És mikor Mária az egyik napon felkereste, hogy lássa és amikor azt mondották neki: „Anyád keres Téged”, Jézus így válaszolt: „Ki az én anyám? — Az, aki Isten akaratát teljesíti.” (Mát. XII. 48.) Látszólag kemény szó az anyai

szívnek. Minden egyes alkalommal, amikor Jézus nyilvánosan beszél édesanyjáról, akit annyira szeretett, azért teszi ezt, hogy összezúzza testi szívét, hogy mintegy megtörje érzelmi ragaszkodását, — amely pedig oly tiszta, — és hogy tisztán a lelkiszeretet útján vezesse. Mária megváltótárs, tehát a Megváltóhoz kell hasonlítania.

Igy kell megszokni Jézus érezhető távollétét és a hitben kell élni, ha még oly keménynek tűnik is fel nekünk. „Köszönöm Jézusomnak, — mondotta lisieuxi Szent Teréz, — hogy a sötétben hagy jární engem; mély békében vagyok. Szívesen beleegyezem, hogy egész szerzetesi életemben ebben a titokzatos sötétségben járjak, ahová Ő vezetett. Csak az az óhajom, hogy az én éjszakám világosságot adjon a bűnösöknek.” Miután számos éven át ebben az állapotban járt, halála pillanatában ezt mondotta: „Nem bánom meg, hogy szeretetre adtam magam.”

Őrizzük meg a lelkibékét. Nem jó jel a lélek részéről, ha panaszra fakad e szárazság miatt. A hit az egyedüli menedék ebben a pillanatban és másrészt a leghasznosabb is. „Természetfeletti dolgok látása nem segítene bennünket annyira, hogy az isteni szeretetben növekedjünk, mint az élő hitnek és reménynek a legkisebb indulata ebben a sötétségben és tehetetlenségben.” (Keresztes Szent János.)

Keressük hát ezt a szeretetet a hitben és a kitartó vágyódásban. Ha lelkünkön kábultság vesz erőt, ha szívünket zsidbadtság bénítja, megmarad a hit mély vágyódása, amely teljesen Isten felé irányít; megmarad az a lesujtó tudat, hogy nem szeretjük annyira azt, aki végtelenül szeretetreméltó, mint ahogy akarnánk... Mindig vágyódhatunk az Ő szolgálata, szeretete után: s ez a vágyódás máris szolgálat és szeretet.

5. Ima a lelki éjszakában

De még ez a hitben való ima is tisztulásra szorul.

Még mindig a Szűzanyát kell követnünk. Nem a szűk-séget szenvedő, félreismert, száműzött, meggyalázott, elítélt gyermeknek volt Ő édesanyja? S mit szóljunk a Kálvária kínjaihoz?! A gyűlölettől üvöltő tömeg közepette megy a Kálváriára. Szent Fia rettenetesen szenved. És miért? — Ezek az emberek úgy viselkednek, mint akik nem akarják megváltásukat. Úgylátszik, minden kudarcot vall. Még az

apostolok is széjjelfutottak. És mintha az istenség is elhagyta volna! Az Atya a mélységből hallja Szent Fia titokteljes kiáltását: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”

Aki követni akarja Máriát, ezt a lelket a Szűzanya saját gyötrelmének és Krisztus gyötrelmének mélységébe ragadja.

Az ilyen lélek idegennek találja magát saját maga előtt. Belső megrázkódtatások érik, amelyek megzavarják. Aggályos lesz, gyötrelmem kínozza. Az ördög még az imában is rűt kísértésekkel zaklatja, és a végén azt hiszi, hogy távol van Istentől, hogy rossz útra tért és el fog kárhozni.

Azelőtt elviselte a kívülről jövő nagy fájdalmakat; a világ gáncsolta, üldözte; a betegség fájdalmasan gyötörte; mindenütt csalódás érte. De Ő Isten felé fordult és amikor azt mondotta: Istenem! Teérted örömmel szenvedek!” megvigasztalódott.

Most is Istenhez fordul. De Istent nem találja. Megútálta talán Istent, aki a tiszta szívet szereti? — Útálatot érez saját maga iránt is. Ez Jézus haláltusájára emlékeztet. Jézus magára vette bűneinket és ezeket a bűnöket önmagában kímélet nélkül keresztre feszítette.

A mi édesanyánk, Mária is követni akarta Jézust ezért ő sem kímélte magát. Ő, az egészen tisztaságos, szintén magára vette gyermekeinek bűnét és bűnhődött érettük.

Akit a Szűzanya vezet Jézushoz, azt Jézus szeretetébe fogadja. Lelke legmélyét vizsgálja azzal a világossággal, amely a léleknek a legmélyebb redőit is feltárja és legrejtettebb titkait is leplezi. Ez a lélek tisztának képzelte magát. Azt hitte, hogy szereti Istent! De, íme, a végtelen Tisztaság feltárja tisztátalanságát. Hogyan merjen ezután Istenhez fordulni? Pedig csak Isten irgalma tudja megtisztítani. Imádkozni szeretne, az Isten irgalmához és szeretetéhez kiáltani, akinek szeretetét akarja adni. De hol van Isten, az az Isten, aki után töri magát? Nem felel többé! Talán már meg is unta őt Isten? Pedig Ő érette viselünk el annyi szenvedést. Ő utána vágyódunk. De még az a vigasz is eltűnik, amely a fájdalomtól fakadt. Ami csak szépnek, isteninek látszott a szenvedésben, mindennek nyoma veszett. Vigasztalás, biztatás nélkül kell szenvedni, egészen magunkra hagyatottan. Azt kérdezhetnénk már most, hogy ez a szenvedés is nem bántja meg az Istent? — „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mát. XXVII. 46.)

Nem tudjuk felfogni a lélek szenvedését ebben az elhagyatottságban. „A lélek legnagyobb gyötrelme, — mondja Keresztes Szent János, — az a gondolat, hogy Isten gyűlöli, elhagyja és sötétséggel sújtja.” — „Halljad, mi lesz a te mártíromságod, — mondotta a Szűzanya Szent Veronikának. — Szeretni fogsz, de abban a hiszembben, hogy nem ismered a szeretetet. Szeretni fogsz, azt hívén, hogy elárulod a szeretetet. Szeretetről beszélnek neked, és te azt hiszed, hogy idegen nyelvet hallasz. És gyötrelmed lesz az a tehetetlenség, hogy nem érted meg és nem tudod kifejezni gyötrelmedet.

Mi a Szűzanya célja? — hogy megtisztítsa Krisztusnak ezt a tagját s a földiektől való teljes elszakadásra bírja, megfosztva mindattól, ami előbb vigasztalta és megerősítette. Szép dolog a keresztet szeretni és a világot Krisztussal együtt megmenteni, de ebben a gondolatban hiú örömeket találni nem szabad. Az érdemszerző szenvedésnek vége, ha e rágszáló féreg hozzáférközik. Jó, ha a keresztény ember kitapasztalja a teremtménynek semmiségét, — mint Keresztes Szent János mondja, — és ha önmagától is undorodik. Ekkor jön az igazi alázatosság, amely lehetővé teszi a kegyelemnek, hogy teljesen kibontakozzék. „A lelket ekkor annyira megalázzák és oly hajlékonyá teszik a nehézségek, a kísértések és mindennemű gyötrelmek, amelyekkel Isten sújtja, hogy simulékonyabb és alkalmazkodóbb lesz, mind az Istennel való kapcsolataiban, mind pedig önmagával és felebarátja iránt is.”¹

Valóban a Szentlélek működik a lélekben, miként a Szűzanyában is a szenvedés napjaiban. E napok kimondhatatlan fájdalomnak és igen nagy megszentelődésnek részesévé teszik a lelket. Csodálatos egyesülés keletkezik Jézus és a lélek között, amely a szenvedés titkába lépett.

Folignói Szent Angela átélte ezeket a fájdalmas órákat: „Lehetetlen volt Istent dicsérni, — mondja. — Képtelen voltam imádkozni. Semmi istenit nem láttam többé magamban, csak az erős elhatározást, hogy többé nem vétkezem. Végül Isten megkönyörült rajtam és e szavakat hallottam: — Ó, lányom és jegyesem, Isten szeretete megnyugszik benned. — Lelkemben akkor így kiáltottam fel: Hogyan higgyem el ezt neked abból az örvényből, amelyben

¹ Ker. Szent János: A lélek sötét éjszakája.

most sodródok, amikor olyan elhagyatottnak érzem magam? — És az Úr így válaszolt: — Minél elhagyatottabbnak véled magad, Isten annál jobban szeret téged és annál inkább magához ölel... Tudd meg, hogy ebben az állapotban bensőbb egyesülésben vagy Istennel, mint bármikor.”¹

¹ Foligno Szent Angela: Látomások és kinyilatkoztatások.

VI.

*A Szűzanya megvédi
Lelkiéletünket*

1. Az ördög ellen.
2. A világ ellen.
3. Saját magunk ellen.
4. Az irgalmasság anyja.

1. Az ördög ellen

A kísértésnek mindenki alá van vetve. Senki ne gondolja, hogy e titokteljes törvénytől megmenekül. Az is biztos, hogy a tökéletességre hívott lelkeket hevesebb kísértések érik. Mert Isten őket jobban szereti, azért az emberi nem ellensége is, nagyobb irigységgel van eltelve irántuk. Az ördög azért gyűlöli ezeket jobban, mert a jó Isten nagyobb életszentségre hívta meg őket, s így több lelket ragadnak ki karmai közül. Másrészt, ha az ilyen kiválasztott lélek elbukik, nagy veszteséget jelent Isten országa számára. Ez már maga is eléggé megmagyarázza, hogy az ördög miért kétszereti meg rajtuk a kísértést.

A Szűzanya megvédi gyermekeit.

Mint szeplőtelen, az ördögnek ő a legnagyobb ellensége. Ő tiporja össze a sátán fejét. Sértetlen tisztaságánál fogva kimondhatatlanul utálja mindazt, ami bűnre vezet.

Jézusnak az anyja, tehát meg akarja bennük védeni Jézust. Amikor az ördög természetfölötti életünket támadja, végeredményképen magát Jézust támadja. Krisztus életet akarja bennünk kioltani. Így megértjük, hogy Jézus anyja lelke mélyéig megindul és törekszik megvédeni Szent Fia tiszteletét: a bennünk lakozó Isten tiszteletéről van ugyanis szó. Mi Isten gyermekei vagyunk, Krisztus örököstarjai és a Szentlélek templomai. Ez az élő valóság felkelti az ördög vad gyűlöletét. Krisztust üldözi bennünk, és újra keresztre akarja Őt feszíteni. „Ha a világ gyűlöl titeket, — mondja Jézus, — engem előbb gyűlölt nálatoknál.” (Ján. XV. 18.)

Ez a mi erőforrásunk. Mi Krisztus személyes küzdelmébe léptünk és mindenki, aki Krisztushoz tartozik, segítségünkre jön, hogy megvédjen benünket. Elsősorban Szűz Mária, aki úgy tekint, amit Szent Fia tagjainak tesznek, mint-ha Szent Fiának tennék.

A megtestesülés titka mindig oka lesz az ördög és az emberek közötti küzdelemnek. A Szűzanyát ezért érdeklí közvetlenül ez az ádáz küzdelem.

Nem azért szült bennünket olyan nagy fájdalmak között, hogy átengedjen Isten ellenségének. Az ellenállás fő eszközeül a kegyelmet osztja. Ezt a kegyelmet azután mint mindig hathatós és kimeríthetetlen eszközt kísértéseink és gyengeségeink foka szerint alkalmazza. Tudjuk, hogy e kegyellel megerősítve, — amely egyszer menedékünk, máskor pedig erőforrásunk, — semmiféle hatalom el nem szakíthat bennünket Istentől. „Ki szakít el minket Krisztus szeretetétől? . . . Mindenben győzedelmeskedünk az által, aki szeret minket. Biztos vagyok ugyanis, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek . . . sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Isten szeretetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban van.” (Róm. VIII. 35—39.)

Az angyalok is a Szűzanya szolgálatára vannak. „Sokkal többen vannak velünk, mint ellenünk”, — mondotta Elizeus szolgájának, aki megrémült az őket üldöző tömegtől. „Nézd”, — mondja a próféta — és Kármelhegyét menyeyei csapatok árasztották el.¹ Így bocsátja a Szűzanya az eget a mi szolgálatunkra. Ő az angyalok királynéja. Ez nem üres cím. Földi gyermekei kormányzását gyakran az angyalok közvetítésével gyakorolja, különösen, amikor az ördög legyőzéséről van szó.

Mivel a kegyelem a lelkiöröm forrása, a Szűzanya arra serkent bennünket, hogy a kísértést örömmel győzzük le. Az örvendező lelkület erős fegyver a kísértések ellen. Végeredményben az öröm nem más, mint szeretet: a léleknek a kitágulása Istenben. „Uram, aki Téged néz, — mondja Dávid — örömtől áradozik.” Úgyannyira, hogy a kísértés legyőzésének legegyszerűbb eszköze nem a nyugtalanság, sem a vitakozás a kísértővel az ő cselvetései miatt, hanem, hogy egész akaratunkkal azon függünk, Aki bennünk él és Aki inkább meg akarja menteni azt az életet, amelyet nekünk adott, mint saját magunk. „Éljetek az Úr Jézusban, gyökereszetek meg Őbenne és épüljete rajta, erősödjete meg a hitben.” (Kol. II. 6.)

Igy maga a kísértés is az öröm forrása lesz. A kísértés pedig Isten országáért vívott és nyert küzdelem. Élvezzük a győzelem örömeit. Ezért mondotta Szent Jakab: „Örömmel tartásátok, ha kísértés ér benneteket.” (Jak. I. 2.)

¹ Kir. IV. könyve 6. feje.

2. *A világ ellen*

Sokszor a világ is akadályozza lelkiéletünket. Gyakran újtában áll, hogy Isten akaratát teljesítsük: olykor akaratlanul, máskor pedig szántszándékkal.

A Szűzanya sokat szenvedett tőle. Élete telve van küzdelemmel a világ ellen. Betlehem lakóinak keményszívúsége arra kényszerítette, hogy barlangban szülje meg gyermekét. Heródes kegyetlen gyűlölete miatt rettegések között kell menekülnie. Názáreti földijei a mélységbe akarják taszítani Gyermekeit. A farizeusok, a nép vénei és annyian mások, szívettépő órákat okoztak neki, amikor Fiát egész a halálíg üldözték.

A Szűzanya tudja tehát, hogy mit jelent a világ Isten dolgaival szemben. Gondoljunk arra, hogy milyen tartózkodóan fogadták Szent Fiát. Mily fájó szívvel látta, hogy a szeretetből emberré lett Teremtőt nemcsak félreérti népe, de nem is túri és kimondhatatlan gyűlölettel üldözi.

És mi volt a Szűzanya válasza? — Mindig ugyanaz: az anyai szeretet. Még azokat az embereket is szerette, akik Jézust ki nem állhatták és minden kínzást elviselt volna, hogy ezt a gyűlöletet kiragadja a szívükből és így visszaadja őket Jézusnak. A Kálvárián óérettük is feláldozta Jézust. Meg akarta őket menteni.

Erre tanít a szeretet. A Szűzanya nehéz dologra tanít meg bennünket: hogy tudjunk szenvedni a felebaráttól. Amikor a szenvedés közvetlenül Istentől jön, rendesen elfogadjuk, mert az Egyház oly gyakran ismételi, hogy a keresztet Krisztussal együtt kell hordozni, és hogy türelemmel viseljük azt. Jóval nagyobb a nehézség, amikor a kereszt a felebaráttól jön. Nem szeretjük, hogy a felebarát eszköz legyen Isten kezében a mi megpróbáltatásunkra. Isten csapásait elviseljük, de nem akkor, ha az emberek közvetítésével jön. Ritka az a keresztény ember, akinek annyi hite és főképen oly mély alázatossága van, hogy a felebarát részéről jövő megpróbáltatásokban is Isten kezét lássa. Ha a bajok közvetlenül embertársainktól jönnek, még a legjobbak is gyakran csak rosszakaratot, rút irigységet, alaptalan gyanakodást és hálátlanságot látnak. Ki venné észre Isten igazságosságát és szeretetét, amikor a teremtményeket használja fel, hogy gyermekeit megjavítsa. Így lehet felismerni Isten szolgáinak igazi alázatosságát. Olyan mély ez az idegenke-

dés, hogy egyedül csak az alázatosak fogadják el. Már közel vagyunk az életszentséghez, ha megértjük, hogy a felebarát Isten eszköze a mi megtisztításunkban.

A megpróbáltatás néha még kegyetlenebb. Nemcsak Isten ellenségei állanak utunkban, hanem a jók is ellenünk fordulnak. Elhagynak, nem értenek meg, tetteinket szigorúan bírálják, nyilvánosan gáncsolnak, buzgalmunkat ártalmasnak gondolják, terveinket veszedelmesnek tartják. „Számkivetettségünk egyik legnagyobb büntetése a jó emberek ellenmondása”, — mondotta Alkantarai Szent Péter Szent Teréznek. Az öt teológus, aki Szent Teréz kéziratának a felülvizsgálásával volt megbízva, nem úgy nyilatkozott-e hogy amit Szent Teréz írt, az ördögtől származik és így őt retentő aggályba sodorták?! Szent Grignon Lajost, Mária nagy apostolát hány püspök tiltotta ki?! Liguori Szent Alfonzot abból a kongregációból üzték ki, amelyet ő alapított. Ne higgyük, hogy ezek a megpróbáltatások oly ritkák. Hány hívőt és papot mellőztek és elűztek abból a munkakörből, amelyet a legnagyobb odaadással indított meg, csak azért, mert azt hitték, hogy kihalt belőle művének a szelleme?! Hány apostoli léleknek rágalmazzák napról napra szándékait!

Mindezt megerősíti a Szűzanyára vetett egyetlen tekintet. Ő is ezen az úton járt. Hiszen annak volt az anyja, akit félreismertek és gyaláztak, akit az írástudók és a papi fejedelemek üldöztek. Sőt, ami több: végtelenül szeretett Fia tizenkét és harminc éves korában elhagyja és látszólag közömbösen bánik vele. „Ki az én anyám?... aki Isten akaratát cselekszi.” (Mát. XII. 18.)

Jézus a mindentől való teljes elszakadásra és a lelki szegénység tetőfokára akarta anyját fölemelni. Ő maga is egészen szegény volt. Anyagiakban való szegénysége is nagy volt, de még nagyobb lelki szegénysége. Mindentől elszakadva élt és tanítványaitól elhagyva, népétől megvetve, nyilvános ítélettől megbélyegezve, erejétől megfogyatkozva és a sok kínzás következtében emberi szépségétől megfosztva halt meg.

Igy akar élni titokzatos testében is. Tagjainak a nyolc boldogságból, a szegénység szeretetéből, a szelidségből, az irgalomból, az üldözésekből, az isteni Gondviselésnek való átadásból kell élniök. Olykor mindentől meg kell válniok, még az élettől is. „Semmijük sincs, — mondja Szent Pál, — de mindenük megvan.” (II. Kor. VI. 10.) Ezek a lelki szegények már „birják a mennyek országát.”

A teremtményektől jövő akadályokat azért engedi meg Isten, hogy tisztítsa szándékainkat és szeretetünket. Erős ugyanis bennünk az a hajlam, hogy személyes szándékainkat összetévezzük Isten dicsőségére irányuló vágyainkkal. A teremtmények-okozta akadályok elősegítik megszentelődésünket.

A teremtmények még ennél is nagyobb szenvedést okoznak Isten szolgájának. Ez talán a legsúlyosabb, amit a Szűzanya kiállott. Ezt a szenvedést akkor kezdte, amikor Szent Fiát a templomban bemutatta. Felajánlja Fiát a világ üdvéért. Az emberek bizonyára törekszenek majd e Megváltóhoz! — Simeon megadja a választ: „Tétetik ez sokak romlására.” Jézus, a szépség és a szeretet, volna oka sokak romlásának! Ő megváltásunkra jön, de „az övéi be nem fogadják.” (Ján. I. 11.) Mily fájdalmas csalódás ez az anyai szív számára! És ez egész életén keresztül tart. A zsidó papok nem akarnak ilyen Krisztust és a népet is félrevezetik. Sőt a megváltás utolsó órájában a bűneiben megátalkodott bal lator istenkáromlás közben hal meg, pedig Mária érte is imádkozott. Az üdvösség keresztjénél, a Megváltó-Isten oldalán meghalni és elveszni! Jézus tehát hiába szenvedett volna?

Ki tudja elmondani az apostolok fájdalmát, amikor az emberek megátalkodottságát látták? Az Isten szolgálói a lelkek üdvét szomjúhozva, lankadatlanul és szívük egész buzgalomával hirdetik a Megváltó szeretetét és ennek szentelik életüket. A szemlélődő lelkek közbenjárnak, a bűnbánók feláldozzák magukat. De vannak órák, amikor csak a hitetlenek felvonulását látják és azoknak a megkeresztelteknek megszámlálhatatlan sokaságát, akiket a pokol mélysége nyel el. Az apostoli élet és az ima is hiábavaló volna tehát?

Pedig semmit sem sajnálnak, mintahogy a Szűzanya a kereszt tövében sem sajnálta a szenvedést, a fájdalmat az utolsó csepp vérig, mert Isten dicsőségét és a lelkek üdvét látta bennük.

Mit kíván a Szűzanya tőlünk? — hogy Isten akaratán megnyugodjunk; hogy Istent lássuk mindenben, Istent szeressük mindenben, különösen a felebarátban; és hogy neki szolgáljunk, az Ő legfőbb akaratát teljesítve. „Isten akaratát a ti megszentelődésetek”, — mondja Szent Pál. A Szűzanya csak ezen dolgozik, mert minden terve Krisztus nagy titkát szolgálja: Krisztus titokzatos testének kialakítását, amely-

nek 6 az anyja. Minhogy Mária a szentek kialakításában Istennek munkatársa, meggyőz bennünket, hogy amikor Isten a világtól jövő akadályokkal megaláz bennünket, ezzel is atyai szeretetét mutatja meg.

3. Saját magunk ellen

Sajnos! Az ördög és a világ nem a legveszedelmesebb ellenségei lelkiéletünknek. Mi saját magunk vagyunk azok, mert bűnösök vagyunk és a bűnre hajlunk. A Szűzanya jósága talán ezen a ponton érezteti segítségét a legerősebben.

Isten kimondhatatlanul gyűlöli a bűnt. Emlékezzünk Jézus szenvedésére. A Szűzanyának rendkívüli mély természetfölötti ismerete volt a bűnről. Mély hite feltárta előtte annak rütségét. Életszentsége és szeplőtelen fogantatása homlokegyenest ellenkezett a bűnnel. Az Úr Jézus szenvedésének napján lelki anyasága megnevezhetetlen fájdalomba merült.

Mit látott? — Egyrésztől szeretett Fiát, akit Atyja és az emberek iránti szeretete magával ragadott a szenvedésre, hogy a bűnt eltörölje, hogy minket a szeretet országába vezessen és az Atyának visszaadja szent és szeplőtelen jegyesét, az Egyházat, amelyet minden bűntől megtisztított. — Másrésztől bennünket lát: Krisztus testvéreit, saját gyermekeit, akik Simeon jóvendőlése szerint, megsebezzük szívét és vonakodunk vérét javunkra fordítani. Jézus azért halt meg, hogy minket megváltson. De a Szűzanya előre látta, hogy szeretett gyermekei közül némelyek elkárhoznak. Látja, mint támad a megátalkodott bűnös a Kereszt ellen és úgy cselekszik, hogy a Megváltó szenvedése ránézve kárba vész. Soha nem értjük meg azt a belső lelki fájdalmat, amely a Szűzanya lelkére a Kálvárián nehezedett. A végtelen szeretettel szemben ránehezedett az egész világ bűnének szörnyű súlya, az a sok bűn, amely Isten ellen támadt. Mind ez a bűn Őt bántalmazza, és a bántalom e napon annyira elmérgesedett, Szent Fiát oly rettentő szenvedésbe merítette, hogy e titokzatos felkiáltással halt meg: „Én Istenem, miért hagytál el engemet?!”

Azonban szeretete nem csüggedt. Ő anya volt. Teljesen egyesült egyszülött Fiával, elmerülve vele a szenvedések tengerébe. A fájdalomban és a szertetben a végsőkig ment. Mint anya megkísérelte a lehetetlent is: hogy gyer-

mekeit, akiket ezen a napon újjászült, annak ellenére is megmentse, hogy a végtelen szeretet eltaszította őket.

A kereszt tövében mindnyájunk számára az irgalmaság anyja lett és ott szerezte igen nagy hatalmát is a bűn felett. Bárcsak magunkon tapasztalhatnók ezt a hatalmat! A bűnnek lelkünk mélyéből fakadó megvetése az első kegyelem, amelyet a Szűzanya elér azoknál, akik anyai befolyásának alávetik magukat. „Ha Isten megadná, hogy kérhetnének egyet a nagy és természetfeletti kegyelmek közül, amelyeket a szenteknek adott, úgy legjobb volna azt kérnünk, hogy végtelenül utáljuk a bűnt, mintahogy a szentek érezték. Ez az adomány minden tökéletesség kezdete és állhatatosságunknak természetfölötti erőt ad. Ez egyúttal a legbiztosabb és a leghatékonyabb az összes kegyelmi eszközök között. Már pedig a Szűzanya fájdalmainak tisztelete nagy segítségünk részben, hogy megszokjuk a bűnt gyűlölni, részben, hogy ezt a gyűlöletet mint kegyelmet kiérdekeljük. Az a fájdalom, amelyet a bűn a szeplőtelen Szűzanya szívében okozott, iszonyattal, szánalommal, méltatlankodással és lelkiismeretfurdalással tölt el bennünket.” (Faber.)

Hogy a bűnt minél jobban megutáljuk, a Szűzanya Szent Fiát mutatja nekünk. Ez az ő küldetése. Megmutatja nekünk az Isten Bárányát, saját Fiát, a munkától és a megvetéstől megalázott életével, amint magára veszi a gyalázatot és a „fájdalmak emberévé” lesz.

És mindez az én bűneimért van: „A mi gonoszságainkért sebesített meg és a mi bűneinkért roncsoltatott össze.” (Iz. 53.)

Folignói Szent Angela beszéli, hogy azt kérte a Szűzanyától, ami az Úr Jézus előtt a legkedvesebb. A Szűzanya meghallgatta. „Sokkal inkább együtt szenvedhettem Jézussal és Máriával, mint annakelőtte. És még a legnagyobb tettem is csekélységnek tűnt fel előttem. Erre igen nagy vágy támadt bennem a bűnbánat után. Szívem elmerült Krisztus szenvedésébe és e szenvedés révén az üdvösség reményét kaptam.” A Megváltó keresztre feszítve jelent meg neki és megmutatta kezeit, megostorozását, végtelen fájalmát. És így szólt: „Érted szenvedtem.” — „Abban a pillanatban minden bűnöm felvillant emlékezetemben. És megértettem, hogy én voltam a megostorozás szerzője. Azt is megértettem, hogy milyennek kell lenni fájdalmanak. És ő tovább folytatva, feltárta előttem szenvedését és azt mondotta: „Mit akarsz

adni kárpótlásként? És én oly szívettépőn sírtam és úgy éreztem, hogy könnyeim a testemet égetik.”¹

Bűneink emléke és az isteni irgalom, mely nekünk megbocsátott, állandó fájdalmat tápláljon bennünk. Mivel Jézus a bűn látszatát magára vette, alázatban élt Atyja előtt. Máriának, a megalázott Krisztus Anyjának élete is a vezeklésben és a fájdalomban telt el. A szentek is erősen érezték ezt a fájdalmat. Ferreri Szent Vince, mielőtt egy városba lépett, ahol csodák között hirdette az evangéliumot, az út porába borult és könnyek között kérte Istent, hogy ne büntesse a várost, az ő bűnei miatt.

Lelkiéletünk számára semmire fontosabb, mint a bűneink feletti állandó fájdalom. Lelki előmenetelünk ettől függ.

Ez nem azt jelenti, hogy minden mult bűnünkre külön-külön állandóan rágondoljunk: az okosság azt kívánja, hogy felejtjük el azokat. De szem előtt kell tartanunk, hogy bűnösök vagyunk. Ha csak egyszer vétkezünk is, ez a tudat állandó szégyenpirt vonjon homlokunkra. A Getszemáni kertben vért izzadó Udvözítő lelkületével kell vezekelnünk. „Amplius lava me”, — mondotta Dávid; — Istenem „még jobban tisztíts meg engem” bűneimtől. Gondoljunk arra a büntetésre, amellyel a megtestesült Ige sújtotta saját legszen-
tebb emberségét. Csupán azért, mert magára vette a világ bűneit és a keresztre engedte magát szegeztetni. „Nincs olyan istentisztelet, — mondja Psichari Ernő, — amelyen ne hullatnék bőséges könnyeket a Mester előtt, akit oly hosszú ideig keresztfeszítettem.”

Mária eszközli ki azt a kegyelmet, hogy Isten előtt üdvösen szégyenkezzünk. „Én vagyok a szép szeretet és az istenfélelem anyja”, — mondja Mária. „Bűnbánat! Bűnbánat!” — mondotta Lourdesban. La Saletteben könnyezve jelent meg nyomorúságunkat siratva. Ő vezetett bennünket az alázatos és az igazi imádságos lelkületbe és lelkünkbe lopja az engesztelés, istenszeretet és dicsőítés érzületét.

4. Az irgalmasság anyja

A keresztények már kezdettől fogva ezt a nevet adták a Szűzanyának, hogy anyai szeretetének egyik leglényegesebb tulajdonságát jelezzék. Az irgalom, részvét más nyo-

¹ Fol. Szent Angela: Látomások és kinyilatkoztatások.

morúságán. „Kellott egy irgalmas és hűséges főpap az Isten előtt, hogy kiengesztelje a nép bűneit. Mert abban, amiben Ő szenvedett és megkísértetett, meg tudja segíteni azokat is, akik kísértést szenvednek.” Ugyanezt kell mondanunk a főpap anyjáról is, aki Vele „szenvedett és megkísértetett” és akit szíve ösztönöz, hogy segítsen nyomorúságunkon. Az irgalmasság Isten hatalmának és jóságának legkiválóbb megnyilatkozása. A hatalom, ha jóra irányul, a legbőkezűbben és legbensőségesebben közli magát. Ez egymaga megmagyarázza, hogy a Szűzanya miért oly irgalmas: így rajtunk is könyörül és ugyanakkor Istent is dicsőíti. Szent Ágoston azt mondja, hogy Istent jobban megdicsőíti egy bűnös megtérése, mint az ég és föld teremtése. A kegyelem-okozta jó többet ér, mint az egész világegyetem. Ezért Szűz Mária anyaságának egyik főtevékenysége a bűnösök megtérése.

Ő az irgalmasság anyja. Azért az, mert a Megváltót adta; mert azt az emberséget alakította, amelyet a Megváltó a mi megváltásunk miatt vett fel. A Megváltó Máriának végtelen nagy ajándéka. „A rettegés közepette, amely bűneim miatt elfog, a félelemben, amely átjárja lelkemet, ő legkegyesebb Főlség, milyen közbenjárót hívhatnék segítségül több buzgalommal, mint azt, Aki méhében hordta a világgal való kibékülésnek az árát? Kinek közbenjárása szerzi meg a bűnös számára a kegyelmet, ha nem azé, aki tejével táplálta azt, Aki számonkér tőlünk minden bűnt és Aki a megbocsátás irgalmas szerzője?

Isten a Szűzanyát a bűnösökért teremtette. „Irgalmassága miatt lett Isten anyja”, — mondja Szent Viktorról nevezett Richard. Szívéből kimeríthetetlen bőség árad a bűnösökre. Minden keresztény mélyen érzi ezt. Közeliében még a legnyomorultabb is érzi lelkében előtörni a bizalmat és a reményt, feltéve, ha legalább némileg vágyódik felemelkedni a szennyből. Krisztus menedékül adta Őt nekünk. Tévelygésünk legszomorúbb napjaiban is folytathatjuk imánkat: „Imádkozzál érettünk bűnösökért.” Akármilyen mélyre süllyedt is a bűnös ember, a Szűzanya emléke mentőv lesz számára, amelybe a szerencsétlen belekapaszkodik.

Az Egyház az „Igazság Tükrének” nevezi Őt, de a „bűnösök menedékének is”. Anyai szeretetében feléjük fordul, s mert Szent Fia vérét látja rajtuk, Jézusba akarja őket beojtani. Irgalmának palástja befödi Krisztus minden tagját:

az igazakat, mert vele egyesültek; a bűnösöket, hogy vele egyesüljenek.

Elegendő csak a Kálváriára gondolnunk, hogy fogalmunk legyen egyedülálló irgalmáról. Mily borzasztó gyötrellem! A szeretet Jézushoz köti, de ugyanakkor a hóhérokhoz is. Egyiknek is, a másiknak is anyja. Mindazok, akik Jézust üldözték, az a tömeg, amely halálát követelte, lármázott és keresztre feszítette, mindnyájan gyermekei voltak. A megtestesüléskor foganta és a kereszttől tövében szülte őket. Velük szemben is mindig anyai szeretetet tanusított. „Megfeszített lelkében nem találjuk a méltatlankodás legcsekélyebb nyomát és az izgatottság legkisebb árnyát sem. Nem föllebbezik Isten igazságosságához, nem kívánja a bosszút. Ha az igazságosságot kérné, úgy saját magára kérné. Mindent lát, de csak egyet néz: hogy Jézusa, szerelmes Fia most átadja magát a szent igazságosságnak és ezt úgy teszi, mint a bárány, szelíden, szótlánul. Jézussal együtt Mária is egészen felajánlja magát. Hogy e gonoszított szerzőire, — bárkik legyenek is azok, — büntetést kérjen, arra nincs szüksége, sem gondolata, de még kísértése sem... Ez nem egyeztethető össze sem hivatásával, sem jellemével. Mindent és mindig, de különösen a Kálvárián, a megjövendölt „asszony” ő, az anya, a kegyes szűz, a bűnösök menedéke, az irgalmasság anyja.” (Gay.)

Ezt a nagy irgalmasságot a Szűzanya az égben végső tökéletességében bírja. Ez sugallja örök imáját. „Ki tudná mérlegelni, ó áldott Szűz, — mondja Szent Bernát, — a Te irgalmasságodnak hosszúságát és szélességét, magasságát és mélységét! Hosszúságánál fogva az utolsó napig támogatja mindazokat, akik segítségül hívják. Szélességével ez az irgalom befödi a földet. Magasságával felemelkedik egész Isten városáig hogy annak a veszteségét pótolja. Mélysége leszáll a legmélyebb örvényekig, hogy visszaadja a szabadságot azoknak, akik a sötétben és halál árnyékában ültek, mert általad az ég megtelt, a pokol tornáca kiürült, a mennyei Jeruzsálem felépült, visszaadatott a keresztény élet azoknak a szerencsétleneknek a lelkébe, akikben a bűn kioltotta azt.

„Én az ég királynője és az irgalmasság anyja vagyok, — mondotta a Szűzanya Szent Brigittának. — Én vagyok az igazak öröme és az ajtó, amelyen keresztül a bűnösök Istenhez jutnak. Nincs senki, — bármilyen átkozott legyen

is, — aki iránt irgalmasságom megfogyatkoznék, amíg e földön él.

Szent Brigitta elbeszéli, hogy látta az Isten anyját, amint olyan gonosztevő részére kérte Fiától a kegyelmet, akinek a szívében még volt egy kis istenfélelem. „Áldott légy szeretett anyám, felelte az Úr... A te szavad olyan nekem, mint a legédesebb bor. Minden képzeletet felülmúl kellemsége... Áldott legyen a szád, áldott legyen ajkad, ahonét irgalmasság árad a szerencsétlen bűnösök felé. Jogosan hívnak téged az irgalmasság anyjának. Valóban az vagy: mert nem riaszt vissza semmiféle nyomorúság és szájalomra indítod szívemet. Kérj, amit akarsz: sem szereteted, sem kérésed nem vész kárba.”...

Ezért mondja Szent Viktorról nevezett Hugó: „Hiszem, hogy a Szűzanya állandóan gyakorolja az égben az Atya és Fiú színe előtt irgalmasságának ezt a cselekedetét az emberiség javára.”

VII.

A Szűzanya a tökéletességre vezet minket

1. Isten az életszentségre hív minket.
2. Folyamodás Mária anyaságához.
3. A Szűzanya Krisztus titkaival egyesít bennünket.
4. A Szűzanya Krisztus áldozatával egyesít bennünket. — a) A Szűzanya egyesülése Krisztus áldozatával. — b) Egyesülésünk Krisztus áldozatával a liturgiában. — c) Egyesülésünk Krisztus áldozatával a mindennapi életben.
5. A Szentháromság dicsőségére. — a) A Szűzanya egyesít bennünket az Atyával. b) A Szűzanya egyesít bennünket az Igével. — c) A Szűzanya egyesít bennünket a Szentlélekkel.

1. Isten az életszentségre hív bennünket

„Isten Krisztusban kiválasztott minket a világ teremtése előtt, hogy szentek és szeplőtelenek legyünk előtte a szeretetben. Eleve arra rendelt minket, hogy fiainak fogadtassunk Jézus Krisztus által... s így magasztaltassék kegyelmének dicsősége.” (Ef. I. 4—6.)

Ez a mi hivatásunk. Isten arra hív bennünket, hogy részesüljünk az Ő életszentségében, a gyermekkéfogadás révén Jézus Krisztusban. Ez az, amit Szent Pál „nagy titoknak”, „a titkok gazdagságának”, „Krisztus nagy titkának” nevez, „amely öröktől fogva el volt rejtve Istenben.”

A hitünk feltárja nekünk Isten benső életének a titkát: az Atyának van egy Fia, aki vele egyenlő; mindketten egy végtelen szeretetölelkezésben egyesülnek, amiből a Szentlélek származik... Az Atya az Ő egyszülött Fiában leli boldogságát, aki „az Ő dicsőségének a fénye”, — amint Szent Pál mondja.

De íme Isten kiterjeszti Atyaságát. Boldogságát megosztja teremtményeivel is, akiket a semmiből teremtett. Végtelen jóságából magához emeli s fogadott gyermekeivé teszi őket. „Részesévé tesz szent élete uralmának és isteni szeretetének.” (Kol. III. 2.) Ez a gyermekkéfogadásnak kimondhatatlan kegyelme. Isten szeretett gyermekeivé fogad minket. Az Atya öröktől fogva végtelen kedvteléssel látta azt az Emberséget, amely az isteni Igével egyesült. De az Atya nemcsak erre a Megváltó-Krisztusra árasztotta ki szeretetét és szentségét, hanem mindazokra is, akik a Megváltóval egyesülnek: A megtestesült Ige úgy önmagában, mint a fogadott gyermekben imádja és szereti az Atyát. Mily csodálatos szeretet! „Lássátok, minő szeretetet tanúsított irántunk az Atya, — mondja Szent János, — hogy Isten fiainak neveztetünk és azok is vagyunk.” (I. Ján. III. 1.)

Gyakorlatilag az életszentség abban áll, hogy Isten gyermekei leszünk Jézus Krisztusban: „Akiiket Isten eleve ismert, azokat eleve arra is rendelte, hogy hasonlók legyenek Fia formájához.” (Róm. VIII. 29.) Az Ige azért testesült

meg, „hogy a fogadott fiúságot visszanyerjük.” (Gal. IV. 5.) Közli velünk az Atya életét és bevezet az isteni családba. Ő az istengyermeki életet éli, hogy mi követhessük. Minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy Jézussal egyesüljünk, és így általa részesüljünk istengyermeki életében. Istenhez másképp nem juthatunk el: „Senkisémet jut az Atyához más- képen, mint én általam.” (Jn. XIV. 6.)

Legyünk Isten gyermekei Jézus Krisztusban!

2. Folyamodás Mária anyaságához

Mivel arról van szó, hogy Isten fiai legyünk, folyamod- junk Máriához, az Elsőszülött anyjához. Mária legfőbb te- endője az anyaság. Mivel Ő az Atya leánya, az Ige anyja, a Szentlélek mátkája, minden kelléssel rendelkezik, hogy Isten családjába bevezessen bennünket. Ő a kegyelem or- szágának a királynője.

Azt kérjük tőle, hogy folytassa bennünk is anyaságát: Ő szülte a misztikus test Fejét, szülje tehát a tagokat is. Folytassa a megtestesülés titkát. Örködjék Krisztus tagjai- nak növekedése felett, mintahogy a Fő növekedése felett örködött. Legyen bennünk is Krisztus anyja. Vezesse a tö- kéletességre azokat a gyermekeket is, akiket a megtestesüléskor fogant és a Kálvárián szült, és mintahogy Szent Pál mondja: „Mígnem mindnyájan eljutunk a hitnek és az Isten Fia meg- ismerésének egységére, — férfiúi tökéletességre, olyan élet- korra, melynek mértéke Krisztus teljessége.” (Ef. IV. 13.)

A Szűzanya meg tudja adni mindazt, amit Isten tőlünk vár. Amint Isten az Atyánk, úgy Mária az anyánk. Élet- szentségünk minden reménye a Szűzanya anyai segítségén nyugszik. Azért édesanyánk, hogy azt az „istenteljességet” adja nekünk, amiről Szent Pál beszél. (Ef. III. 15.) Töreked- jünk arra, hogy vele együtt az Atyához simuljunk és a Szentlélek hatására szentekké legyünk és Isten fogadott fiainak hívassunk.

3. A Szűzanya Krisztus titkaival egyesít bennünket

A titok történeti folyamata elmúlt: de erejük megma- rad. „Krisztus volt tegnap, — mondja Szent Pál, — megma- rad ma és örökké él.” (Zsid. XIII. 8.) Miért „szerette az Egy- házat és adta magát érte?” — Hogy megszentelje. Földi

élete alatt szent embersége titkai által tette ezt: még ma is ugyanazon titkok által teszi, amelyek mindig cselekvő és megszentelő valóságok. A titkok örök értékek. „Erejük sohasem múlik el, — mondja Bérulle, — amint a szeretet sem múlik el, amellyel azokat létrehozták... Ez arra kötelez bennünket, hogy Jézus dolgait és titkait nem mint elavult és kialudt dolgokat kezeljük, hanem mint élő és jelenvaló, sőt mint örök dolgokat, amelyekből nekünk értékes és örök gyümölcsöket kell gyűjtenünk.“

Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy mily hasznos a lélek számára, ha tudatosan egyesülve marad Jézus titkaival. Ezek a titkok mintegy csatorna számba mennek, melyeket a kegyelem arra használ fel, hogy a világot éltesse. Ilyenek pl. a Rózsafüzér titkai. A Rózsafüzér az az eszköz, amellyel a Szűzanya egyesít bennünket Szent Fiának mindig jelenvaló titkaival, emberségének életetadó működésével.

Ő könnyen bevezet bennünket Krisztus titkainak áldott világába. E titkok mind az Ő szemei előtt történtek. Sőt, mi több, az Ő közreműködésével. Tevékeny részt vett bennük. E titkok az Ő személyes történetének, s ugyanakkor anyai küldetésének is eseményei. Érezte azoknak csodálatos gazdagságát, de azt is, hogy milyen viszonyban állanak gyermekei megszentelésével. Ismeri termékenységüket, telve volt velük. Hogyan alkossunk magunknak fogalmat Máriának Jézussal való egyesüléséről ezekben a titkokban? — Isten kimondhatatlan művet hajtott végre benne, amely a Szentháromság belső életének a titkára emlékeztet...

Mária a hit segítségével vezet be bennünket az isteni titkok világába. Jézussal először a hitben találkozunk. A hit megnyitja értelmünket, a Krisztusban rejlő gazdagságok számára és a szeretetben nyeri betetőzését. Mivel az apostolok hittek Jézusnak, az Atya szerette őket. „Atyám szeret titeket, mert szerettek engem és hittetek énbennem.“ (Ján. XVI. 27.) És ez a hit magához vonzza a kegyelmet és az „élővíz forrását fakasztja“ szívünkben. A hit által Isten fogadott gyermekei leszünk.

Már pedig az Egyház a Szűzanyát „Virgo fidelis“-nek, „hűséges Szűznek“ nevezi. Az angyal szavába vetett hite bevezeti Krisztus titkába, abba a titokba, amelyet Isten, — mintahogy Szent Pál mondja, — „a századok óta rejtve tartott.“ Az angyal hallatlan titkot tárt fel Szűz Mária előtt. Honnét tudná a Szentháromságnak, a megtestesülésnek, a

miszikus testnek olyan új titkát, hogyha nem az Isten kövé-
tének szavaiból? „Boldog vagy, mert hittél.” Mondja neki
rokona. Hittel meghajolva Isten akarata előtt, Mária belép
Isten legnagyobb tervének megvalósításába. Az isteni Ige a
mély hit miatt vesz lakást Mária méhében. Máriának szent
Fia iránti mérhetetlen szeretete is ezen a kimondhatatlan
hiten nyugszik, amelyet pedig Isten igen nagy próbának ve-
tett alá. Tiszta, alázatos hite az Úr szolgálóleányává tette.

„Krisztus a hit által lakják szívetekben s a szeretetben
meggyökerezve és megalapozva legyetek.” (JXáV.n. 3X 1.)
Ez a hit és ez a szeretet egybefűz bennünket Krisztussal és
azt eszközli, hogy az Ő titkai a mieink lesznek. Mintahogy
Szent Pál mondja: „Isten, — aki gazdag az irgalmasságban,
igen nagy szeretetéből, mellyel szeretett minket, noha bü-
neink miatt holtak voltunk is, — Krisztussal együtt életre
keltett... és Krisztus Jézussal együtt az égiek fölé helye-
zett el, hogy megmutassa a jövő időkből Krisztus Jé-
zusban.” (Ef. II. 4—7.) Így újraéljük Jézus minden titkát:
„Keresztre szegezettünk Vele, eltemettünk és feltámadunk
Vele.” És Jézus titkait újraélve „hasonlók leszünk Isten Fia
formájához.”

„Ó Jézus, ki élsz a Szent Szűzben,
Jöjj és élj a Te híveidben,
A Te szentséged bőségében,
A Te erődnek teljességében,
A Te utaid tisztaságában,
Erényeidnek igazságában,
Titkaidnak osztogatásával,
Jöjj és fékezd meg minden ellenségedet,
Jöjj s bennünk Atyádnak adjál dicsőséget.”

(Olier.)

4. A Szűzanya Krisztus áldozatával egyesít bennünket

A) A Szűzanya egyesülése Krisztus áldozatával

Az Úr Jézusnak földi életében mindig szeme előtt volt a kereszt. Egész életét a Kálváriára irányozta. Ő a világ Meg-
váltója, ezért áldozatának a gondolata egyetlen percre sem
hagyta el. Ha életét meg akarjuk érteni, halálának fényé-

ben kell néznünk. Már világbalépésétől kezdve azt mondja Istennek: „áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkotnál nekem... Ime, eljövök.” (Zsid. X. 5.) Ez az áldozat, amelyet először Mária méhében ajánlott fel, harminchárom évig folytatódik, mindaddig, amíg Jézus azt nem mondja: „Beteljesedett.”

És a Szűzanya? — Miként Jézus, úgy Ő is a kereszt útját járta. Az istenanyaság kegyelme és szeretete is megkövetelte ezt. Mivel Isten anyja, ezért különleges kegyelmet kap, amely kegyelem sokban felülmúlja azokat az ajándékokat, amelyeket a többi fogadott gyermekek kapnak. A rokonság kegyelme ez, amely — mint ahogy Cajetán mondja,¹ — az istenség közvetlen közelébe emeli fel Máriát. A Szűzanya itt találja meg keresztjét. A lehető legjobban hasonlít a Megváltóhoz. Első gyermekké fogadtatásának kegyelme Jézushoz teszi hasonlóvá, különösen a kereszt hordozásában. Szűz Mária első a kereszthordozásban, mert első a kegyelemben.

És azért is, mert első a szeretetben. „Amikor a szeretet határtalan, — mondja Nagy Szent Albert, — a fájdalomnak sincs határa.” — „Mária szeretetéhez nincs hasonló, — mondja Szent Lőrincről nevezett Richárd, — azért oly fájdalom sincs, mint az övé.” Vértanusága túlradó szeretetéből fakadt.

Jézus szenvedésében társul fogadta Őt. Lehetetlen volt, hogy Mária nyugodt életet éljen, amikor Jézus előtt a Kálvária keresztje lebegett. A szeretet, amely őket egyesítette, ezt az egységet is megkövetelte. Jézus szeretetből fogadta társul Máriát a saját fájdalmas jövőjéhez. Jézus életének a szenvedés és az áldozat volt a legkiemelkedőbb pontja. Szeretete magával ragadta a Szűzanyát is. Mária anyja volt az Úr Jézusnak. Ha Jézus fájdalmától elválasztották volna, mi más lett volna, mint puszta eszköz?

Máskülönben, ha Jézus nem kezdeményezte volna és nem ajánlotta volna fel Máriának az áldozatában való részvételt, Mária oly alázatos és oly égő óhajjal kérte volna, hogy szeretete elérte volna célját. Ha Mária mindenben

¹ Cajetán, teljes nevén: de Vio Jakab, Domonkos-rendi generális és kardinális. Kítűnt Szent Tamás Summa Theol. magyarázatával. VI. Adorján pápa megbízásából Magyarországon is járt, és pénzbeli támogatást hozott a török elleni harcra. † 1534.

akarta Jézust követni, elsősorban a szenvedésben kellett Őt követnie. Ugyanazt a kelyhet akarta inni, amelyet Jézus. Jézus legnagyobb ajándéka Máriának a szenvedés volt. Ez a szenvedés tette lehetővé, hogy Mária Jézussal együtt szenvedjen, hogy vele együtt feláldozza magát, vele dicsőítse Istent és hogy vele együtt gyakorolja az emberek iránt anyai szeretetét. Egyébként is Jézus szenvedésének Mária volt a kiindulópontja, — amint azt Szent Ágoston írja, — amikor szenvedésre képes testet adott neki.

Ha a Szűzanya életét meg akarjuk érteni, az övét is, miként Jézusét, a kereszt világosságánál kell néznünk. Az angyal már a megtestesüléskor felhívta Mária figyelmét a jövőndölések mély értelmére. Simeon későbbi figyelmeztetésére pedig mindig szeme előtt volt a jövőndő nagy áldozat. A szent aggastyán jövőndölése után megértette, hogy együtt kell élnie az áldozati Báránnyal, hogy Az előkészítse Őt a saját maga áldozatára.

Ettől fogva mindig a szenvedésre gondolt. Minden a jövőndölésre emlékeztette. Maga is megmondotta ezt Szent Brigittának: „Minden egyes alkalommal, ahányszor Szent Fiamat láttam, amikor pólyába takartam, amikor kezét, lábát láttam, a szívemet mindannyiszor valami új tör járta át; mintegy máris keresztrefeszítve láttam Őt.” Az Úr Jézus is nyilvánlatkoztatta ezt Szent Teréziának: „Amikor látod, hogy anyád engem karján hordoz, ne gondold, hogy öröme ment volt a kegyetlen szenvedéstől. Amióta Simeon szavait hallotta, Atyám világosan tudtára adta, hogy mit kell nekem szenvednem.” — „Mily hosszú vértanúságot állottál ki, — mondja Rupertus, — amikor mindig láttad, hogy miként fog meghalni Szent Fiad.” És ezt adja Mária ajkára: „Ne tartsd vissza résztvevő fájdalomdat irántam abban az órában, amikor gyermekemet meghalni láttam. Simeon tőre megsebezte egész életemet. Amikor gyermekem karjaim között nyugodott, amikor tápláltam, máris láttam halálát. Mily hosszú gyötrelmeket állottam ki!” — „Nem, ó édes Úrnóm, — mondja Szent Anzelm, — nem hiszem, hogy csak egy pillanatra is életben maradtál volna ily szorongó fájdalomban, ha az élet Lelke fel nem tartott volna.”

Amikor a legfőbb áldozat napja elközelgett, a Szűzanya megérkezett a szent városba. Ő is mondhatta volna: „Keresztséggel kell megkeresztelkednem és mély gyötrelmet tölt el, amíg be nem teljesedik.” Tudja, hogy Szent Fia ál-

dozata helyreállítja Isten országát és hogy szent vére Istennek fiaikat fog szülni. Tudja, hogy Fia „a földbe hullott mag és ha meg nem hal, egyedül marad, de ha meghal, sok gyümölcsöt terem.” (Ján. XII. 25.) Látja az összes kiválasztottakat, akik a Kálvária áldozatából születnek, a gyermekek sokaságát, akiket Fia fájdalommal szül Istennek. Szeretete sürgeti. Amikor az áldozat napja elérkezik, Mária már a Kálvárián van.

Végtelen szeretete magával ragadta. Ott áll a kereszt tövében. Fájdalmi között is áll, mert úrrá lett a fájdalomon is. Szívvel-lélekkel résztvesz Szent Fia minden gyötrelmében. Oly bensőségesen egyesült Vele, hogy szinte eggyé lettek. Jézussal együtt ő is teljesen aláveti magát Isten akaratának. Értünk áldozza fel Fiát. Ebben az áldozatban adja legfőképpen nekünk Jézust. Miként az Atyaisten, úgy Mária is annyira szeretett bennünket, hogy egyszülött Fiát adja érettünk.

B) Egyesülésünk Krisztus áldozatával a liturgiában

Egyesülnünk kell Krisztus áldozatával. Ez az áldozat, amely „örök üdvösségünk oka”, csak akkor lesz üdvös számunkra, ha gondolatunkkal, szívünkkel és cselekedeteinkkel mi is bekapcsolódunk. Így megvalósíthatjuk keresztény hivatásunkat, mert minden kegyelem a keresztből fakad. Jézus azért halt meg, hogy szentekké tegyen bennünket. „Krisztus szerette az egyházat és önmagát adta érte avégett, ... hogy dicsővé tegye magának, hogy sem folt, sem ránc, sem más eféle ne legyen rajta, hanem szent és szeplőtelen legyen.” (Ef. V. 25.)

Igy, most már megértjük, hogy a Szűzanya miért vezet bennünket a kereszt tövébe. Ott fakad az életszentség forrása. Akik Krisztus áldozatával egyesülnek, megszentelődnek, mert Jézus Krisztus „egy áldozattal mindörökre tökéletessé tette azokat, akik megszentelődtek.” (Zsid. X. 14.)

Hogy Krisztus szenvedésével egyesüljünk, két főszközünk van: a liturgia és a szenvedések elviselése mindennapi életünkben.

Az oltár megörökíti a Kálváriát. Jézus itt szüntelenül megújítja áldozatát, hogy halálának kegyelmében minden ember részesüljön. Továbbra is pap és áldozat.

A szentáldozásban mint pap jön hozzánk. A pap főkötelessége az imádás és az engesztelés. Jézus a mi imádásunkat is tökéletessé, hálaadásunkat pedig teljessé teszi. Lehozza nekünk Isten bocsánatát és kegyelmét. Bennünk dicsőít, hálát ad, jóvá tesz, imád. Az örök Főpap minden cselekedete, amely bennünk megy végbe, a mienk lesz, feltéve, ha mi is akarjuk. Teljesen bekebeleztetünk Krisztus imádásába, jóvátételébe és könyörgésébe. Az a belső lelkület, amely Jézust Atyjához ragadta, a mi életünknek is belső lelkületévé lehet. Isten előtt a legtökéletesebben hódolhatunk, mintahogy azt a liturgia mondja: „Általa, Vele és Benne legyen neked, mindenható Atyaisten, a Szentléleknek egységében minden tisztelet és dicsőség.”¹

Jézus mint áldozat is eljön hozzánk az Áldozat-Krisztus szentségének teljességével. Ez az áldozat távol van minden közönséges dologtól, egészen Istennek fenntartva és neki szentelve. Az igazi életszentség jegyei ezek: — mondja Szent Tamás, — a szívtisztaság által vágyaink elszakadása a földi dolgoktól, és az Istenhez való erős ragaszkodás. A liturgia részesít bennünket a kereszten függő Krisztus szentségében, Aki maga volt az Atya iránti szeretet, és Aki „jóillatú áldozatul adta magát Istennek.” (Ef. V. 2.) A kegyelemnek mily bőséges forrását kapja az a hívő, aki méltó módon részt tud venni a szentmisében. Az ilyen hívő a gyermeki imádás legtökéletesebb hódolatát nyújtja Istennek, közvetlenül merít a kegyelmek forrásából és amikor Krisztus halálába kapcsolódik, bensőbbé teszi lelkiéletét. Így lépésről-lépésre maga is élő áldozattá lesz, s a keresztény élet megvalósul.

De hogyan vehetnénk részt az áldozatban, anélkül, hogy ne gondolnánk, vagy ne hivatkoznánk a legfőbb Pap és Áldozat anyjára? — A Szűzanya örökre elválaszthatatlanul kapcsolódott Szent Fia papságának gyakorlásába, mert földi életükben egészen különleges módon és a lehető legbensőbbben vett részt papi áldozatának bemutatásában. Amint jelen volt a Kálvárián, úgy jelen van a szentmisén, a Kálvária folytatásán is. A kereszttövében Fia mellett állott és saját magát is felajánlotta az Atyának: az oltárnál az Egyház mellett áll, amely isteni fejével együtt felajánlja magát Istennek, akinek az áldozatát megújítja. Mi is a Szűzanya által ajánljuk fel Jézust.

¹ A szentmise liturgiájából.

De Jézus nem akarja, hogy egyedül legyen áldozat. Krisztus áldozata, a szentmise, Krisztus tagjainak áldozata. az Egyház áldozata. Ez az áldozat lényegileg magában foglalja Krisztus tagjainak áldozatát is. Ők is feláldozzák magukat Krisztussal együtt. Ugyanabban az áldozatban, ugyanazzal a lelkülettel és teljes odaadással. Amikor a pap felajánlja a szentostyát Istennek, felajánlja lelkünket, testünket, egész életünket is, amint azt Szent Pál kívánja. „Áldozzuk fel testünket élő, szent és Istennek tetsző áldozatul.” (Róm. XII. 1.)

Bárcsak a Szűzanya közbenjárásával történék ez a felajánlás!

Kérjük Máriát, hogy támasszon ily liturgikus szellemen nevelt szolgálókat, akik Isten dicsőségére kiaknázzák a liturgia, de főképpen a szentmise végtelen segélyforrását. A szentmise magában véve végtelen értékű, de csak akkor, ha Isten szolgálói magából, Istenből merítik. Az Egyház első éveiben, amikor a Szűzanya még élt, az apostolok az ő jelenlétében mutatták be a szentmisét. Ez a jelenlét nagyon növelte a szentmise hatását a lelkekben, amire az Egyház első fellendüléséből következtethetünk. Krisztus áldozati vérenek hatását a szentek méltányolják a legjobban.

C) Egyesülésünk Krisztus áldozatával a mindennapi életben

A liturgia egyesíti gondolatainkat, szívünket és imánkat Krisztus áldozatával. Kötelességünk most már, hogy ezt az egyesülést a mindennapi életben tettre is váltsuk. Szent Pál írta a rómaiakhoz: „Nem tudjátok, hogy mind, akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusban, az Ő halálában keresztelkedtünk meg? A keresztség által eltemettünk Vele együtt a halálban...” (Róm. VI. 3.) — „A régi ember keresztre szegeztetett Vele.” És a Galátáknak azt mondta: „Krisztussal együtt keresztre szegeztettem.” (Gal. II. 19.)

E szavak rendkívül súlyosak. Ezek irányítsák életünket. A keresztség kegyelme hasonlóná tett bennünket a Megváltóhoz és részesévé tett halálának. Olyan kegyelem ez, amely nem marad egymagában, hanem mint a vetőmag, kihajt és gyümölcsöt terem. Minden kereszténynek újra át kell élnie az Úr Jézus szenvedését és mint Szent Pál mondja, keresztre kell szegeztetnie. „Mind, akik megkeresztelkedtünk Jézus

Krisztusban, az Ő halálában keresztelkedtünk meg...“ (Róm. VI. 3.)

Krisztus is figyelmeztetett bennünket erre: „Ha valaki követni akar engem, tagadja meg magát és vegye fel keresztjét mindennap és kövessen engem.“

Szeressük tehát a keresztet, minden formájában: megpróbáltatásokban, munkában, betegségben, megaláztatásokban, egyszóval mindabban, amit az isteni Gondviselés ránk mért, hogy siettesse Krisztushoz való hasonlatosságunkat. Idetartozik minden szándékos önmegtagadás és vezeklés is, mint a keresztiség záloga, amely alól nincs kivétel.

Amikor eljön számunkra az egyesülés órája Krisztus áldozatával, semmisen lesz hasznosabb, mint arra gondolni, aki annyit szenvedett érettünk. A Szűzanya egész életében szenvedett. Az áldozat törvénye körülvette Őt. Ezt a szenvedést fájdalma is növelte, mert a fájdalom és a szeretet a választottaknál együtt jár. Szüzenedett testében, de főképpen szívében és lelkében. Vértanúsága főképpen belső volt.

Jönnek napok, amikor a testi fájdalmak erősen gyötörnek. Ilyenkor emlékeznünk kell arra, hogy mi Krisztus tagjai vagyunk és hivatásunkhoz hozzátartozik, hogy folytassuk az Ő szenvedését.

A Szűzanya már megfutotta mielőttünk a keresztnek ezt a királyi útját. Emlékezzünk csak száműzetésére, szegénységére, elhagyatottságára. Bármilyen helyzetben legyünk is, legyen bár fájdalmunk végtelen és orvosolhatatlan, csak előre nézzünk: mindig az Úr Jézust és a Szűzanyát látjuk, akik ugyanazt a keresztet hordják, sőt még nehezebbet.

A szív fájdalma a legnehezebb, de a leghasznosabb is. Milyen mélyre hatolnak lelkünkben az elválások, szívszagató fájdalmak és a halálgyötrelemig menő szomorúságok. Különösen ilyenkor tekintsünk Máriára. Ő szívében sokkal többet szenvedett, mint testében. Szent Fiával való szoros kapcsolata kimondhatatlanul növelte fájdalmát. Ha szeretete kisebb lett volna, szenvedése is kisebb lett volna. És egész egyedül szenvedett. Egyedül az Úr Jézus vigasztalhatta volna; egyedül csak Ő értette meg fájdalmát. De éppen Jézus volt fájdalmának főoka. Így vigasztalás nélkül kellett szenvednie és ez szörnyű.

Mária megtanít bennünket Krisztusért szenvedni. „Krisztussal a keresztre szegeztettem“, — mondja Szent Pál. Menynyivel inkább áll ez Máriára! Amikor a megváltás művé-

hez társult, anyai méltóságánál fogva elérte, hogy mindenkinél előbb magáévá tegye a keresztet. S ez azt jelenti, hogy részvéteből magáévá tette Szent Fia fájdalmait s egészen elmerült ebben a fájdalomban. Jézus és Mária szenvedése egy szenvedés volt. A Szűzanya megmondotta ezt Szent Briggittának: „Fiam szenvedésének fájdalma az én fájdalom volt, mert szíve az én szívem volt.” Mária a megtestesülésnél saját testéből adott Istennek, hogy az Ige felvegye méhében emberi természetünket. A Kálvárián is fenntartás nélkül odaadja testét, szívét, lelkét, hogy Fiával együtt szenvedhesse azt a vértanúságot, amely minket megvált. Azért szenvedett, hogy Isten földi országa visszaállítsa a földön. Reánk gondolt. Az Anya szenvedett: Jézus anyja, de Jézus testvéreinek is anyja: az irgalmasság anyja és a bűnösök szószólója. Ezért a legcsekélyebb méltatlankodást sem találjuk benne. Fia átadja magát az isteni igazságszolgáltatásnak, de bocsánatért esdekel azok számára, akik keresztre feszítik. Ezt teszi anyja is: Fiának hóhérai egyben az Ő gyermekei is. Megértjük-e már a kegyetlen fájdalmat? Szűzi testének gyümölcsét, Jézust, azok viszik halálra, akiket kimondhatatlan szeretetében szívébe fogadott.

„Meg ne feledkezzél Anyád fájdalmairól” — mondja a Szentírás.¹ A Szűzanya egyesíteni akar minket Fia szenvedésével. Ennek a szenvedésnek részben mi voltunk az oka. Krisztus feláldozásában nemcsak szemlélők voltunk, hanem cselekvők is és igazi hóhérok. Krisztus a mi bűneinkért halt meg és Mária is értünk szenvedte ezt a gyötrelmes vértanúságot.

A Szűzanya azt akarja, hogy mi is részt vegyünk a szenvedésben; de most már szeretetből, ahogy Szent Pál mondja: „hogy kiegészítsük testünkben, ami hiányzik Krisztus szenvedéséből.” (Kol. I. 24.) Nekünk is együtt kell szenvednünk a Megváltóval. Történjék ez a hit és a szeretet egyesülésében, a bűnbánat és a fájdalom cselekedeteivel. Udvünknek ez a feltétele. „Örökösök vagyunk, Isten örökösei és Krisztus örökösársai, feltéve, ha együtt szenvedünk Vele.” (Róm. VIII. 17.)

Folytassuk Krisztus megváltó-művét. Az Egyház az Ő áldozatából él. Ez az áldozat minden nap megismétlődik az oltáron, de folytatódik Krisztus ama tagjaiban is, akik szen-

¹ Jézus Sirák fia k. VII. 29.

vednek. A keresztények szenvedésére szüksége van a világ üdvének. A szenvedés életforrás, amely jóvátesz, megvált, megszentel.

Orüljünk, ha Isten azzal tüntet ki bennünket, hogy szenvedést küld. Jézus minden titkában nekünk adja magát, de sehohsem annyira, mint a szent Kereszt titkában. Van szeretet-csere, amely csak a fájdalomban lehetséges. Jézus például a kereszten adta anyját Szent Jánosnak. „Nektek megadatott Krisztusért nemcsak, hogy higgyetek benne, hanem, hogy szenvedjete is érte.” (Fil. I. 29.)

A Szűzanya megtanít csendben és titokban szenvedni. A csend a fájdalom légköre. A Kálvárián hallgattak. Ha panaszkodunk és elbeszéljük bánatunkat, vagy vigaszt keresünk, elveszítjük, ami a fájdalomban a legmegszentelőbb. Ne tékozzoljunk el ezt a drága kincset.

Vajjon megértjük-e az ilyen lélek egyesülését Istennel? — Aki az áldozat szellemében él, többet tesz, mint amit Jézus tőlünk egyszerűen elvár. Krisztus titkának a mélyére hatol. Az ilyen lélek Szent Pállal mondhatja: „Élek, de már nem én, hanem Krisztus él bennem.” (Gal. II. 20.) Jézus mondotta Folignói Szent Angelának: „Akik szeretik és követik azt az utat, amelyen én jártam, a szenvedések útját, azok az én igazi gyermekeim. Azok a keresztények, akik lelki szemükkel szemlélik a világnak életet és üdvöt adó szenvedésemet és haláloamat, — haláloamat és semmi mást, ezek az én igazi gyermekeim. A többiek nem azok.”¹

A liturgia szavaival kérjük a Szűzanyától, hogy adja meg az áldozatnak ezt a lelkületét, hogy Szent Fiával feláldoztassunk.

Szűzanyám! Kérlek esengve,
Hathatósan véd szívembe,
Szent Fiadnak sebeit.

(Stabat.)

5. *A Szentháromság dicsőségére*

A lelkiélet lényege a Szentháromság tisztelete. Az áhitathoz feltétlenül szükséges, hogy lelkünkben különleges tiszteletet tápláljunk mind a három isteni Személy iránt: gyermeki szeretetet az Atya iránt, aki egyetlen Fiát adta érettünk; teljes bizalmát az Ige iránt, aki a mi Megváltónk

¹ Fol. Szent Angela: Élete és kinyilatkoztatásai.

es egyetemes közbenjárónk; önátadást a Szentlélek iránt, aki lelkünk vendége, vezérünk és a kegyelem osztója a lelkiéletben.

Isten lényének szentsége kimondhatatlan egyesülése önmagával a Személyek háromságában. Az Atya és a Fiú végtelen összekapcsolódása a Szentlélek egységében. Ez a szeretet-áramlat, betetőzi egységüket, teljessé teszi boldogságukat, és azt eredményezi, hogy Isten önmagában találja minden boldogságát, egy természetében és a három Személy egyesülésében: ez az isteni szentség. Isten szent, mert természetének tökéletessége végtelenül elválasztja mindentől, ami nem Ő, és végtelenül boldog abban az élő ölekezésben, amellyel a három Személy egymásnak átadja magát.

A Szűzanya is szent. Neve „Szent Szűz”. Azért szent, mert szűz. A szűzesség nem más, mint sértetlenség, minden elválasztó körülmény hiánya. Szűz Mária szent, mert lelke megteremtésétől fogva Istenben megerősítve, Istenen kívül semmihez sem ragaszkodott, Istenben, egész Isten felé fordulva élt.

A szentség számunkra sem lehet más, mint Isten szentségének utánzása. Hogy ez megvalósuljon, értelmünkkel, akaratunkkal és külső cselekedetünkkel úgy tapadjunk Istenhez, hogy — mint Szent Pál mondja, „csak egy lélek” legyünk Vele. Ezért mindent az egységre vezessünk vissza; csak Isten után vágyódjunk.

Vajjon ki vezet bennünket a szentség magaslatára? — újra a Szűzanya.

Szűzességénél fogva Ő az Atya forrón szeretett leánya. Ő bevezet bennünket az istengyermekségbe. Általa Istennek fogadott fiai leszünk.

Istenanyaságánál fogva Isten egyszülött Fiának az anyja: s Ő ennek az Elsőszülöttnak testvéreivé tesz bennünket.

Emberi anyaságánál fogva a Szentlélek mátkája: általa részeseivé leszünk Krisztus titokzatos testének, és a megváltás kegyelmei Őáltala áradnak belénk.

A) A Szűzanya egyesít bennünket az Atyával

Szűz Mária az Atyának rendkívül kiváltságos leánya. Isten elhalmozta Őt mindazzal a szépséggel, amelyet egy teremtményben egyesíthet. Azt akarta, hogy a természet és a kegyelem teljessége összpontosuljon egy teremtményben,

aki élénk tárja Isten elgondolását a teremtéssel kapcsolatban. Ez Szent Fiának anyja. Mária több ajándékot kapott, mint az összes angyalok és emberek együttvéve. Mindazt a fényt, amelyet az Atya az angyalok teremtésében felhalmozott, mindazt az életet és erényt, amellyel az embereket teremtésükkor elhalmozta, egybegyűjti és felülmúlja Szent Fia anyjának teremtésekor. Egyedül Ő „malasztal teljes“. Ez mindent megmond. Benne jobban tapasztaljuk Isten hatalmát és szeretetét, mint minden más teremtményben. Ő a Láthatatlan tükre, amennyire csak teremtmény lehet.

A liturgia szerint a megtestesülés célja az volt, hogy a testben láthatóvá vált Fiú ismerete által eljuthassunk a láthatatlan Atya szeretetére. Isten nem lehet megközelíthetetlen. Aki a mi életünk és világosságunk, annak közelünkben kell lennie. Ezért először a megtestesült Igében, majd pedig Máriában nyilatkoztatta ki magát. Jézusban Isten van közöttünk. Máriában az Istennel egyesült teremtmény tökéletes mintaképét bírjuk. Így Jézusban megtudjuk, hogy mi az Isten a mi számunkra. Máriában pedig, hogy nekünk milyeneknek kell lennünk Isten előtt.

Szűz Máriát a szűzességben és a kegyelem dicsőségében való teremtése az Atya szeretett leányává tette. Azonban belső kapcsolatunk még jobban elmélyült, amikor a Szűzanya az Igét szülte. Ennek kifejezésére nincs szó az emberi nyelvben. „Hogy örök szövetségre lépjen Veled, — mondja Bossuet, — azt akarta, hogy egyetlen Fiának légy az anyja, Ő pedig a tiednek az Atyja. Ő mekkora csoda! Ő szeretet mélységel Kinek az esze nem állna meg akkora szeretet láttára, amelyet irántad azóta tanúsított, amióta közös Fiatokban oly szoros lett közöttetek a kötelék. Ő a ti szent szövetségtek köteléke és kölcsönös szeretetetek záloga, akiben szeretettel adtátok magatokat egymásnak.“ — „Közös gyermekünk!“ Az Atyaisten és Szűz Mária egy közös szeretetközpontban találkoznak: Jézusban, egyetlen gyermekükben. Kimondhatatlan egyesülésben mondják egymásnak: „Ami az enyém, az a tied is!“

Az Atya és a szent Szűz egyesülését csak a három isteni Személy egyesülése múlja felül. „E két szent Személy az Atya, aki az égben van, és az Anya, aki a földön van, most már össze vannak kötve, és szent egyesülésük köteléke egy isteni személy... Közös gyermekük örökre összeköti őket.“ (Bérulle.)

Ez az egyesülés még tovább megy. A Szűzanya anyasága oly messze megy, mint Isten Atyasága. A Fiúnak anyja természeténél fogva, nekünk pedig anyánk lett az örökbefogadás révén. Istennek Mária által vannak gyermekei. Ha a kegyelem gyermekeket ad az Atyának, ez a Szűzanya révén történik. Krisztus titokzatos testének kialakításához elsősorban a megtestesülés kellett és Mária eme szavai: „Legyen nekem a Te igéd szerint.”

Ebből az következik, hogy a Szűzanya megtanít bennünket arra, hogy mint Isten gyermekeinek mit kell cselekednünk.

Természetfeletti életünk alapja az Ige örök származása. Istengyermekségünk, — mondja Szent Tamás, — nem más, mint az örök Ige istengyermekségéhez való hasonlóság. Ez kapcsol be bennünket az Atya és a Fiú egységébe. Ez természetfölötti elhivatottságunk alapja. Cselekedeteinknek ebből az alaptól kell fakadniuk. Úgy élünk és imádkozunk, úgy dolgozunk és szenvedünk, mint Isten gyermekei. „Kövessétek, mint kedves gyermekek Isten példáját.” (Ef. V. 1.) — „Úgy járjatok, mint a világosság fiai.” — „Amikor imádkoztok, mondjátok... miatyánk...”

Az Atya egy és ugyanazon szeretettel öleli magához egyetlen Fiát és örökbefogadott gyermekeit: „Aki engem szeret, Atyám is szeretni fogja Őt... Az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettedek engem és hittétek, hogy én az Istentől jöttem.” (Ján. XVI. 27.) Az Atyának Fia iránti örök szeretete átszáll fogadott gyermekeire is. Jézus biztosít bennünket erről. „Atyám, — mondja, — a dicsőséget, amelyet nekem adtál, közöltem velük, hogy egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk, én öbennük, te meg énbennem, hogy tökéletesen egyek legyenek, és megismerje a világ, hogy Te küldöttél engem és szeretted őket, miként engem is szeretted.” (Ján. XVII. 22.)

Fő kötelességünk tehát, hogy mindenben Isten fogadott gyermekei legyünk. Folyamodjunk Mária anyaságához. Az Ő legfőbb küldetése az, hogy Istennek gyermekeket adjon. A legnagyobb örömet akkor szerezzük neki, ha mi magunk is hozzájárulunk, hogy a kegyelemre szüljön bennünket. Bárcsak gyermeki érzelmet adna nekünk, hogy szeressük az Atyát és mint gyermekei szóljunk Hozzá!

B) A Szűzanya egyesít bennünket az Igével

Ki tudná valaha elmondani Mária egyesülését Jézussal?¹ Egyedül Isten. A megtestesülés pillanatában Mária a legtisztább vérét adja, hogy az Ige megtestesülhessen. S mily szeretettel teszi ezt! Az Isten Fia még nagyobb szeretettel válaszol: mérhetetlen kegyelmet ad édesanyjának. Isteni életében részesíti. Jézus egészen Máriáé. A Szentháromság a Szent Szűz szívét egyedülálló szeretettel ékesítette föl, hogy a megtestesült Igének anyja lehessen, és hogy méltóképpen szerezze az Istenembert. Ez az egyesülés Jézus földi élete alatt még szorosabbá lett. Gondoljunk csak arra az egyesülésre, amelyet a názáreti élet, a közös munka, az együtt viselt szegénység, s az emberek üdve utáni végtelen vágyódás hozott létre.

Kimondhatatlan szeretetsere volt közöttük. Jézus megadta Máriának a megvilágosító kegyelmeket, az isteni titkoknak mintegy szüntelen kinyilatkoztatását. Mária egészen magáévá teszi Jézus kegyelmeit. Csodálatosan tanulékony minden isteni sugallat iránt, és égő szeretettel viszonozza Jézus szeretetét. Gondoljunk különösen a Kálvárián való egyesülésükre, amikor egy szívvel-lélekkel fogadják a csodálatos áldozatot.

Ez a kimondhatatlan egyesülés megengedi a Szűzanyának, hogy minket Jézussal egyesítsen. Ez a Jézussal való egyesülés az a cél, amelyet Szent Pál nem szűnik meg lelkünkbe vésni: „Számomra az élet Krisztus.”

Ki adja nekünk Krisztust? — Az Atya. Azonban Mária révén adja Őt!

A Szűzanya megmutatja nekünk Jézust. Megtanít Őt szemlélni. Nem ezen szemlélésnek szentelte-e Ő egész életét? Nem gondolhatunk a Szűzanya lelkiéletére valami mélységes megatottság nélkül, amint Jézust szemléli anyai szeretetével és végtelen hitével. Az Úr Jézusnak minden tette, szava, mintegy új kinyilatkoztatást jelentett Máriának. Minden mozdulata benső, mély benyomást keltett Benne és tökéletes szeretetre ragadta.

A liturgia gyakran int bennünket, hogy kérjük a Szűzanyát, mutassa meg nekünk Szent Fiát: Jézust, méhednek

¹ Isten és Mária egyesülése azt a szeretetet jelenti, amelyet Isten a maga szeretetéből a Szűzanyának nagyobb mértékben adott, mint más teremtménynek.

áldott gyümölcsét mutasd meg nekünk." Az Úr Jézus megismerése valóban a szeretet kiinduló pontja. Látjuk Krisztus szeretetét, azt a szeretetet, amely Őt testvérünké teszi. És ez a „szeretet sürget bennünket” — mondja az Apostol. Sürget, hogy úgy éljünk, mint Jézus, úgy szenvedjünk, mint Jézus és folytassuk művét az Egyházban. Az egész keresztény élet nem más, mint Jézus életének a folytatása és erényeinek gyakorlása. Krisztus a kegyelem által árasztja ki számunkra életét. Így a mi életünk az Ő élete is. „Élek, de már nem én, hanem Krisztus él bennem”, — mondja Szent Pál. (Gal. II. 20.) Az ilyen élet Istent dicsőíti: „mert minden a tietek, ti pedig Krisztusé, Krisztus meg az Istené.” (I. Kor. III. 23.)

C) A Szűzanya egyesít bennünket a Szentlélekkel

„A Szentlélek száll Reád” — mondja az angyal Szűz Máriának. A Szentlélek már teremtésének első pillanatában a szeplőtelen fogantatáskor reá szállott Máriára, hogy Őt megszentelje. „Malaszttal vagy teljes”, — mondja még az angyal. — Mária elnyert minden kegyelmet, amelyet teremtmény csak befogadhat. Isten semmiféle ajándékot sem tagadott meg tőle. Benne a Szentháromság olyan lelket teremtett, amely minden ajándékot befogadhatott, amelyben igen nagy örömét lelte, és amely Őt szerfölött megdicsőítette. A Szentlélek — hogy úgy mondjuk — mindjárt teremtésekor lefoglalta Őt magának és elárasztotta az isteni kegyelem bőségével, hogy előkészítse az Ige méltó fogadására. Ő termékenyíti meg Máriát. Ő alakítja benne az Ige testét: „A Szentlélek Reád száll és a Magasságbelinek ereje megárménykozik Téged, azért a Szent is, aki Tőled születik, Isten Fiának fog hivatni.” (Luk. I. 35.) Azóta is mindig így van ez. A Szentlélek folytatja Krisztus titokzatos testének kialakítását, és ezt Mária által teszi. A szentek kialakítása az Ő közös művük.

Ez megmutatja nekünk Mária egyesülését a Szentlélekkel. A Szentlélek megismerteti Vele Krisztus minden tagjának hivatását: a dicsőség fokát, amelyet el kell érniök, a veszélyeket, amely őket fenyegeti, a kegyelmet, amelyekre szükségük van. Mária ismeri Isten szándékát a lelkekkel kapcsolatban, és meg is valósítja azt. Minthogy az Ő köz-

vetítése nélkül semmiféle kegyelmet nem kap egyetlen lélek sem, érezhető, hogy a Szentlélek feltárja előtte Krisztus titokzatos testének helyzetét és megbízza, hogy azt előbbre segítse. És mily bensőségesen egyesül a Szűzanya a Szentlélekkel, amikor így közreműködik az „egész Krisztus” kialakításán. Az Egyházban és bennünk alakítják Őt. Minden lélekben, ahol Jézus újrászületik, úgy születik, mint először: a Szentlélektől és Szűz Máriától.

A Szűzanya leesdi számunkra a Szentleket. „Amikor a Szentlélek Szűz Máriát valamely ember lelkében megtalálta, — mondja Szent Grignon Lajos, reászáll erre a lélekre és egészen birtokába veszi. Olyan bőségesen közli vele magát, amennyire a lélek helyet ad neki. Hogy pedig a Szentlélek most nem tesz annyi csodás dolgot a lelkekben, ez azért van, mert nem talál elég bensőséges egyesülést hűséges és elválaszthatatlan jegyesével.”

A Szentléleknek e valóságos jelenléte által végleg belépünk az isteni családba. Kinyilatkoztatja nekünk Jézust, amint azt Jézus előre megmondotta. Megadja a gyermeki lelkületet: „a gyermekké fogadás lelkét kaptátok, amelyben azt kiáltjuk: Abba, Atyánk!” (Róm. VIII. 15.) És ez Jézus lelke: „Minthogy pedig fiak vagytok, elküldötte Isten az Ő Fiának lelkét szívetekbe.” (Gal. IV. 6.) Ez a lélek működik bennünk, irányítja cselekedeteinket, mint ahogy igazgatta Jézus emberségének tevékenységét, és irányítja az Egyházat. „Akiket az Isten lelke vezérel, azok Istennek a fiai, — mondja Szent Pál. (Róm. VIII. 14.)

Ezekután most már mint gyermekek imádkozhatunk. „A Lélek segítségére van erőtlenségünknek, mert nem tudjuk, miképp kell kérnünk, amit kérünk; de maga a Lélek jár közbe értünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal.” (Róm. VIII. 26.)

Befejezés

Önmagunk átadása a Szűzanyának

A hallottakból vonjuk le a következtetést és bízunk magunkat Máriára. Most már ismerjük irántunk tanúsított szeretetét. Ismerjük hatalmát. Ővé a kegyelem világossága, hogy minket vezessen. Megvan jósága, kegyessége. Bízunk magunkat reá, reméljük benne, engedjük, hogy anyai szeretete vezessen.

Rábízni magunkat valakire anyyi, mint odaadni magunkat. Sőt még több: elhagyni, elfeledni, s fenntartás nélkül átadni önmagunkat. Igaz, végeredményképen csak Istennek adjuk át magunkat, mert egyedül csak az Ő atyai akarata kormányozza a világot, különösen a lelki világot. De mi csak akkor jutunk a tökéletességre, ha a Szűzanya révén adjuk át magunkat Istennek. Isten társul vette Őt maga mellé a lelkek világának kormányzásához. Így az Ő anyai királysága valóságos és tényleges. Szenteket nevel. Isten lelki életünk eszményét Krisztusban állította szemünk elé, de a Szűzanyára bízta, hogy bennünk megvalósítsa. Ő kezében tartja minden esemény fonálát, amelyet az isteni Gondviselés használ, pl. hogy mindnyájunkat Krisztus kiválasztott tagjává tegyen. Számunkra tehát nincs más hátra, „mint hinni a Szeretetnek”, — amint Szent János mondja. Remélni és szeretni.

Adjuk magunkat teljesen Máriának: szívünket és lelkünket, érzelmünket, képzeletünket és értelmünket, szabad-akaraturunkat és érdemeinket. Mindez legyen az Ővé. Hadd kormányozza gondolatainkat, akaratunkat, cselekedeteinket. Legyünk igazán az Ővéi, hogy teljesen Istené lehessünk.

A lelkiélet írói azt szokták mondani, hogy a Szűzanyának akkor adjuk át igazán magunkat, ha Vele, Általa és Benne élünk.

Máriával élni könnyű, ha szeretjük Őt. A hittől megvilágosítva összeköttetésbe lépünk anyánkkal és példaképünkkel. Ha vele imádkozunk, dolgozunk és szenvedünk, megváltozik életünk. Ez annyit jelent, hogy a teljes Tiszta-

sággal társulunk, és Vele mindig együttműködünk. Azt a tökéletességet, amelyre el kell jutnunk, Ő már mielőttünk elérte. Akárhová menjünk, bármilyen göröngyös legyen is utunk, akármilyen keresztet hordjunk is, csak előre nézünk: a Szűzanyát látjuk magunk előtt.

Akik abban a boldog helyzetben vannak, hogy régóta szolgálnak Istennek, Máriára nézzenek. Ő Isten nagy dicsősége és szépségének visszatükrözője. Az a kedvesség és alázatosság, az a tisztaság, hit és szeretet, amelyet az Úristen Krisztus tagjaiban akar csillogtatni, ott él az alázatos, de nagyhatalmú, gyengéd, de erőszakú Szűzben. A bűnösök is, akik a hitben gyengék, akik tisztátalanok és kevélyek, éljenek ők is Máriával. Ő igazán emberszerető és együtt szenved a lelkibetegekkel. Bármennyire szerencsétlenek is, és éppen azért, mert szerencsétlenek, tekintsenek anyjukra.

Ő mindig velünk van szeretetével, amellyel eláraszt bennünket. Velünk van a kegyelem által, amelyet kioszt közöttünk. Velünk van imájában, amellyel a mi erősségünk. Velünk van példájával, amellyel követésre biztat. Velünk van még akkor is, amikor mi nem gondolunk rá, mert mindig ránk gondol, miként a jó anya gyermekeire. Jelen van örömben és bánatunkban, „most és halálunk óráján”, ahogy azt mindennap kérjük Tőle. Jelen van segíteni kész hatalmával és szeretetével. Valóban elmondhatjuk Szent Erzsébettel: „Honnét van az, hogy Uramnak az Anyja jön hozzám?” (Luk. I. 43.)

Mária által élni: Mária a mi közbenjárónk. Mária a „Janua Coeli” a „mennyország kapuja”, a kegyelem Ajtaja. Krisztus Urunk Ő általa jön hozzánk, s mi Ő általa jutunk Krisztushoz. Ő segíti imánkat, Ő mérsékeli mindazt, ami az istenség részéről minket összezúzna. Mint az isteni „igazság” és szentség „tükre” az isteni tökéletességet elérhetőbbé teszi számunkra. A szentséget és a mennyországot biztosabban elérjük általa. Ami pedig jócselekedeteinkből és imáinkból hiányzik, azt Szent Fia és sajátmaga érdemeivel pótolja. Kérjük Őt, hogy imánkat és dolgainkat Ő vigye Isten színe elé. Mintha azt mondaná nekünk, amit Szent Fia mondott: „Én imádkozom értetek.”¹ Imánk, amely sokszor olyan

¹ V. ö. Ján. XVII.: Jézus főpapi imája.

lanyha szívből fakad, egyesül Mária imájával és Ő magával ragadja, szeretetével tökéletesíti s magáévá teszi. Így az anya és gyermekei imája közösen száll Isten trónja elé.

A Szűzanya által élni annyi, mint önmagunkat elfeledni, önmagunktól elszakadni. A lelkiélet egyik főakadálya az, hogy túlsokat törődünk önmagunkkal. Az ilyen lelkiület elfeledtetni velünk Isten akaratát és akadályoz abban, hogy világosan lássuk az isteni Gondviselés terveit. Ha lemondunk magunkról és magunkévá tesszük a Szűzanya akaratát, akkor teljesedik bennünk Isten gondviselő szándéka. Csakhogy ehhez lelkimagány kell, amely belsőleg összedettté tesz. Aztán kell a mélységes alázat, amely tanulékonyvá és képessé tesz arra, hogy átengedjük magunkat Isten vezetésének. Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, mily gyorsan halad előre az a lélek, akit az önfeledés hajlékonyá tesz a Szűzanya ösztönzéseire, sem azt a belső békét nem cselekedhetjük, amely eltölti egész lényét. Ha átadjuk magunkat a Szűzanyának, Ő megszabadít bennünket az önzéstől: a szemek kívánságától, a test vágyaitól és az élet kevélységétől. Most már a Szűzanya gyengéd szeretettel és hathatósan vezeti erőfeszítéseinket, imáinkat és gondolatainkat. Ő valóban a „Királyné“, aki anyai fönséggel és hatalommal uralkodik. Átala a lélek Isten bizalmas barátja lesz.

Máriában élni annyi, mint az Ő állandó befolyása alatt, a Tőle való függésben, és szinte Vele összeforrva élni. „Egy szívet és egy lelket bírni Vele!“ Szándékait magunkévá tenni. Úgy imádkozni, mint Ő, az áldozat és imádás egyazon lelkiületében. Az Ő istentiszteletével és szeretetével egyesülni, s — mint Szent Grignon Lajos mondja, — „Mária élő képmása“ lenni. A kegyelemnek igen nagy ajándéka, ha a Szűzanyával erre a belső bizalmasságra jutottunk. Ez a legjobb eszköz arra is, hogy Krisztusban éljünk. Krisztus életét elsősorban a Szűzanyában találjuk meg. Ő aztán velünk is közli azt. „Kérlek titeket, — mondotta Olier, — hogy gyakran vonuljatok vissza Mária szeplőtelen szívébe, akit Isten Fia közvetítőjeként adott az Egyháznak. Ebben a szentélyben Istennek ezerszer magasztosabb imáadását, dicsőítését és szeretetét találjátok, mint amit valaha a többi más teremtmény adhatna neki... Ezért kérlek titeket, hogy mindig ebbe a mennyei szentélybe menjetek. Hiszen a Szent

Szűzzel egyesülve, Istenhez, az Egyházhoz, valamint a szentséghez is közelebb juttok, mint bármely más gyakorlattal, amelyet a magatok nevében végeznének.”

„Ó Szent Szűz! Istennek Anyja! Emberek és angyalok Királynéja! Ég és föld csodája! Tisztellek Téged, ahogy Isten akarata szerint csak tudlak, ahogy nagyságod szerint tartozom és ahogy egyetlen Fiad, Jézus Krisztus, a mi Urunk akarja, hogy tiszteltessél a földön és az égben.

Neked adom szívemet és lelkemet. Mindörökké a Te szolgád akarok lenni. Különös módon akarlak Téged tisztelni és Neked szolgálni itt a földön és az örökkévalóságban. Kegyelem és irgalom Anyja, légy az én lelkemnek édesanyja, miként az voltál annak, aki Téged anyjának választott. Angyalok és emberek Királynéja, örömmel ismerlek el Úrnőmnek, Tőled akarok függeni, mint ahogy az Isten Fia, Megváltónk és Istenünk is Tőled akart függeni. Ezért olyan teljességgel adom át Neked szívemet és lelkemet, amint Isten is akarja. Ó szent Szűz, úgy tekints engem, mint a Te tulajdonodat és úgy bánj velem, mint a Te irgalmad és hatalmad gyarló eszközével.

Ó életnek és kegyelemnek forrása! Bűnösök menedéke! Hozzád menekszem, hogy bűneimtől megszabaduljak és az örök halált elkerüljem. Azt akarom, hogy Te gyámolíts. Engedd, hogy hasznom legyen kiváltságaidból. Add, hogy a Te nagyságod és kiváltságaid révén és mert a Tied vagyok, elnyerjem mindazt, amit bűneim miatt nem érdemlek meg, hogy elnyerjem. Te Reád bízom magam életem utolsó óráján is, amelytől örök boldogságom függ. Légy segítők a megtestesülés ama boldog pillanatának a tiszteletére, amelyben Isten emberré lett és Te Isten anyja lettél.

Ó Szűz és Anya! Ó Istenség szent temploma! Ó ég és föld csodája! Ó Istenem Anyja! Tied vagyok hatalmadnál fogva, de a Tied akarok lenni választásom és állhatatos akaratom révén is. Neked adom tehát magamat és egyszerűen Fidnak Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak. Egy napot sem akarok elmulasztani anélkül, hogy Neki és Neked különös módon ne hódoljak, hogy függő voltomnak és szolgálatomnak valamilyen jelét ne adjam. Így akarok élni és meghalni!”

(Bérulle imája.)

T A R T A L O M J E G Y Z É K

Bevezető	7
A Szűzanya nekünk adja Jézust	9
I. A Szűzanya szül bennünket a kegyelmi életre	
1. A Szűzanya és a mi kiválasztottságunk	13
2. A Szűzanya kiérdemelte számunkra a kegyelmet	14
a) A Megtestesülés	15
b) Jézus bemutatása a templomban	17
c) A Kálvária	18
3. A Szűzanya az én anyám	21
4. A Szűzanya az Egyház anyja	21
5. „Mária szíve alatt”	22
II. A Szűzanya és lelkiéletünk növekedése	
1. Lelkiéletünknek növekednie kell	27
2. A Szűzanya a kegyelem első kiszolgáltatója	28
3. Hogyan?	30
A) A Szűzanya közbenjár érettségünk	30
a) Teljes ismeretből fakadó ima	30
b) Anyai ima	31
c) Mindenható ima	32
B) A Szűzanya hat reánk	34
4. A Szűzanya jelenléte lelkiéletünkben	36
III. A Szűzanya a szentségek által növeli lelkiéletünket	
1. A Szűzanya a szentségek forrásánál	41
2. A Szűzanya előkészít bennünket a szentségek vételére	44
A) Az alázatosság és a szegénység szelleme	45
B) A szeretet	47
C) Az Isten utáni vágy	48
3. A Szűzanyával járulni az oltárhoz	50
IV. A Szűzanya növeli lelkiéletünket az érdem által	
1. Az érdem gyarapítja lelkiéletünket	55
2. A Szűzanya megvalósítja a keresztyény hivatást	56
3. A kegyelem teljessége Móriában	56
4. A Szűzanya kiosztja ezt az életet	60
5. A Szűzanya segít megvalósítani a keresztyény hivatásunkat	60
6. A Szűzanya megtanít bennünket dolgozni	62
7. A Szűzanya megtanít arra, hogy hogyan szeressük és szolgáljuk felebarátunkat	64
8. Egyesülés a Szűzanyával a mindennapi életben az engedelmesség szelleme által	66
V. A Szűzanya az ima segítségével növeli lelkiéletünket	
1. A Szűzanya előkészít bennünket az imára	71
A) Az istentisztelet erénye Krisztusban és Anyjában	71
A) A szívtisztaság	73
a) A csend	73
b) A lemondás	74

2. A Szűzanya megtanít imádkozni az örömben	— — — —	75
A) Mária örömei	— — — —	75
B) A mi örömeink	— — — —	77
C) A Szűzanya megtanít arra, hogy hogyan fogadjuk ezeket az örömöket	— — — —	78
D) A Szűzanya egyesít bennünket Jézus és önmaga örömeivel	— — — —	79
a) Az imádás okozta öröm	— — — —	79
b) A dicsőítés öröme	— — — —	79
c) A hála öröme	— — — —	80
3. A Szűzanya megtanít minket a hitben imádkozni	— — — —	82
A) Jézus elmegy	— — — —	82
B) A hitből fakadó ima	— — — —	84
4. Kövessük a Szűzanyát	— — — —	85
5. Ima a lelki éjszakában	— — — —	86

VI. A Szűzanya megvédi lelkiéletünket

1. Az ördög ellen	— — — —	93
2. A világ ellen	— — — —	95
3. Saját magunk ellen	— — — —	98
4. Az irgalmasság anyja	— — — —	100

VII. A Szűzanya a tökéletességre vezet minket

1. Isten az életszentségre hív bennünket	— — — —	197
2. Folyamodás Mária anyaságához	— — — —	108
3. A Szűzanya Krisztus titkaival egyesít bennünket	— — — —	108
4. A Szűzanya Krisztus áldozatával egyesít bennünket	— — — —	110
A) A Szűzanya egyesülése Krisztus akaratával	— — — —	110
B) Egyesülésünk Krisztus áldozatával a liturgiában	— — — —	113
C) Egyesülésünk Krisztus áldozatával a mindennapi életben	— — — —	115
5. A Szentháromság dicsőségére	— — — —	118
A) A Szűzanya egyesít bennünket az Atyával	— — — —	119
B) A Szűzanya egyesít bennünket az Igével	— — — —	122
C) A Szűzanya egyesít bennünket a Szentlélekkel	— — — —	123

Befejezés

Onmagunk átadása a Szűzanyának	— — — —	127
--------------------------------	---------	-----

